

SINTEZA
la proiectul de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică		
Ministerul Finanțelor (scr.nr.18-69-654 din 22.01.2024)	<p>În scopul executării indicației Cancelariei de Stat nr. 18-69-654 din 22.01.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii (număr unic 29/MDED/2024), și comunică următoarele. Analizând proiectul de hotărâre, în ceea ce privește gradul de transpunere a Directivei 2014/23/UE, menționăm că proiectul național transpune parțial actul UE, inclusiv articolele obligatorii pentru transpunere conform Acordului de Asociere RM-UE. Tabelul de concordanță elaborat nu corespunde condițiilor stabilite de Anexa 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Respectiv, Ministerul Finanțelor transmite Tabelul de concordanță modificat, conform cerințelor regulamentului menționat supra. Totodată, Ministerul Finanțelor a modificat structura și limbajul proiectului în scopul asigurării utilizării terminologiei uniforme și corespunzătoare celei utilizate în actele normative din domeniul achizițiilor publice, precum și garantării stabilirii concordanței între proiectul actului normativ și prevederile existente în domeniu. Versiunea redactată a proiectului se anexează. În context, autorul urmează să modifice pragul valoric aplicabil contractelor de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii. Ținând cont de realitățile economice naționale, pragul stabilit, pentru Republica Moldova, este prea înalt și în cazul în care va fi aplicat un număr foarte mic de proceduri de concesiune vor fi desfășurate în conformitate cu legea. De asemenea, recomandăm autorului să stabilească cadrul instituțional (Guvernanța) pentru a asigura buna funcționare a sistemului de concesiune.</p>	Se acceptă.
Ministerul Sănătății (scr. nr. 07/1841 din 03.05.2024)	Lipsa propunerilor	
Comisia Națională a Pieței Financiare (scr.nr.06-4/492 din 15.02.2024)	Lipsă de obiecții și propuneri	

Ministerul Afacerilor Interne
(scr. nr.44/22-705
din 15.02.2024)

Sub aspect general, nu se contestă necesitatea revizuirii legislației în domeniul concesiunilor, însă acest aspect necesită a fi demarat în concordanță cu întreg spectrul de acte normative. Or, în proiectul de lege supus analizei, atestăm o mare parte din noțiunile propuse la art. 4, deja reglementate de prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, cum ar fi: candidat, CPV, documentație de atribuire, inovare, lucrare, mijloace electronice, ofertant, operator economic etc.

Mai mult, noțiunile principale indicate în proiectul de lege derivă de la conceptul de bază reglementat de Legea nr. 131/2015, fapt care contravine principiilor activității de legiferare. Or, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

De asemenea, art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 prevede expres că reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. Astfel, ținând cont de faptul că proiectul propune utilizarea noțiunilor care deja sunt reglementate în alte acte normative, se apreciază ca fiind oportună revizuirea art. 4 din proiect, cu păstrarea doar a noțiunilor sau termenilor care pot avea înțelesuri diferite.

Concomitent, nu este clar cum vor fi aplicate prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, în raport cu normele propuse în proiectul de lege, întrucât domeniul de aplicare a Legii nr. 131/2015 se aplică în modul corespunzător formelor de parteneriat public-privat neinterzise de lege, precum și în cazul atribuirii contractelor de concesiune de lucrări publice.

Se acceptă

S-a modificat conform statuărilor Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European

Cazurile în care vor fi aplicate prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice sunt reglementate la:

art.8 alin. (7), art. 23 alin. (6), art. 25 alin. (6) lit. b) și lit. c), iar realizarea procedurilor respective vor fi efectuate conform prevederilor legii citate. Suplimentar comunicăm că, la moment, se află la etapa promovării modificările la Legea nr.131/2015, elaborate de Ministerul Finanțelor, iar prevederile proiectului de lege cu privire la achiziții vor fi coroborate cu prevederile legii concesiunilor.

În altă ordine de idei, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Codul contravențional menționăm că Legea contravențională a Republicii Moldova este Codul contravențional care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale.

De asemenea, art. (3) alin. (1) din Codul contravențional prevede că caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc în Codul contravențional în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Respectiv, prevederile art. 50 din proiectul de lege, necesită a fi reglementate în Codul contravențional și nicidecum în proiectul de lege privind concesiile de lucrări și concesiile de servicii. Or, în art. 50 sunt propuse a fi reglementate contravenții și sancțiuni, acțiune ce contravine prevederilor Codului contravențional.

La art. 8 alin. (3), a doua propoziție se propune a se completa în final cu textul „sau prin decizie a consiliului local/raional”.

Propunerea este argumentată prin faptul că pentru concesiunile de interes local sau raional, competența de aprobare și atribuire aparține autorităților publice locale în temeiul principiilor autonomiei locale și descentralizării serviciilor.

Art. 8 alin. (6) prevede expres că în cazul în care o parte semnificativă a riscului de operare nu va fi transferată operatorului economic, contractul respectiv va fi considerat contract de achiziție publică. La acest aspect se comunică că nu este clar cum și în ce cazuri se vor aplica achizițiile în sectoarele energiei, apei, transportului și serviciilor poștale, reglementate prin Legea nr. 74/2020.

La art. 16 alin. (4), sintagma „sau ale legii privind achizițiile publice” se va substitui cu textul „, , ale legii privind achizițiile publice sau ale legii privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transportului și serviciilor poștale”.

Se acceptă
S-a modificat conform recomandărilor.

Se acceptă
S-a completat (art. 8 alin. (3))

Nu se acceptă.
Art. 18 din proiect stabilește că:
”Prezenta lege nu se aplică contractelor de concesiune atribuite de entitățile contractante dacă s-a stabilit că activitatea respectivă este expusă direct concurenței, în conformitate cu prevederile art. 26¹ al Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale” .

Se acceptă.
S-a modificat (art.25 alin. (4))

	<p>Art. 23 alin. (1) literele i) și j) se referă la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, reglementat prin Legea nr. 303/2013. Prin urmare se recomandă compilarea acestor două exceptări, după cum urmează: „i) serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare, reglementate prin Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”.</p> <p>Subsecvent, art. 23 alin. (2) statuează că prevederile legii nu se aplică concesiunilor enumerate la lit. a) și b) atunci când acestea sunt legate de o activitate menționată la alin. (1) lit. i)-j). Acest aspect se va examina suplimentar având în vedere că contravine prevederilor anexei nr. 2 punctul 3 care reglementează activitățile relevante în domeniul apei.</p> <p>La art. 41 alin. (9) lit. b), sintagma „reorganizare judiciară” se va revedea or, Legea insolvenței nr. 149/2012 reglementează „procedura de restructurare”. Din aceleași considerente se propune a se revedea și sintagma „plan de reorganizare”, prevăzută la alin. (10).</p>	<p>Se acceptă. Reglementările ce țin de contractele de concesiuni în domeniul apei au fost modificate (art.15).</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.41 alin. (13) lit.b))</p>
<p>Agencia Servicii Publice (scr.nr.01/0309 din 13.02.2024)</p>	<p>Comunică lipsa propunerilor</p>	
<p>Ministerul Energiei (scr.10-675 din 11.03.2024)</p>	<p>La art. 4, propunem specificarea formei organizatorico-juridice a entităților definite la lit. o) și lit. u), reieșind din prevederile art. 173 din Codul Civil care stipulează că, „persoanele juridice sînt de drept public sau de drept privat care, în raporturile civile, sînt situate pe poziții de egalitate.”</p> <p>La art. 4 lit. j), cât și pe tot parcursul textului, recomandăm revizuirea cuvintelor „act legislativ”, având în vedere că Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative nu prevede astfel de noțiuni.</p> <p>La art. 4 din proiect, recomandăm, introducerea noțiunii de „contract mixt”, atribuirea căruia este reglementată la art. 14.</p> <p>La art. 14 alin. (3) lit. a) nu este exprimată esența atribuirii contractelor distincte pentru părțile separate, având în vedere că potrivit alin. (1) din același articol, contractele mixte</p>	<p>Se acceptă. Lit. o) și lit. u) din art. 4 au fost excluse.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus.</p> <p>Nu se acceptă. Reglementările și esența contractelor mixte sunt reglementate la art.23 (prevederile art.23 ”Atribuirea contractelor mixte” au fost modificate conform Directivei 2014/23/UE).</p> <p>S-a luat act. Conținutul art. 14 a fost modificat</p>

au ca obiect atât concesiunea de lucrări, cât și concesiunea de servicii.
 La art. 14, în condițiile alin. (6) în raport cu condițiile prevăzute în alin. (1), nu este clar care contracte sunt atribuite la categoria celor mixte.
 La art. 14 alin. (7), propunem menționarea criteriilor de clasificare a obiectului principal și secundar, încât să fie evidentă modalitatea atribuirii contractului conform obiectului.

La art. 23 alin. (1) lit. a), recomandăm specificarea căror „altor bunuri imobile” nu se vor aplica prevederile prezentei legi, ținând cont de faptul că potrivit art. 459 alin. (2) din Codul Civil: „Bun imobil se consideră terenul înregistrat în registrul bunurilor imobile sub număr cadastral distinct.”

La art. 23 alin. (1) lit. i), după textul „apă potabilă” propunem completarea cu textul „gaze naturale, energie electrică și energie termică”, având în vedere că acestea reprezintă servicii publice asigurate de stat.

La art. 23 alin. (1) lit. j), reiterăm propunerea sus-menționată și recomandăm, după textul „apă potabilă” completarea cu textul „gaze naturale, energie electrică și energie termică”.

La art. 23 alin. (3) lit. a), propunem specificarea condițiilor în cazul reprezentării unui client de către mai mulți avocați. Tot aici, sub aspect redacțional, recomandăm ca denumirea statului să fie scrisă cu majusculă.

Nu se acceptă.

Potrivit art. 459 alin. (3)-(4) din Codul Civil, [...] (3) rămân bunuri imobile materialele separate în mod provizoriu de un teren, pentru a fi reîntrebuințate, atât timp cât sînt păstrate în aceeași formă, precum și părțile integrante ale unui bun imobil care sînt detașate provizoriu de acesta dacă sînt destinate reamplasării. Materialele aduse pentru a fi întrebuințate în locul celor vechi devin bunuri imobile. (4) din lege, la categoria de bunuri imobile pot fi raportate și alte bunuri.

Se acceptă.

Art. 23 a fost reconsiderat și expus în redacție nouă (vezi art.13) conform Directivei 2014/23/UE.

Se acceptă.

Art. 23 a fost reconsiderat și expus în redacție nouă.

Nu se acceptă.

Condițiile, atribuțiile, responsabilitatea și costuri urmează a fi incluse în contractul de prestare a serviciilor de către un avocat/avocați.

	<p>La art. 28, în scopul uniformizării noțiunilor utilizate, recomandăm explicarea noțiunii „entități din sectorul public” în raport cu „întreprinderi publice” și „organisme de drept public”, specificate la art. 4 lit. o) și lit. u).</p> <p>La art. 29 alin. (1), propunem substituirea textului „în care sunt stabiliți” cu textul „unde au sediu”.</p> <p>La art. 29 alin. (1), recomandăm explicarea contextului respingerii operatorilor economici care au dreptul să presteze o anumită activitate inclusă în obiectul concesiunii de lucrări sau de servicii și cărei legislații se vor supune, în cazul în care, în temeiul legislației Republicii Moldova, sunt obligați să fie persoane fizice sau juridice.</p> <p>La art. 29 alin. (2), propunem specificarea altei forme de organizare prevăzută de lege a entităților, potrivit Codului Civil, unde acestea sunt clasificate după mai multe criterii.</p> <p>La art. 29 alin. (3), în textul „stabilite prin legislația și națională”, propunem excluderea conjuncției „și”.</p> <p>La art. 31 alin. (2), propunem excluderea noțiunii de „conflict de interese” și indicarea acesteia la art. 4, prin completarea cu lit. p) în următoarea redacție: p) „ conflict de interese se înțelege orice situație în care membrii personalului autorității/entității contractante care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea sau independentă lor în contextul procedurii de atribuire.”</p> <p>La art. 31 alin. (4), având în vedere că noțiunea de „asociat semnificativ” nu se regăsește în legislația Republicii Moldova, propunem ca aceasta să fie completată la noțiuni prevăzute la art. 4, în sensul prezentei legi.</p> <p>La art. 32 alin. (1), propunem specificarea dacă mijloacele de comunicare de la lit. a) – d) sunt expuse în ordinea prioritizării sau pot fi utilizate în mod aleatoriu.</p> <p>La art. 32 alin. (2), propunem explicarea care mijloace de comunicare disponibile sunt cu</p>	<p>Nu este necesar. Lit. o) și lit. u) din art. 4 au fost excluse.</p> <p>Se acceptă. Alin. (1) din art. 29 a fost modificat</p> <p>Se acceptă. Alin. (1) din art. 29 a fost modificat</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări</p> <p>Se acceptă. S-a modificat.</p> <p>Se acceptă. A fost exclusă noțiunea „asociat semnificativ” (art.37 în redacția actuală)</p> <p>Nu se acceptă. Pornind din prevederile alin.(2) din art. 32, este clar că pot fi alese mijloace de comunicare disponibile.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

caracter general și care sunt cu caracter special.

La art. 32 alin. (4), recomandăm specificarea dacă „condiția consemnării în scris” presupune întocmirea procesului-verbal al discuției sau autorul a prevăzut o altă modalitate de documentare a discuției.

La art. 47 alin. (1) lit. b), propunem reformularea textului, încât să fie menționat că datele de identificare ale subcontractanților propuși, solicitate de către autoritatea/entitatea contractantă, să fie verificate cu scopul stabilirii dacă entitățile subcontractante nu sunt incluse în lista persoanelor în privința cărora s-a constatat că sunt implicate în spălarea banilor, în conformitate cu Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. În scopul armonizării proiectului de Lege cu prevederile Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, care la rândul său transpune Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale, propunem expunerea pozițiilor nr. 1, 2, și 3 din Anexa nr. 2 la proiectul de Lege după cum urmează:

1. *În domeniul gazelor naturale și energiei termice:*

(1) a) producerea, distribuția și furnizarea energiei termice;

b) producerea, transportul, distribuția, stocarea și furnizarea gazelor naturale.

(2) Nu se consideră activitate relevantă în sensul alin. (1) alimentarea de către o entitate contractantă cu gaze naturale sau energie termică a rețelelor fixe destinate furnizării de servicii publice nu se consideră activitate sectorială în sensul alin.(1) în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) producerea gazelor naturale sau a energiei termice de către entitatea contractantă este consecința inevitabilă a realizării unei activități, alta decât cele menționate la art. 6 alin.

(1) lit. b) și c) din lege;

b) alimentarea rețelei publice are drept scop doar exploatarea economică a producției și reprezintă nu mai mult de 20% din cifra de afaceri a entității contractante, în baza mediei pentru ultimii 3 ani, inclusiv anul în curs.

Alin. (2) din art. 32 a fost modificat în modul în care este clar că ”mijloacele de comunicare alese trebuie să fie disponibile ”*în general*” și nu ”*cu caracter general*”

Se acceptă.

alin. (4) a fost expus în redacția nouă

Se acceptă

Art. 47 ”Subcontractarea” (în redacția actuală art.46) a fost modificat.

Se acceptă.

Anexa nr.2 a fost modificată și expusă conform prevederilor Directivei nr.2014/23/UE

2. În sectorul electroenergetic:

(1) producerea, operarea pieței, transportul, conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, distribuția și furnizarea energiei electrice în contextul obligației de serviciu public;

(2) Alimentarea de către o entitate contractantă cu energie electrică a rețelelor destinate furnizării de servicii publice nu se consideră activitate relevantă în sensul alin. (1) în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) producerea de energie electrică de către entitatea contractantă are loc deoarece consumul acesteia este necesar pentru realizarea unei activități, alta decât cele menționate la art.6 alin. (1) lit. b) și c) din lege;

b) alimentarea rețelei publice depinde doar de consumul propriu al entității contractante și nu a depășit 30% din producția totală de energie electrică a entității contractante, în baza mediei pentru ultimii 3 ani, inclusiv anul în curs.

3. În sectorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare

(1) a) furnizarea serviciilor publice de alimentare cu apă potabilă, de alimentare cu apă tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate în legătură cu producerea, transportarea sau distribuția apei;

b) exploatarea de rețele fixe, destinate serviciilor de natura celor menționate la lit.a).

(2) Prezenta lege reglementează contractele sau concursurile de soluții atribuite sau organizate de entitățile contractante care realizează o activitate sectorială prevăzută la alin.(1), având legătură cu:

a) proiecte de inginerie hidraulică, irigații sau drenare, cu condiția ca volumul de apă destinat aprovizionării cu apă potabilă să reprezinte mai mult de 20% din volumul total de apă pus la dispoziție prin astfel de proiecte sau instalații de irigare sau drenare;

b) evacuarea sau tratarea apelor uzate.

(3) Alimentarea de către o entitate contractantă, alta decât o autoritate contractantă, cu apă potabilă a rețelelor destinate furnizării de servicii publice nu se consideră activitate relevantă în sensul alin.(1) în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) producerea de apă potabilă de către entitatea contractantă are loc deoarece consumul acesteia este necesar pentru realizarea unei activități sectoriale, alta decât cele menționate la art.6 alin. (1) lit. b) și c) din lege;

b) alimentarea rețelei publice depinde doar de consumul propriu al entității contractante și nu a depășit 30% din producția totală de apă potabilă a entității contractante, în baza mediei pentru ultimii 3 ani, inclusiv anul în curs.”

Suplimentar menționăm că Legile sectoriale nr. 107/2016 cu privire la energia electrică

	<p>și nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale definesc noțiunea „externalizare a unui serviciu sau a unei lucrări – transmitere de către titularul de licență în favoarea unei părți terțe a unui serviciu sau a unei lucrări pe care trebuie să le îndeplinească în conformitate cu prezenta lege și potrivit condițiilor licenței, fără a include cesiunea licenței către o parte terță”. În continuare, art. 13, alin. (5) din Legea 107/2016 (similar cu art. 13 din Legea 108/2016) stabilește că „(5) Se interzice titularului de licență să transmită altor persoane fizice sau juridice drepturile și obligațiile aferente activității pentru a cărei desfășurare i s-a acordat licență. Prin derogare de la principiul enunțat, titularul de licență este în drept să externalizeze un serviciu sau o lucrare pe care trebuie să le îndeplinească, cu condiția obținerii acordului prealabil al Agenției și după demonstrarea faptului că externalizarea serviciului, a lucrării respective va conduce la reducerea costurilor și la eficientizarea activității aferente serviciului, lucrării externalizate, fără a fi afectate calitatea serviciului, a lucrării respective, independentă și separarea operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție, a operatorului instalației în raport cu întreprinderile electroenergetice integrate sau întreprinderile înrudite. Lista serviciilor și a lucrărilor ce pot fi externalizate de către titularii de licență se aprobă prin hotărârea Consiliului de administrație”.</p> <p>În acest context, ținând cont de competențele specifice în domeniul respectiv, considerăm oportună o analiză suplimentară privind compatibilitate normelor legale propuse în Proiect, cu prevederile din cele 2 acte legislative enunțate, considerăm imperativă consultarea Proiectului cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>
<p>Ministerul Apărării (scr. nr 11/229 din 15.02.2024)</p>	<p>1. Prin prisma prevederilor art.54 alin.(1) lit.d), alin.(4) și alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, precum și în scopul diminuării formulărilor echivoce, considerăm judicioasă sincronizarea noțiunilor de „<i>autorități contractante</i>” și „<i>entități contractante</i>” de la art.5 și art.6 din proiect cu prevederile art.3 și art.4 din Legea nr.74/2000 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.</p> <p>2. Se propune revizuirea prevederilor art. 9 alin. (2) din proiect, prin inserarea unor reglementări clare referitor etapele/acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către autoritatea contractantă și normele aplicabile în cazul în care potențialele contracte de concesiune nu ating pragul valoric și este mai mic decât cel specificat la alineatul (1) din articolul enunțat supra. Or, precizăm că, atât contractul de concesiune, cât și de achiziții publice, nu dispune de criterii de atribuire conform principiilor enumerate exhaustiv în actele normative de</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunile „<i>autorități contractante</i>” și „<i>entități contractante</i>” sunt expuse redacției din Directiva nr. 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. Pragul valoric a fost micșorat, iar situațiile în care valoarea estimată a contractului, fără taxa pe valoarea adăugată, nu depășește pragurile prevăzute, sunt reglementate la art.1 alin. (4)</p>

	<p>specialitate, ceea ce creează neclarități vizavi de normele sau actul normativ aplicabil pentru situația juridică relatată supra.</p> <p>3. În vederea asigurării unei proceduri de atribuire transparente, se impune necesitatea completării art.36 din proiect cu norme ce ar stipula efectele juridice în cazurile în care nici un candidat nu întrunește condițiile de calificare. În acest sens, considerăm oportun ca autoritatea contractantă să dispună de dreptul de a anula procedura de atribuire în cazul în care nici unul dintre ofertanți nu întrunește condițiile de calificare, cu posibilitatea de a iniția o nouă procedură.</p>	<p>Se acceptă. Regulile stabilite la art.36 au fost excluse din proiect</p>
<p>Ministerul Mediului (scr. nr.16-05/436 din 20.02.2024)</p>	Lipsa propunerilor și obiecțiilor	
<p>Ministeru Muncii și Protecției Sociale (scr.nr.22/834 din 15.02.2024)</p>	Comunică susținerea proiectului fără obiecții sau propuneri	
<p>Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (scr. nr.05/303/24 din 20.02.2024)</p>	<p>Art. 2 alin. (2) al proiectului, prevede scopurile și principiile legii ce stau la baza atribuirii unei concesiunii de lucrări și a concesiunii de servicii. La definirea principiilor, autorul urmează să țină cont de definițiile deja existente în legislația națională, iar dacă acestea nu sunt definite să se limiteze la formularea dată de către directivă, deoarece din formulările improvizate în mare parte sunt distorsionate sensurile principiilor sau este îngustată aria de aplicare a acestora.</p> <p>Astfel, definiția dată pentru noțiunea „<i>nediscriminare – asigurarea accesului egal la concursul de atribuire a concesiunii pentru toți operatorii economici, tratarea acestora fără discriminare, favorizare sau defavorizare în mod nejustificat și într-o manieră transparentă și proporțională</i>” de fapt este o enumerare a principiilor tratament egal, imparțialitate, nediscriminare.</p> <p>Previzibilitatea este posibilitatea anticipării succesiunii activităților pe parcursul derulării unei proceduri de atribuire, aceasta fiind una din explicațiile/interpretarea principiului transparenței, astfel toate regulile, procesele, informațiile, etc. sunt vizibile, suficient de clare și precise încât este posibil de anticipat succesiunea activităților.</p> <p>Tot aici, principiul asigurării proporționalității nu este suficient doar la stabilirea cerințelor de calificare și selecție. O definiție mai reușită este dată de Codul administrativ. Mai mult, ”răspunderea juridică” survine iminent la încălcarea legislației civile, administrative sau penale indiferent dacă este prevăzut un atare principiu în legea de specialitate. Totodată, principiul asumării răspunderii presupune și determinarea clară a sarcinilor și responsabilităților persoanelor implicate în procesul de atribuire, asigurându-se profesionalismul, imparțialitatea și independența deciziilor adoptate pe parcursul acestui</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat</p>

proces. Principiul asumării răspunderii se referă și la obligația persoanelor implicate în derularea procedurilor de a-și asuma, a raporta și a răspunde pentru consecințele acțiunilor și deciziilor luate.

Cu referire la noțiunea de "zile", prevăzută la art. 4 al proiectului, este de menționat că calcularea termenelor este reglementată de legislația civilă la care urmează a fi făcută trimitere în textul proiectului, or potrivit art. 55 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, trimiterea la normele altui act normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă.

Art. 5 pct. a) al proiectului, prevede că, în sensul prezentei legi, au calitate de autorități contractante: a) autoritățile publice centrale, autoritățile administrative centrale sau autoritățile publice locale. Astfel, considerăm necesar de a indica în conținutul proiectului astfel cum sunt reglementate în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate și a administrației publice locale, cel puțin cum sunt reglementate în Legea nr. 98/2012 și nr. 436/2006.

Art. 45, alin. (1) al proiectului regulamentului, stabilește cazurile în care autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a anula procedura de atribuire a contractului de concesiune. Potrivit art. 45, alin. (1) lit. d) Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor sau instanța de judecată dispune modificarea/eliminarea oricăror specificații tehnice din caietul de sarcini ori din alte documente emise în legătură cu procedura de atribuire, iar autoritatea/entitatea contractantă se află în imposibilitatea de a adopta măsuri de remediere, fără ca acestea să afecteze principiile prevăzute la art. 2 alin. (2).

Suplimentar, conform art. 50, alin. (2), lit. d) din proiect, neîndeplinirea deciziei Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, după data la care aceasta rămâne definitivă, constituie o contravenție și se sancționează.

În acest context, este necesar a fi menționat că proiectul nu prevede dreptul la contestare și competența Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor de a soluționa contestațiile formulate în cadrul procedurilor de atribuire a concesiunilor, or, în lipsa unor reglementări speciale prin care se dispune expres competențele Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor în domeniile încredințate (a se vedea Directiva 89/665/CEE), este imperioasă indicarea competențelor, a mecanismului de soluționarea a contestațiilor în actele normative incidente în domeniu.

Cu privire la reglementările ce țin de contravenții, considerăm că acestea urmează a fi reglementate de Codul Contravențional, inclusiv stabilite autoritățile cu competențe în acest sens.

Se acceptă.
Proiectul a fost modificat

Se acceptă.
Se acceptă, s-a modificat

Se acceptă
S-a modificat (art.48 și art.50)

Se acceptă.
Art. 50 a fost modificat

	În contextul celor menționate, Agenția susține aprobarea proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii ținând cont de propunerile de completare sus-menționate.	Se acceptă.
Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (scr. nr. 189 din 09.02.2024)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului.	
Agencia Proprietății Publice (scr.05-03-1006 din 19.02.2024)	<p>I. O problemă esențială ce a fost notificată în cuprinsul proiectului vizează prevederile conceptuale ale acestuia. În acest sens, având în vedere că, proiectul transpune Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, în textul acestuia au fost indentificate un șir de probleme de natură lingvistică, dar și de ordin juridic, fapt care se datorează neajustării prevederilor comunitare cu cele naționale. Or, în conținutul proiectului se operează cu noțiuni improprie legislației naționale, se face trimitere la forme juridice de organizare a unor persoane juridice nereglementate de legislația civilă (întreprinderi publice, organisme de drept public, etc.).</p> <p>II. Potrivit art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea actului normativ nu a fost respectat principiul oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice. În acest sens, contrar celor menționate de autor în conținutul notei informative, ținând cont de specificul aplicării legislației în Republica Moldova, considerăm că proiectul nu prezintă claritate și previzibilitate necesară, chiar și în raport cu legea actuală (Legea nr. 121/2018) și, va pune probleme de aplicare în cazul adoptării în forma actuală. În acest sens, propunem autorului să efectueze o analiză suplimentară a corespunderii reglementărilor proiectului, nu doar cu Directiva UE ce se transpune, dar și cu reglementările naționale actuale, care sunt mult mai apropiate circumstanțelor și situației de aplicabilitate a legislației Republicii Moldova.</p> <p>III. Proiectul necesită a fi revizuit prin prisma evitării dublării legislative și a paralelismului legislativ. Remarcăm, că la elaborarea oricărui act normativ trebuie să se respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, predictibilitatea, previzibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele de norme, întrucât vor genera ulterior incertitudine și insecuritate juridică (de exemplu, considerăm oportun excluderea cap. II din proiect și reglementarea clară a obiectului legii, cu luarea în considerare a prevederilor Codului administrativ în partea ce ține de contracte administrative, în general).</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit</p>

	<p>IV. Este de menționat faptul că, proiectul nu prevede, așa cum expres stabilește legea actuală, competențele exhaustive ale autorităților administrației publice locale (deliberative, executive) în domeniul concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii, precum și delimitarea concesiunilor pe interes public național și interes public local, ceea ce va lipsi de claritate și previzibilitate activitatea lor întru executarea prevederilor noii legi, propuse spre avizare.</p> <p>V. Totodată, proiectul nu prevede, inter alia, așa cum stabilește expres legea actuală, modul de stabilire a cuantumului minim al redevenței (în prezent se stabilește de către Guvern, în cazul proiectelor de interes public național, și de către autoritățile deliberative ale administrației publice locale, în cazul proiectelor de interes public local), condiții minime privind forma redevenței, modul și termenele de achitare a redevenței, fapt ce constituie de asemenea o lacună.</p> <p>Cu referire la proiectul de lege:</p> <p>La articolul 2, considerăm oportun de revizuit conținutul, prin excluderea unor principii identice ca sens, dar formulate diferit (de exemplu: tratament egal și nediscriminare, previzibilitate și transparență, etc.). Totodată, se propune de exclus principiul “asumarea răspunderii”, ca fiind inutil, or, asumarea răspunderii este o consecință a neexecutării obligațiilor contractuale, iar condițiile și limitele răspunderii sunt reglementate, după caz, de legislația civilă/contravențională/penală.</p> <p>De asemenea, considerăm oportun excluderea articolului 3 din proiect și de inclus litera a) în cadrul conținutului articolului 2 sub formă de un principiu (de exemplu: principiul libertății), iar conținutul literei b) contravine, în general, procedurii de concesionare și a celei de privatizare.</p> <p>La articolul 4, se va ține cont că, actul normativ nu este un dicționar juridic, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare. Trebuie de avut în vedere că, lista lungă de definiții în actele internaționale se datorează faptului că, în diferite țări noțiunile au sens diferit. Totodată, precizăm că directivele Uniunii Europene nu impun statelor obligația de a prelua sau de a utiliza terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.</p>	<p>Se acceptă. S-a completat proiectul cu competențele autorităților publice</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. Art. 3 a fost modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
--	--	---

Astfel, considerăm oportun ajustarea conținutului noțiunilor principale, prin excluderea, de exemplu, a următoarelor noțiuni: CPV, costurile investițiilor efectuate, costurile în legătură cu exploatarea lucrărilor sau serviciilor, inovare, întreprindere publică, lucrare, lucrare de geniu civil, mijloace electronice, organisme de drept public, persoane cu funcții de decizie, scris(ă) sau în scris, solicitare de participare, specificații tehnice, tarif de utilizare, zile, etc.

La articolul 8 alin. (3) se menționează că, în temeiul unei hotărâri de Guvern, studiul de fundamentare prevăzut la alin. (1), după caz, poate fi elaborat de către o autoritate competentă, luând în considerare interesul public al proiectului. Studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern. În acest sens, menționăm următoarele:

a) „studiul de fundamentare poate fi elaborat de către o autoritate competentă, doar în temeiul unei hotărâri de Guvern” și,

b) „studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern”, contravin principiului consacrat chiar în proiect - a „libertății administrative a autorităților publice locale” și care presupune libertatea autorităților publice de a decide cel mai bun mod de a administra executarea lucrărilor sau prestarea serviciilor, pentru a asigura un nivel ridicat al calității, siguranței și accesibilității, egalitatea de tratament și promovarea accesului universal la serviciile publice și a drepturilor utilizatorilor cu privire la acestea. Totodată, reiterăm că, legea actuală stabilește fundamentarea deciziei de concesiune pe baza studiului de fezabilitate care trebuie să se axeze pe analiza elementelor de bază precum aspectele generale, economice, financiare și tehnice, aspectele de oportunitate, de mediu, sociale, instituționale etc.

La articolul 13 alin. (2), este specificat că, pentru concesiunile de lucrări sau concesiunile de servicii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, durata maximă a concesiunii nu poate depăși timpul estimat în mod rezonabil necesar concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și a unui profit rezonabil obținut pe întreaga durată a concesiunii. Astfel, considerăm oportun completarea la final cu propoziția cu următorul cuprins: „În orice caz, durata maximă nu poate depăși 25 de ani, cu posibilitatea prelungirii, cu condiția ca durata însumată să nu depășească 35 de ani”. Or, riscurile concesiunii pentru autoritățile contractante impun necesitatea limitării termenului maxim al contractului de concesiune, în special la achizițiile sectoriale, la fel cum există o asemenea practică și în alte țări europene (de exemplu: România, Franța).

Nu se acceptă.

În calitate de proprietar Guvernul/autoritatea publică locală trebuie să examineze și să aprobă decizii privind utilizarea bunurilor/executarea serviciilor în interesul public.

Nu se acceptă.

Potrivit art.21 alin. (2) din proiectul modificat, [...] durata maximă a contractului de concesiune nu poate depăși timpul estimat necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și o renatabilitate a capitalului investit obținută pe întreaga durată a

	<p>La articolul 14 alin (6), cuvintele „legii privind achizițiile publice” și „legii privind achizițiile sectoriale” urmează a fi substituite cu cuvintele „Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice”, și respectiv, „Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale”.</p> <p>Totodată, se propune de exclus Capitolul VII din conținutul proiectului și, după caz, completarea Codului Contravențional nr. 218/2008, în modul corespunzător. Or, Codul contravențional este unica lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale (art. 1 alin. (1) din Cod contravențional).</p> <p>La articolul 37 alin. (9), se propun a fi reformulate alineatele (9) și (10), în sensul că: „Anunțurile de concesiune, anunțurile de atribuire, precum și anunțurile de intenție prevăzute la alin. (3) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în Jurnalul Oficial al UE, în Buletinul Achizițiilor Publice, pe paginile web ale Agenției Proprietății Publice și ale autorității/entității contractante”.</p> <p>Subsidiar, se propune completarea proiectului transmis spre avizare cu un articol nou, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 50. Examinarea litigiilor Litigiile privind atribuirea, încheierea, executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea sau denunțarea unilaterală a contractelor de concesiune, precum și în legătură cu aplicarea de sancțiuni în temeiul prezentei legi, se examinează în instanțele judecătorești competente ale Republicii Moldova”.</p> <p>În acest sens, menționăm faptul că, o normă cu conținut similar a fost introdusă în Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, prin Legea nr. 193/2023, care a intrat în vigoare la 02.08.2023. Astfel, considerăm oportun excluderea posibilităților (de trimitere a) soluționării litigiilor în jurisdicții internaționale, inclusiv prin</p>	<p>contractului de concesiune. Prevederile sus-citate sunt formulate în conformitate cu reglementările din Directiva nr. 2014/23/UE (art. 18)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.23)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat art. 50</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art. 34)</p> <p>Se acceptă. La art. 50 sunt stabilite reguli privind soluționarea contestațiilor.</p>
--	--	--

	<p>proceduri de arbitraj sau de mediere internaționale, care ar impune cheltuieli exagerate și reguli complexe.</p> <p>Concomitent, în proiect s-au depistat anumite prevederi care contravin instituțiilor reglementate de Codul civil (de exemplu: la art. 49, reglementarea dreptului exclusiv al autorității/entității contractante de a solicita constatarea nulității absolute a contractului de concesiune, precum și denunțarea unilaterală a acestuia, în timp ce Codul civil la art. 328, precum și la art. 915 – 921, reglementează un cerc mai larg de persoane care au dreptul de a le invoca).</p> <p>De asemenea, conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p> <p>În contextul celor expuse, Agenția Proprietății Publice solicită revizuirea conceptuală a proiectului înaintat spre avizare, inclusiv cu luarea în considerare a prevederilor Codului administrativ, în general, și a prevederilor contractului administrativ, în special. Totodată, Agenția exprimă disponibilitatea conlucrării la proiectul dat prin participarea în cadrul unei ședințe comune.</p>	<p>Nu se acceptă. Textul art. 48 (în redacția inițială art.49) este expus în conformitate cu prevederile Directivei nr. 2014/23/UE. Consecutiv, menționăm că în contextul legii în cauză deciziile respectiv nu pot fi luate de alte persoane decât autoritatea/entitatea contractantă, care sunt o parte a contractului.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (ser.nr.35 din 05.02.2024)</p>	<p>Constatări principale:</p> <p>3.1. Proiectul potrivit preambulului și notei informative urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația UE, prin transpunerea Directivei în materie de atribuire a contractelor de concesiune, inclusiv prevede la capitolul „Dispoziții finale și tranzitorii”, la data intrării în vigoare, abrogarea Legii actuale (nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii).</p> <p>3.2. În linii generale, contrar afirmațiilor autorului din nota informativă, ținând cont de specificul aplicării legislației în Republica Moldova, considerăm că proiectul nu prezintă claritatea și previzibilitatea necesară a reglementărilor, chiar și în raport cu legea actuală (nr. 121/2018), și va pune probleme de aplicare în cazul adoptării în forma actuală. Considerăm necesar și propunem autorului să efectueze o analiză suplimentară a corespunderii reglementărilor proiectului, nu doar cu Directiva UE ce se transpune, ci și cu reglementările naționale actuale, care sunt mult mai apropiate circumstanțelor și situației de aplicabilitate a legislației Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

3.3. Exemplificativ în sensul menționat supra, este că proiectul nu prevede, așa cum expres stabilește legea actuală, competențele exhaustive ale autorităților administrației publice locale (deliberative, executive) în domeniul concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii, precum și delimitarea concesiunilor pe interes public național și interes public local, ceea ce constituie un mare neajuns, care va lipsi de claritate și previzibilitate activitatea lor întru executarea noii legi, în cazul adoptării.

3.4. Proiectul nu prevede, inter alia, așa cum stabilește expres legea actuală, modul de stabilire a cuantumului minim al redevenței (în prezent se stabilește de către Guvern, în cazul proiectelor de interes public național, și de către autoritățile deliberative ale administrației publice locale, în cazul proiectelor de interes public local), condiții minime privind forma redevenței, modul și termenele de achitare a redevenței, fapt ce constituie de asemenea o lacună.

3.5. În materie de publicitate și transparență, legislația națională privind adjudecarea prin licitații publice inclusiv a concesiunilor (Legea nr. 121/2018) prevede publicarea anunțurilor inclusiv în Monitorul Oficial, iar Legea nr. 131/2015 și Legea nr. 74/2020 (pentru valori mult mai mici ale contractelor de achiziții publice) - și în Jurnalul Oficial al UE, - cu atât mai mult proiectul urma să prevadă obligatoriu o asemenea publicare și publicitate, pentru valorile mult mai mari ale concesiunilor (de 100 milioane lei și mai mult).

3.6. Atenționăm, că proiectul prezintă multiple greșeli gramaticale, inclusiv denumirea Republicii Moldova, cu literă mică (art. 23 alin. (3) lit. a).

4. Propuneri asupra proiectului.

Se propun următoarele modificări și completări ale proiectului:

4.1. Introducerea unor noi articole în proiect, după ce autorul va efectua o analiză punctuală suplimentară a corespunderii reglementărilor proiectului, nu doar cu Directiva UE ce se transpune, ci și cu reglementările naționale actuale, care sunt mult mai apropiate circumstanțelor și situației de aplicabilitate a legislației Republicii Moldova, inclusiv competențele exhaustive ale autorităților administrației publice locale (deliberative, executive) și regulile în materie de transparență și publicitate a concesiunilor.

Se acceptă.
S-a completat.

Nu se acceptă.
Directiva 2014/23/UE nu conține prevederi referitoare la redevență. Respectiv, pentru a nu afecta gradul de armonizare a proiectului de lege cu Directiva, redevența va fi reglementată prin act normativ de punere în aplicare a Legii.

Se acceptă.
S-a modificat conform Directivei nr. 2014/23/UE (art.34).

Se acceptă.
S-a corectat.

Se acceptă.
Proiectul a fost modificat.

4.2. La art. 8 (Studiul de fundamentare din proiect (3) În temeiul unei hotărâri de Guvern, studiul de fundamentare prevăzut la alin. (1), după caz, poate fi elaborat de către o autoritate competentă, luând în considerare interesul public al proiectului. Studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern) menționăm că reglementările:

i) „studiul de fundamentare poate fi elaborat de către o autoritate competentă, doar în temeiul unei hotărâri de Guvern” și

ii) „**studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern**” contravin principiului consacrat chiar în proiect - a „libertății administrative a autorităților publice locale” și care presupune libertatea autorităților publice de a decide cel mai bun mod de a administra executarea lucrărilor sau prestarea serviciilor, pentru a asigura un nivel ridicat al calității, siguranței și accesibilității, egalitatea de tratament și promovarea accesului universal la serviciile publice și a drepturilor utilizatorilor cu privire la acestea. De asemenea, contravin principiilor autonomiei locale și principiilor subsidiarității (Legea nr. 435/2006).

Totodată, reiterăm că legea actuală stabilește fundamentarea deciziei de concesiune pe baza studiului de fezabilitate care trebuie să se axeze pe analiza elementelor de bază precum aspectele generale, economice, financiare și tehnice, aspectele de oportunitate, de mediu, sociale, instituționale etc.

4.3. La art. 13 (*Durata concesiunii de lucrări sau a concesiunii de servicii (2) Pentru concesiunile de lucrări sau concesiunile de servicii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, durata maximă a concesiunii nu poate depăși timpul estimat în mod rezonabil necesar concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și a unui profit rezonabil obținut pe întreagă durată a concesiunii*) **se propune completarea cu propoziția cu următorul cuprins: „În orice caz, durata maximă nu poate depăși 25 de ani, cu posibilitatea prelungirii, cu condiția ca durata însumată să nu depășească 35 de ani”. Riscurile concesiunii pentru autoritățile contractante impun necesitatea limitării termenului maxim al contractului de concesiune, în special la achizițiile sectoriale, la fel cum există o asemenea practică și în alte țări europene, de ex. România, Franța.**

Se acceptă.

S-a modificat (art. 8 alin. (3)).

Nu se acceptă.

Durată lungă a concesiunii poate fi justificată dacă este indispensabilă pentru a-i permite concesionarului să își recupereze investițiile prevăzute în vederea executării concesiunii, precum și în vederea obținerii unui profit din capitalul investit. Prin urmare, pentru concesiunile cu o durată mai mare de cinci ani, durata lor ar trebui limitată la perioada preconizată a-i fi necesară în mod rezonabil concesionarului pentru a-și recupera investițiile efectuate pentru exploatarea lucrărilor și a serviciilor și a obține o rentabilitate rezonabilă a capitalului investit în condiții de exploatare normale, ținând seama de obiectivele contractuale specifice

	<p>4.4. La art. 14 (<i>Atribuirea contractelor mixte (6)</i> În cazul contractelor mixte care au ca obiect atât elemente de concesiuni, cât și elemente de achiziție publică, în sensul legii privind achizițiile publice, sau de achiziție sectorială, în sensul legii privind achizițiile sectoriale, contractul mixt se atribuie în conformitate cu prevederile legii privind achizițiile publice, respectiv ale legii privind achizițiile sectoriale) cuvintele „legii privind achizițiile publice” și „legii privind achizițiile sectoriale” urmează a fi substituite cu cuvintele „Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice”, respectiv, „Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale”.</p> <p>4.5. La art. 27 (<i>Exceptări privind activitățile care sunt expuse direct concurenței</i> Prezenta lege nu se aplică în cazul concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii atribuite de autoritățile/entitățile contractante dacă s-a stabilit că activitatea respectivă este expusă direct concurenței, în conformitate cu prevederile legii privind achizițiile sectoriale) cuvintele „legii privind achizițiile sectoriale” urmează a fi substituite cu cuvintele „Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale”.</p>	<p>asumate de concesionar pentru a-și îndeplini cerințele referitoare, de exemplu, la calitate sau la prețul practicat la nivel de utilizatori. Estimarea ar trebui să fie valabilă la momentul atribuirii concesiunii. Ar trebui să poată fi incluse cheltuieli inițiale și ulterioare considerate drept necesare pentru exploatarea concesiunii, în special cheltuieli legate de infrastructură, drepturi de autor, brevete, echipamente, logistică, închiriere, instruirea personalului și cheltuieli inițiale. <u>Durata maximă a concesiunii ar trebui să fie indicată în documentele concesiunii, cu excepția cazului în care durata este utilizată drept criteriu de atribuire a contractului.</u></p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.23).</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.18).</p>
--	--	---

4.6. La art. 37 (Reguli de publicitate și transparență (9) Anunțurile de concesiune și anunțurile de atribuire a concesiunii de lucrări sau a concesiunii de servicii se publică în Buletinul Achizițiilor Publice. Cuprinsul documentelor și informațiilor ce țin de procedura de atribuire a concesiunii se publică pe pagina web a Agenției Proprietății Publice și, după caz, în presa locală sau centrală, la decizia autorității/entității contractante. (10) Anunțurile de concesiune și anunțurile de atribuire a concesiunii de lucrări sau a concesiunii de servicii publicate la nivel național/local nu trebuie să conțină alte informații față de cele existente în anunțurile corespunzătoare publicate în Buletinul Achizițiilor Publice) se propun a fi reformulate alineatele (9) și (10) corespunzător, în sensul că: „Anunțurile de concesiune, anunțurile de atribuire, precum și anunțurile de intenție prevăzute la alin. (3) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în Jurnalul Oficial al UE, în Buletinul Achizițiilor Publice, pe paginile web ale Agenției Proprietății Publice și ale autorității/entității contractante”.

De asemenea, propunem completarea cu un nou alineat cu următorul cuprins: „Atribuirea unui contract de concesiune fără publicarea prealabilă a unui anunț de concesiune, în cazurile în care publicarea acestuia este obligatorie potrivit prevederilor art. 35 alin. (2), sau a unui anunț de intenție, potrivit prevederilor art. 35 alin. (3), constituie temeuri de nulitate absolută a contractului de concesiune”.

În materie de reguli de publicitate și transparență, în contextul de integrare europeană și transpunere a reglementărilor UE, suplimentar argumentelor menționate la pct. 3.5, atragem atenția asupra următoarelor prevederi legislative actuale pertinente, care nu se regăsesc în proiect, din: i) Legea nr. 131/2015: „specificație tehnică comună – specificație tehnică elaborată în conformitate cu o procedură recunoscută de statele membre ale Uniunii Europene și publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene; Articolul 28. Anunțul de intenție (2) În cazul achizițiilor publice prevăzute la art. 2 alin. (3), anunțul de intenție va fi publicat și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Articolul 29. Anunțul de participare

(2) În cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la

Se acceptă.
S-a modificat (art. 34).

Nu se acceptă.
La art. 34 alin. (1) este stabilită obligativitatea publicării anunțului de concesiune, la alin. (6) – (7) sunt stabilite cazuri, în care autoritatea / entitatea contractantă nu are obligația de a publica anunț de concesiune. În acest sens nu sunt necesare reglementări suplimentare.

Se acceptă.
Proiectul a fost modificat

art. 2 alin. (3), anunțul de participare va fi transmis în formă electronică spre publicare și **în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.**

(3) Anunțul de participare va fi publicat în limba română și, după caz, în una din limbile de circulație internațională. În particular, pentru fiecare achiziție publică a cărei valoare estimativă este egală sau mai mare de pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3), autoritatea contractantă publică un anunț sumar în Buletinul achizițiilor publice **în una din limbile oficiale ale Organizației Mondiale a Comerțului (engleză, franceză, spaniolă)**, care va conține cel puțin următoarele informații:

a) obiectul achiziției publice;

b) data-limită pentru depunerea ofertelor sau, după caz, orice dată-limită pentru depunerea cererilor de participare la achiziție;

c) adresa și modul în care poate fi accesată documentația de atribuire. (4) La întocmirea și perfectarea anunțului de participare vor fi utilizate formulare standard, aprobate în acest scop, care să permită publicitatea achizițiilor publice. Autoritatea contractantă are obligația de a include în anunț cel puțin informațiile cuprinse în anexa nr. 3 și, dacă este necesar, alte informații considerate utile de către autoritatea contractantă, prin utilizarea formularelor standard **adoptate de Comisia Europeană.**

Articolul 30. Anunțul de atribuire

(3) În cazul achizițiilor publice specificate la art. 2 alin. (3), anunțul de atribuire va fi publicat de către autoritatea contractantă și **în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.**

Articolul 47. Inițierea licitației deschise

(3) În cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3), perioada cuprinsă între data publicării în Buletinul achizițiilor publice, precum și între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, și data-limită de depunere a ofertelor trebuie să fie de cel puțin 35 de zile.

Articolul 51. Inițierea licitației restrânse

(3) În cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3), perioada cuprinsă între data publicării anunțului de participare în Buletinul achizițiilor publice, precum și între data transmiterii anunțului de participare **spre publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**, și data-limită de depunere a candidaturilor trebuie să fie de cel puțin 30 de zile.

Articolul 54. Dialogul competitiv

(5) Perioada cuprinsă între data publicării în Buletinul achizițiilor publice, precum și, după caz, între data transmiterii anunțului de participare spre **publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**, și data-limită de depunere a candidaturilor trebuie să fie de cel puțin:

a) 20 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este mai mică decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3);

b) 30 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3).

Articolul 55. Negocierea cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare

(6) Perioada cuprinsă între data publicării în Buletinul achizițiilor publice, precum și, după caz, între data transmiterii anunțului de participare spre **publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**, și data-limită de depunere a candidaturilor trebuie să fie de cel puțin:

a) 20 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este mai mică decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3);

b) 30 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3).

Articolul 58. Concursul de soluții

(7) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (5) și (6), autoritatea contractantă are obligația de a transmite spre **publicare** anunțul de participare și în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene** cu cel puțin 35 de zile înainte de data-limită de depunere a proiectelor, în cazul în care valoarea estimată a achiziției este egală cu sau mai mare decât cea prevăzută la art. 2 alin. (3).

Articolul 60. Parteneriatul pentru inovare

(4) Perioada cuprinsă între data publicării în Buletinul achizițiilor publice sau, după caz, data transmiterii anunțului de participare spre **publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene** și data-limită de depunere a cererilor de participare trebuie să fie de cel puțin:

a) 20 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este mai mică decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3);

b) 30 de zile, în cazul achizițiilor publice în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art. 4, este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3).

Articolul 76. Interzicerea divizării sau măririi achizițiilor publice

(11) Autoritatea contractantă care modifică un contract de achiziții publice/acord-cadru în cazurile prevăzute la alin. (7) pct. 1) și 2) are obligația de a publica un anunț în acest sens în Buletinul achizițiilor publice și, după caz, în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**, conform anexei nr. 3 la prezenta lege.

Articolul 88. Soluționarea litigiilor

(8) Prevederile alin. (2) lit. a) nu sînt aplicabile atunci cînd autoritatea contractantă, considerînd că se încadrează în una dintre situațiile prevăzute de prezenta lege în care are dreptul de a nu transmite spre publicare un anunț/o invitație de participare, a procedat după cum urmează:

a) a publicat în mod voluntar în Buletinul achizițiilor publice, în SIA „RSAP” și/sau în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene** un anunț, pentru asigurarea transparenței, prin care își exprimă intenția de a încheia contractul de achiziții publice;

(10) Constatarea nulității contractului de achiziții publice, în condițiile alin. (2), se poate solicita și prin cerere separată în termen de:

a) cel mult 30 de zile începînd cu ziua următoare:

– publicării anunțului de atribuire a contractului, în conformitate cu prevederile art. 30, cu condiția ca anunțul respectiv să conțină justificarea deciziei autorității contractante de a atribui contractul fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare în Buletinul achizițiilor publice sau, după caz, în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**; sau **Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii**

(3) Prezenta lege prevede și particularități privind contractele de achiziții publice, cu excepția celor specificate la art. 5, a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, este egală cu sau mai mare decît următoarele praguri:

a) pentru contractele de achiziții publice de bunuri și servicii, altele decît cele menționate la lit. c) – 2 300 000 de lei;

b) pentru contractele de achiziții publice de lucrări – 90 000 000 de lei;

c) pentru contractele de achiziții publice care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice enumerate în anexa nr. 2 – 13 000 000 de lei”.

ii) Legea nr. 74/2020:

„Articolul 59. Anunțul de intenție

(1) Entitatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice un anunț de intenție privind achizițiile preconizate. În cazul achizițiilor sectoriale finanțate din fondurile Uniunii Europene și/sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, anunțul de intenție va fi publicat și în **Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**.

Articolul 60. Anunțul de participare

(1) Entitatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice anunțul de participare, în toate cazurile prevăzute de prezenta lege, conform procedurii de achiziție aplicate. În cazul achizițiilor sectoriale finanțate din fondurile Uniunii Europene și/sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, anunțul de participare va fi **publicat și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene**.

(2) Anunțul de participare va fi publicat în limba română și, după caz, în una din **limbile oficiale ale Organizației Mondiale a Comerțului (engleză, franceză, spaniolă)**”.

iii) Legea nr.121/2018:

„**Articolul 16.** Publicarea listelor lucrărilor și serviciilor propuse pentru concesiune. (1) Listele lucrărilor și serviciilor propuse pentru concesiune se publică **în Monitorul Oficial al Republicii Moldova** și pe pagina web oficială a Agenției”.

4.7. La art. 37 (4) Prin excepție de la prevederile alin. (2), autoritățile/entitățile contractante nu au obligația de a publica un anunț de concesiune dacă lucrările/serviciile respective pot fi furnizate numai de către un anumit operator economic, pentru unul dintre următoarele motive: d) protecția unor drepturi de proprietate intelectuală și a altor drepturi exclusive, altele decât cele definite la art. 4 lit. j) **urmează a se substitui textul „lit. j) cu textul „lit. c)” (corectarea erorii).**

4.8. La art. 41 (Motive de excludere (4) Autoritățile/Entitățile contractante prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a) exclud din procedura de atribuire orice operator economic despre care: a) s-a stabilit că și-a încălcat obligațiile privind plata impozitelor, taxelor sau a contribuțiilor la bugetul de stat, iar acest lucru a fost stabilit printr-o hotărâre judecătorească având caracter definitiv și obligatoriu în conformitate cu Legea insolvenței nr.149/2012; b) pot demonstra prin orice mijloace adecvate că respectivul operator economic și-a încălcat obligațiile privind plata impozitelor, taxelor sau a contribuțiilor la bugetul de stat. (5) Operatorul economic nu este exclus din procedura de atribuire dacă, anterior deciziei de excludere, își îndeplinește obligațiile prin plata impozitelor, taxelor sau contribuțiilor la bugetul de stat datorate ori prin alte modalități de stingere a acestora sau beneficiază, în condițiile legii, de eşalonarea acestora ori de alte facilități în vederea plății acestora, inclusiv, după caz, a eventualelor dobânzi ori penalități de întârziere acumulate sau a amenzilor) **urmează a fi substituite cuvintele „de stat” cu cuvintele „general consolidat” (terminologie utilizată și la alin. (7) din articol. În bugetul general**

Se acceptă.

S-a modificat (art.34 alin. (6)-(7))

Se acceptă.

Art.41 a fost modificat

	<p>consolidat întră și bugetul de stat și cele locale (impozitele și taxele se achită și la bugetele locale).</p> <p>4.9. Se propune introducerea unui articol nou (de ex. 50, cu renumerotarea) cu următorul cuprins:</p> <p>„Examinarea litigiilor. Litigiile privind atribuirea, încheierea, executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea sau denunțarea unilaterală a contractelor de concesiune, precum și în legătură cu aplicarea de sancțiuni în temeiul prezentei legi, se examinează în instanțele judecătorești competente ale Republicii Moldova”.</p> <p>Menționăm, că o normă cu conținut similar a fost introdusă în Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, prin Legea nr. 193/2023, care intrase în vigoare la 02.08.2023. Considerăm că trebuie excluse posibilitățile (de trimitere a) soluționării litigiilor în jurisdicții internaționale, inclusiv prin proceduri de arbitraj sau de mediere internaționale, care ar impune cheltuieli exagerate și reguli complexe.</p> <p>Având în vedere argumentele și propunerile expuse, solicităm promovarea proiectului doar după soluționarea acestora.</p>	<p>Se acceptă. Art.50 din proiect a fost modificat</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (scr. Nr. 04-01/609 din 26.02.2024)</p>	<p>S-a reținut că, în ordinea art. 30 din proiect, se face referire la faptul că, <i>fără a aduce atingere celorlalte prevederi ale prezentei legi sau dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile de interes public ori ale altor acte normative care reglementează activitatea autorității/entității contractante, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a nu dezvălui informațiile din propunerea tehnică, elementele din propunerea financiară și/sau fundamentări/justificări de preț/cost transmise de operatorii economici indicate și dovedite de aceștia ca fiind confidențiale deoarece sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - datele cu caracter personal; - secretele tehnice sau comerciale; - sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală. <p><i>Caracterul confidențial se aplică doar asupra datelor/informațiilor indicate și dovedite ca fiind date cu caracter personal, secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală.</i></p> <p>În acest context, nu au fost reținute raționamentele privind necesitatea restricționării accesului la date cu caracter personal, în condițiile în care Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal stabilește temeiurile legale de prelucrare a datelor cu caracter personal în diferite circumstanțe/împrejurări justificate de solicitant.</p> <p>Or, în ordinea în care a fost formulat art. 30 din proiect, acesta ar putea îngrădi părțile interesate în realizarea anumitor drepturi, spre exemplu: atunci când datele cu caracter</p>	

personal sunt necesare pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în instanța de judecată sau în fața autorității competente.

În acest sens, urmează a fi remarcate prevederile art. 5 al Legii nr. 133/2011, care statuează mai multe temeuri legale de prelucrare a datelor cu caracter personal. Astfel, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru:

- a) *executarea unui contract la care subiectul datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia;*
- b) *îndeplinirea unei obligații care îi revine operatorului conform legii;*
- c) *protejarea vieții, integrității fizice sau a sănătății subiectului datelor cu caracter personal;*
- d) *executarea sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este învestit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal;*
- e) *realizarea unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal;*
- e1) *efectuarea auditului public extern;*
- f) *scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămîină anonime pe toată durata prelucrării.*
- g) *schimbul de date în condițiile legislației în vigoare cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.*

Prin urmare, se recomandă revizuirea art. 30 din proiect, prin prisma corelării acestuia normelor ce vizează temeurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, în vederea neadmiterii unor îngrădiri nejustificate a accesului la date cu caracter personal.

Totodată, specificăm că la examinarea art. 28 din Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, care se intenționează a fi transpusă prin prezentul proiect, nu a fost identificat un asemenea nivel de restricționare a accesului la datele cu caracter personal.

Se acceptă.
S-a revizuit (art.31)

<p>Consiliul Audiovizualului (Decizia nr. 30 din 09.02.2024)</p>	<p>Întru uniformizarea cadrului legal si expunerea corecta a denumirilor actelor normative, în textul legii, sintagma „Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”, la orice forma gramaticală, se va substitui cu sintagma „Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”, la forma gramaticală corespunzătoare. În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 si ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se aproba si se prezinta Ministerului Dezvoltarii Economice si Digitalizarii si Cancelariei de Stat a Republicii Moldova prezentul Aviz la proiectul de hotarare cu privire la aprobarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrari si concesiunile de servicii. 2. Controlul asupra executarii prezentei decizii se pune în sarcina Sectiei juridice. 3. Prezenta decizie infra în vigoare la data adoptarii si se publică pe pagina web oficiala a Consiliului Audiovizualului. 	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat și nu conține trimiteri la Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018</p>
<p>Serviciul de Informații și Securitate (scr.E/1892 din 21.02.2024)</p>	<p>1. Potrivit prevederilor art.41 alin. (1) din proiectul de lege vizat, condițiile în care autoritățile/entitățile contractante exclud de la participarea la o procedură de atribuire orice operator economic sunt: b) are restricții în conformitate cu art.6 din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. Astfel, Serviciul atenționează asupra faptului că actul normativ nu prevede expres, în calitate de criterii de calificare și selecție a operatorului economic participant la procedurile de atribuire a contractelor de concesiune, care cad sub incidența Legii nr.174/2021, necesitatea obținerii aprobării prealabile a Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță pentru securitatea statului.</p> <p>Respectiv, considerăm necesar ajustarea proiectului de lege, la prevederile Legii nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, în redacția modificată la 23.12.2023.</p> <p>Totodată, în tot textul proiectului de lege se operează că noțiunea de ”informații confidențiale”, ceea ce ar putea fi confundat cu informațiile ce au aplicată parafa de secretizare ”Confidențial” în sensul Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat.</p> <p>În acest sens, Serviciul propune înlocuirea sintagmei ”informații confidențiale”, cu sintagma ” cu sintagma ”informații cu accesibilitate limitată”, or potrivit prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, textul actului normativ urmează a fi elaborat în așa fel, încât conținutul proiectului să fie într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.</p> <p>Suplimentar, în proiect sunt prevăzute norme privind protejarea unor categorii de informații (care nu cad sub incidența Legii nr.245/2008), însă nu sunt prevăzute mecanisme de</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat</p>

	control/sanționare pentru divulgarea acestora, or în lipsa unui asemenea mecanism, limitarea accesului nu va atinge scopul stabilit, respectiv, Serviciul propune completarea proiectului cu norme, care ar reglementa această lacună.	
Ministerul Culturii (scr. nr.08/5-09/940 din 28.03.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (scr. nr.2024 PLP-1015 din 02.04.2024)	<p>1) Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: La proiectul de Lege: La articolul 8 alineatul (3), considerăm că stabilirea obligativității aprobării de către Guvern a tuturor studiilor de fundamentare este, pe de o parte excesivă, ceea ce va afecta folosirea pe larg de către autorități publice a contractului de concesiune ca modalitate de dezvoltare și utilizare a eficientă a bunurilor și serviciilor publice, iar, pe de altă parte, încalcă principiul autonomiei autorităților publice locale, întrucât în calitate de autoritate contractantă pot fi atât autoritățile administrației publice centrale, cât și autoritățile publice locale. Prin urmare, solicităm revizuirea normei invocate.</p> <p>2) Propuneri care poartă caracter de recomandare: La articolul 37 alineatul (8), în opinia Ministerului, normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii urmează să fie adoptate de Agenția Achiziții Publice, pentru a asigura flexibilitatea adaptării acestor metode la cele mai bune practici.</p>	<p>Se acceptă. Art. 8 alin. (3) a fost modificat</p> <p>Nu se acceptă. În calitate de proprietar al bunurilor proprietate de stat, Guvernul trebuie să aprobe norme de aplicare a legii</p>
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (scr.21/1-944 din 20.02.2024)	<p>Autorul argumentează necesitatea elaborării în redacție nouă a proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și servicii cu transpunerea integrală a prevederilor Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 398 din 11 noiembrie 2021, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2021/1951 al Comisiei din 10 noiembrie 2021, fapt pentru care sugerăm marcarea cu sigla „UE”, inclusiv pe prima pagină în colțul drept de sus, a proiectului de lege propriu-zis.</p> <p>Totodată, art.5 și 6 din proiectul legii se vor comasa într-un singur articol având același obiect de reglementare și va avea denumirea de „entități contractante”, terminologie care denotă o sferă mai extinsă a subiecților. Or, se constată că autorul proiectului indică la art.5 lit.a) (articol consacrat entităților contractate), că în categoria entități contractante se includ „autoritățile contractate”.</p>	<p>Se acceptă. Art.5 și 6 au fost modificate și expuse în conformitate cu prevederile Directivei nr. 2014/23/UE</p>

În speță, urmează a se reține faptul că, potrivit art.7 al Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018: „autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public”.

În continuare, la art.8 din Codul vizat, legiuitorul a explicat că „regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice”.

Nu în ultimul rând, în procesul de reglementare a „calității participanților în cadrul raporturilor juridice de concesiune,” urmează a se ține cont de legislația națională, inclusiv prevederile Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, care identifică „ministere, structuri organizaționale din sfera lor de competență, Cancelaria de Stat și alte autorități administrative centrale”.

La art.21 alin.(1) lit.c) care vizează exceptările aplicabile concesiunilor de lucrări sau de servicii, se propune completarea cu cuvintele „sau concesiunilor pentru serviciile publice de transport de călători”. La caz, atenționăm că în conformitate cu prevederile art.10 alin.(3) al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (redacția aplicabilă 1 ianuarie 2024), prezenta directivă nu se aplică concesiunilor pentru servicii de transport aerian bazate pe acordarea unei licențe de operare în sensul Regulamentului (CE) nr.1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului sau concesiunilor pentru serviciile publice de transport de călători în sensul Regulamentului (CE) nr.1370/2007”. În această ordine de idei, evidențiem că Regulamentul (CE) nr.1370/2007 a fost transpus prin Hotărârea Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri. Subsecvent, semnalăm că Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, propusă spre transpunere prin proiectul legii, nu include ca activități aplicabile concesiunii serviciile de alimentare cu apă și de colectare și/sau epurare a apelor uzate. Acest aspect este amplificat și prin faptul că, art.23 alin.(1) lit. i) și j) din proiect stabilește „exceptările” aplicabile contractelor de concesiune de servicii, după cum urmează: „prezenta lege nu se aplică contractelor de concesiune de servicii care au ca obiect punerea la dispoziție sau exploatarea de rețele fixe destinate furnizării unui serviciu public în domeniul producerii, transportului sau distribuției de apă potabilă și alimentarea cu apă potabilă a unor astfel de rețele”.

Se acceptă.

S-a completat (art.10 alin. (3) lit. b)

	<p>Prin urmare, insistăm asupra revizuirii pct.3 dedicat compartimentului „Apă” din Anexa nr.2. Mai mult ca atât, la art.11-13 din Legea nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sunt stipulate și reglementate formele de gestiune a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, modalitatea de transmitere în gestiune, actele în baza cărora operatorul prestează/furnizează serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>În final, urmează a se revedea referința din Anexa nr.1 la „art.4 lit.a)”, deoarece este necorespunzătoare, or la art.4 lit.a) este redată semnificația noțiunii de „concesiune de lucrări”.</p>	<p>Se acceptă. Anexa nr. 2 în redacția prezentată pentru avizare a fost exclusă din proiect</p> <p>Se acceptă. S-a revizuit</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (scr.DI/3/041.1-874 din 25.01.2024)</p>	<p>Cu referire la clauza de armonizare, se menționează că <i>Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune</i> a fost ultima dată modificată prin <i>Regulamentul delegat (UE) 2023/2497 al Comisiei din 15 noiembrie 2023</i>.</p> <p>În același context, urmează a fi reexaminat și tabelul de concordanță.</p> <p>În ceea ce privește nota informativă, în conformitate cu anexa 1 la <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, în compartimentul 2 al notei informative se vor indica prevederile concrete din documentele de politici din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ. În acest sens, se menționează următoarele: transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei vizate sunt planificate în Planul Național de acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 (Capitolul 5 „Achiziții publice”), precum și în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024 (poziția 21).</p> <p>Suplimentar, în compartimentul 3 al notei informative urmează a se indica dacă intervenția rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană (litera a). Astfel, se menționează că, necesitatea armonizării legislației naționale cu actul UE vizat rezultă din prevederile Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, menționate preponderent în Titlul IV „Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 8 „Achiziții publice”, în conformitate cu dispozițiile din anexele respective: Art. 272 alin. (2), Anexa XXIX-A, Anexa XXIX-B, Anexa XXIX-C, Anexa XXIX-D, Anexa XXIX-G, Anexa XXIX-K și Anexa XXIX-L.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	De asemenea, armonizarea rezultă din recomandările Pachetului de extindere al Comisiei Europene pentru anul 2023 și conform Raportului Comisiei Europene privind Republica Moldova pentru anul 2023.	Se acceptă
Consiliul Concurenței (DJ 06/92-222 din 23.02.2024)	<p>1. Potrivit prevederilor pct. 21 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, procesul de armonizare a legislației se realizează prin preluarea fidelă a prevederilor legislației UE. Prin urmare, Consiliul Concurenței consideră necesar utilizarea în conținutul art. 4 și art. 28 al proiectului a termenului „influență decisivă”, dar nu „influență dominantă”.</p> <p>2. La art. 12 din proiect se menționează că, pragul valoric de 100 000 000 lei stabilit de lege, se revizuieste de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și se prezintă Guvernului pentru aprobare.</p> <p>În acest context, este necesar de menționat că norma dată nu asigură previzibilitate și claritate în acord cu cerințele art. 54 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, întrucât nu prevede periodicitatea și criteriile obiective ce vor putea determina necesitatea revizuirii pragului valoric. Respectiv, se propune indicarea în actul normativ a periodicității în care va avea loc revizuirea pragului valoric și modalitatea de calculare a pragului revizuit în dependență de criteriile obiective stabilite de lege.</p> <p>Totodată, conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent și nu vice versa. Astfel, prevederile art. 12 alin. (1) din proiect, urmează a fi revizuite și corelate cu Legea nr. 100/2017, or, o hotărâre de Guvern cu forță juridică inferioară legii nu poate modifica o prevedere legală.</p> <p>3. La art. 36 alin. (9) al proiectului se menționează că, în cazul în care numărul de candidați care îndeplinesc criteriile de calificare și selecție este mai mic decât numărul minim indicat în anunțul de concesionare, conform dispozițiilor alin. (3), autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a continua procedura de atribuire numai cu acei candidați care îndeplinesc cerințele solicitate sau de a anula procedura.</p> <p>Prevederile normei art. 36 alin. (9) nu asigură claritate și previzibilitate în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, întrucât nu stabilește condițiile sau criteriile obiective ce pot acorda dreptul autorității/entității contractante să continue procedura și dreptul de a o putea anula. Astfel, în vederea evitării limitării concurenței prin deciziile autorității contractante neprevăzute de lege ce ar putea limita dreptul întreprinderii de comercializare sau procurare, considerăm oportun</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile menționate au fost excluse din proiect</p>

completarea proiectului cu condițiile/cazurile în care autoritatea/entitatea contractantă poate decide asupra continuării sau anulării procedurii de atribuire a contractelor de concesiune.

4. Ținând cont de prevederile art. 37 alin. (8) – (10) din proiect, anunțurile de concesiune și anunțurile de atribuire a concesiunii de lucrări sau a concesiunii de servicii, se publică în Buletinul Achizițiilor Publice și, după caz, în presa locală sau centrală, la decizia autorității/entității contractante. Consiliul Concurenței consideră oportun de a se prevedea expres în lege pentru care proceduri de concesiune este necesar de publicat în Buletinul Achizițiilor Publice și în care cazuri este necesar de publicat și în publicațiile periodice pentru asigurarea transparenței și concurenței la organizarea procedurii concesiunii.

5. Pentru corelarea cu cadrul normativ național care operează cu noțiunea de hotărâre irevocabilă pentru a conferi sensul juridic de hotărâre judecătorească care nu mai poate fi contestată, iar litigiul considerat de drept soluționat, se propune substituirea noțiunii de „hotărâre definitivă” cu noțiunea „hotărâre irevocabilă”.

6. Reieșind din prevederile art. 27 din proiect, s-a stabilit că legea nu se va aplica în cazul concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii atribuite de autoritățile/entitățile contractante dacă, activitatea dată se va expune direct concurenței în conformitate cu prevederile legii privind achizițiile sectoriale.

Prin urmare, autorității de concurență i se atribuie o nouă competență neprevăzută, la moment, de Legea concurenței nr.183/2012, de a-și exprima punctul de vedere dacă activitatea dată se expune direct concurenței sau nu. În acest context, este imperios necesar ca prevederile proiectului să fie corelate cu Legea concurenței nr.183/2012.

Totodată, în contextul prevederilor alin. (13) și alin. (14) al art. 41 din proiect, Consiliul Concurenței ține să semnaleze unele riscuri ce pot surveni la aplicarea acestora. Astfel, competența de a constata existența unui acord anticoncurențial o deține Plenul Consiliului Concurenței, după finalizarea unei investigații. Respectiv, este necesar de menționat că investigația concurențială se realizează în acord cu normele materiale și procedurale ale Legii concurenței nr. 183/2012, pentru care desfășurare, legea prevede un termen rezonabil, fapt obiectiv ce ar putea determina tergiversarea sau suspendarea procedurii de concesiune.

7. Noțiunea de „concesiune de lucrări” și „concesiune de servicii” ce se reglementează de proiect reprezintă contractul cu titlul oneros, prin care se încredințează executarea de lucrări sau prestarea de servicii de către unul sau mai mulți operatori economici, ce poate

Se acceptă.

S-a modificat (art.34 și art.35)

Se acceptă.

S-a modificat

Se acceptă.

S-a modificat (art.18 din proiect)

Prevederile Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat vor fi respectate la etapa atribuirii contractului de concesiune

	<p>avea în calitate de contraprestație, fie dreptul exclusiv de a exploata lucrările sau serviciile, fie acest drept însoțit de o plată.</p> <p>Având la bază prevederile pct. 223 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la art. 107 alin. (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul Concurenței ține să menționeze că, în cazul în care concesionarului i se va acorda concesiunea fără plată sau la un preț mai mic decât în cazul unei infrastructuri comparabile, operatorul economic va beneficia de un avantaj economic pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață, fapt care, ar putea prezenta semne ale ajutorului de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.</p> <p>În acest caz, furnizorul la acordarea concesiunii fără plată sau la un preț mai mic decât în cazul unei infrastructuri comparabile, urmează a asigura respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și actele normative ale Consiliului Concurenței pentru a asigura compatibilitatea cu mediul concurențial.</p>	
Ministerul Educației și Cercetării (scr. nr. 07-07/873 din 06.02.2024)	Susține fără obiecții și propuneri proiectul	
Expertizare		
Cancelaria de Stat, Centrul de armonizare a legislației (scr. nr.31/02-126-1763 din 15.02.2024)	<p>În baza expertizei proiectului de Lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, inclus în pct. 4 din Capitolul 5 „Achiziții publice” din Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.</p> <p><i>Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</i></p> <p>Proiectul de Lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii transpune parțial Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2497 al Comisiei din 15 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile pentru concesiuni (Număr CELEX: 32023R2497), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 094 din 28 martie 2014.</p> <p>I. Obiectul proiectului</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat, inclusiv prin prizma avizului Centrului de armonizare a legislației.</p>

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are drept scop reglementarea modului de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii, regimul juridic aplicabil acestor contracte, precum și anumite aspecte specifice în legătură cu executarea acestora, prin avansarea gradului de transpunere în legislația națională a dispozițiilor Directivei 2014/23/UE.

Necesitatea actualizării cadrului normativ național care să reglementeze procesul de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și servicii rezultă din recomandările formulate în Capitolul 5 „Achiziții publice” din Raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate de Republica Moldova în politica de extindere a UE, care constată că RM trebuie să își alinieze în continuare legislația la *acquis*-ul UE în domeniul achizițiilor publice, în special, la legislația privind concesiunile și parteneriatele public-privat.

Totodată, Programul național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-20261 stabilește Obiectivul specific nr. 1 „Armonizarea legislației în domeniul achizițiilor publice la *acquis*-ul Uniunii Europene, în special desemnarea clară a autorităților/entităților care aplică prevederile normative și modalitatea de contestare pentru fiecare mod de atribuire a contractelor, până în anul 2026”, care urmează a fi realizat, inclusiv, prin promovarea actului normativ primar distinct în domeniul concesiunilor.

Ca urmare a adoptării proiectului de Lege, se propune abrogarea Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii. La fel, pentru punerea în aplicare a prevederilor legale autorul menționează despre necesitatea modificării Codului contravențional² și elaborarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și servicii.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii Europene subsumate **Capitolului 5 „Achiziții publice”**.

Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă prevederile **Directiva 2014/23/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2497 al Comisiei din 15 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile pentru concesiuni. Directiva privind concesiunile a fost adoptată în 2014 în contextul Actului privind piața unică, care stabilește douăsprezece pârghii pentru

stimularea creșterii economice și consolidarea încrederii în economie. Împreună cu Directiva 2014/24/UE (Directiva clasică) și Directiva 2014/25/UE (Directiva privind utilitățile), Directiva privind concesiunile au făcut parte din pachetul de achiziții publice din 2014, conceput pentru a moderniza achizițiile publice în UE.

Prin urmare, obiectivul Directivei privind concesiunile este de a oferi mai multă securitate juridică și un acces mai bun la piețele concesiunilor. Acesta urmărește garantarea transparenței, echității și securității juridice în atribuirea contractului de concesiune. Directiva privind concesiunile este o directivă bazată pe principii și acoperă atât concesiunile de lucrări, cât și concesiunile de servicii atribuite de autoritățile contractante și de entitățile contractante pentru contracte cu valori peste un anumit prag - stabilit în prezent la 5 382 000 EUR.

În temeiul art. 51, statele membre trebuiau să transpună Directiva privind concesiunile în dreptul intern până la 18 aprilie 2016. Astfel, Directiva a fost transpusă prin intermediul unor acte noi în: Cehia, Danemarca, Estonia, Franța, Grecia, Croația, Ungaria, Irlanda, Malta, Polonia, Portugalia, România, Spania, Slovacia și Suedia, prin modificări ale legislației existente în: Germania, Lituania, Letonia și Țările de Jos sau o combinație a celor două în: Austria, Belgia, Bulgaria, Finlanda, Italia și Luxemburg 3.

Pentru a sprijini aplicarea Directivei privind concesiunile și consolidarea capacității instituționale, autoritățile naționale din nouă state membre: Belgia, Bulgaria, Estonia, Grecia, Finlanda, Croația, Lituania, Suedia și Slovenia au emis orientări specifice concesiunii. Alte state membre: Austria, Cipru, Danemarca, Franța, Țările de Jos, România și Slovacia au emis mai multe orientări orizontale, care acoperă achizițiile publice și parteneriatele public-privat (PPP), care pot include și concesiuni. Orientările iau diferite forme (de exemplu, orientări, documente explicative, instrucțiuni) și pot fi obligatorii sau neobligatorii. În câteva cazuri, ghidul este extrem de detaliat (de exemplu, furnizarea de șabloane, exemple de bune practici, explicații pentru o gamă largă de părți interesate etc.).

Transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei 2014/23/UE reprezintă o obligație în sensul prevederilor art. 272-274 și Anexei XXIX din Acordul de Asociere RM-UE, în speță, Anexa XXIX-B care stabilește Calendarul orientativ pentru reforma instituțională, apropierea legislației și accesul pe piață. La fel, prin Anexa XXIX-K sunt stabilite elemente de bază obligatorii pentru transpunere din Directiva 2014/23/UE (Etapa 3), iar prin Anexa XXIX-L elementele neobligatorii, dar recomandate pentru transpunere în termen de 6 ani de la intrarea în vigoare a AA RM-UE (an. 2020). Directiva 2014/23/UE a constituit anterior obiect al transpunerii parțiale în legislația națională prin Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

a) Analiza comparativă a transunerii dispozițiilor Directivei 2014/23/UE

În ceea ce privește transpunerea Directivei 2014/23/UE, menționăm cu titlu general că, proiectul național transpune parțial actul UE, cu comentariile de compatibilitate formulate infra. Art. 1 (1), (2) și (4) privind obiectul și domeniul de aplicare din actul UE a fost transpus prin art. 1 din proiectul național. Dispozițiile art. 2 privind principiul libertății administrative a autorităților publice au fost transpuse prin prevederile art. 2 și art. 3 ale proiectului național. Principiul egalității de tratament, nediscriminării și transparenței prevăzute în art. 3 al actului UE au fost transpuse prin prevederile art. 2 (2) din proiectul național. Dispozițiile UE privind libertatea de a defini serviciile de interes economic general prevăzute în art. 4 al actului UE au fost transpuse prin prevederile naționale din art. 1 (2) și art. 3. Prin art. 4 din proiectul național sunt definite noțiunile de „concesiuni”, „concesiune de lucrări” „concesiune de servicii” în corespundere cu definițiile prezentate în art. 5 al actului UE. Totodată, prevederile din aliniatul al doilea, pct. 1 din art. 5 al Directivei privind definirea noțiunii de „risc de operare” au fost transpuse prin prevederile art. 7 (1) și (2) al proiectului național. Menționăm că, prezența unui risc de operare legat de exploatarea este ceea ce diferențiază contractele de concesiune de alte tipuri de contracte publice. Prin urmare, transpunerea acestei noțiuni este esențială pentru a asigura implementarea corectă a Directivei privind concesiunile.

Totodată, au fost preluate în corespundere cu prevederile UE definițiile de: „operator economic”, „candidat”, „oferant”, „concesionar”, „scris(ă)” sau „în scris”, „executare de lucrări”, „o lucrare”, „mijloace electronice”, document al concesiunii”, „inovare”, „întreprindere publică”, „organisme de drept public”, „drepturi exclusive” și „drepturi speciale”.

Celelalte noțiuni din proiect, precum: „CPV” (Common Procurement Vocabulary), „costurile investițiilor efectuate”, „costurile în legătură cu exploatarea lucrărilor și serviciilor”, „documentația de atribuire”, „închidere financiară”, „lucrări de geniu civil”, „persoane cu funcții de decizie”, „servicii de interes general fără caracter economic”, SIA „RSAP”, „solicitare de participare”, „specificatii tehnice”, „subcontractant/antreprenor”, „tarif de utilizare”, „zile” nu sunt prevăzute de actul UE examinat. Totodată, menționăm că un șir de definiții prezentate în proiectul național în art. 4 se regăsesc deja în Legea nr. 131/2015 (de ex. Vocabularul comun privind achizițiile publice, SIA „RSAP”) sau în Legea nr. 74/2020 (de ex. serviciile de interes general fără caracter economic), care sunt acte naționale armonizate. În acest context, menționăm că definițiile propuse urmează a fi examinate prin prisma cadrului juridic național armonizat în domeniul achizițiilor publice, or, acestea pot fi incluse în actul normativ examinat doar dacă noțiunea sau termenul

propus poate avea înțelesuri diferite și urmează a fi stabilită semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.

La fel, evidențiem că un șir de definiții prezentate în art.4 al proiectului nu se regăsesc în conținutul propriu-zis al proiectului de lege examinat (tarif de utilizare, costurile investițiilor efectuate, costurile în legătură cu exploatarea lucrărilor sau serviciilor, închidere financiară etc.), iar acestea urmează a fi utilizate nemijlocit în procedurile de implementare care conform intenției autorului urmează a fi elaborate și reglementate prin Norme metodologice corespunzătoare. În context, propunem revizuirea art. 4 „Noțiuni principale” reieșind din cele evidențiate supra. Art. 5 coroborat cu definiția „organismului de drept public” din art. 4 lit. u) din proiectul național definesc noțiunile de „autoritate contractantă” și „organism de drept public” în corespundere cu dispozițiile art. 6 (1) și (4) din actul UE. Totuși, la definirea „autorității contractante” menționăm despre necesitatea introducerii prevederilor din a doua parte a definiției prevăzute în alin. (1) a art. 6, nepreluate de proiectul național. Definiția noțiunii de „Entități contractante” prevăzută în art. 6 al proiectului național nu corespunde în totalitate celei prevăzute de actul UE în art. 7 (1). Astfel, noțiunea de „autoritatea contractantă” în sensul definiției prezentate în art. 5 al proiectului național, în corespundere cu prevederile actului UE, nu poate fi inclusă în categoria „entităților contractante” ori acestea sunt autoritățile de stat, regionale sau locale, organismele de drept public sau asociațiile formate dintr-una sau mai multe astfel de autorități sau organisme de drept public altele decât autoritățile, organismele sau asociațiile care exercită una dintre activitățile menționate în anexa II și atribuie o concesiune pentru exercitarea uneia dintre activitățile respective. Totodată, actul UE stabilește entitățile care nu constituie „entități contractante” în sensul lit. c) alin. (1) art. 7 al actului UE și include referințe la Directiva 2014/24/UE, Directiva 2014/25/UE, precum și la Directiva 2009/81/CE, inclusiv, procedurile prevăzute de alte acte juridice ale Uniunii enumerate în anexa III, prin care se asigură un nivel adecvat de transparență prealabilă pentru acordarea de autorizații pe baza unor criterii obiective. În context, menționăm că proiectul național urmează să transpună aceste prevederi prin metoda reformulării cu inserarea trimiterilor normative la cadrul juridic național armonizat în domeniu. Dispozițiile art. 8 privind pragul și metode de calculare a valorii estimate a concesiunilor au fost transpuse prin prevederile art. 9- 11 ale proiectului național. Menționăm că, pragul valoric stabilit de proiectul național este mai mic decât cel prevăzut în actul UE. Reieșind din aceste considerente, se impune reglementarea metodei de calcul al acestuia, or, pragul prevăzut în Directivă este

calculat în conformitate cu metoda de calcul prevăzută de Acordul privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului.

Cu referire la transpunerea prevederilor art. 9 din Directiva UE, prin crearea unor norme naționale în art. 12 al proiectului național, menționăm că acestea nu constituie obligații de transpunere, fiind norme UE ce instituie obligații directe adresate instituțiilor UE. Mai mult, în contextul transpunerii prevederilor UE în legislația națională privind pragul valoric în conformitate cu prevederile art. 8, menționăm că RM urmează să instituie și să modifice, la necesitate, pragurile valorice naționale în conformitate cu cele ale UE prin aceleași măsuri normative prin care acestea au fost stabilite. În context, propunem revizuirea prevederilor din art. 12 ale proiectului național.

Excluderile aplicabile concesiunilor atribuite de autoritățile contractante și de entitățile contractante prevăzute în art. 10 al actului UE au fost transpuse parțial prin prevederile din art. 21 ale proiectului național. Astfel, nu a fost inclusă excepția de aplicare a legii la serviciile publice de transport de călători și excepțiile prevăzute la alin. (4) din art. 10 al Directivei. În context, menționăm că implementarea completă a prevederilor Directivei din art. 10 este condiționată, inclusiv, de transpunerea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1008/2008 și cele ale Regulamentului (CE) nr. 1370/2007.

Cu referire la transpunerea excepțiilor aplicabile concesiunilor care includ aspecte de apărare și securitate transpuse parțial prin prevederile naționale din art. 22. Menționăm că, nu au fost transpuse excepțiile de aplicare a legii concesiunilor în domeniul apărării și securității care sunt reglementate prin norme procedurale specifice în temeiul unui acord sau al unei înțelegeri internaționale (art. 10 (5) al actului UE). Totodată, evidențiem că implementarea completă a prevederilor Directivei din art. 10 este condiționată, inclusiv, de transpunerea prevederilor Directivei 2009/81/CE și crearea cadrului juridic național în domeniu.

Prin art. 23 al proiectului național au fost transpuse parțial excepțiile aplicabile contractelor de concesiuni de servicii prevăzute în art. 10 (8) și art. 12 ale actului UE. Astfel, nu sunt exceptate de la aplicarea legii pentru concesiunile de servicii de campanie politică care fac obiectul codurilor CPV 79341400-0, 92111230-3 și 92111240-6, atunci când sunt atribuite de un partid politic în contextul unei campanii electorale. Totodată, nu a fost inclus codul CPV 92351100-7 care se referă la serviciile de loterie, iar la enumerarea serviciilor juridice nu au fost incluse prevederile de la art. 10 (8) (d) (v), fiind prezentată o clasificare exhaustivă a serviciilor juridice exceptate de lege, prin urmare creând norme mai stricte decât cele prevăzute de actul european.

Excluserile specifice în domeniul comunicațiilor electronice prevăzute la art. 11 din Directivă au fost transpuse prin art. 24 al proiectului național.

Prevederile art.12 din Directivă privind excluserile specifice în domeniul apei au fost transpuse prin art. 23 (1) (i) și (j) și (2) (a) și (b) al proiectului național.

Exceptările aplicabile concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii atribuite unei întreprinderi afiliate prevăzute la art. 13 din Directivă au fost transpuse prin art. 25 al proiectului național.

Exceptările aplicabile concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii atribuite unei asocieri de mai multe autorități/entități contractante sau unei autorități/entități contractante care face parte dintr-o astfel de asociere prevăzute la art. 26 din proiectul național sunt compatibile cu cele prevăzute la art. 14 din actul UE.

Prevederile privind excluderea activităților care sunt supuse direct concurenței din art. 27 al proiectului național sunt norme de creație normativă națională care nu contravin prevederilor europene.

Exceptările aplicabile concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii încheiate între entități din sectorul public prevăzute de art. 17 al actului UE au fost transpuse prin art. 28 al proiectului național.

Prevederile privind durata concesiunii prevăzute în art. 13 din proiectul național sunt în acord cu cele ale actului UE. Totodată, menționăm că actul UE în art. 18 operează cu termenul de „rentabilitatea capitalului investit” și nu cel de „profit” propus de actul național.

Prevederile privind concesiunile pentru servicii sociale și alte servicii specifice din art. 19 al actului UE au fost transpuse prin art. 18 al proiectului național.

Cerințele privind atribuirea contractelor mixte prevăzute în art. 20 al Directivei au fost transpuse prin art. 14 al proiectului național.

Cerințele privind atribuirea contractelor de achiziții mixte care implică aspecte legate de apărare sau securitate prevăzute în art. 21 al Directivei au fost transpuse prin art. 15 al proiectului național. Totodată, evidențiem că implementarea dispozițiilor menționate din actul UE este condiționată, inclusiv, de transpunerea prevederilor Directivei 2009/81/CE și crearea cadrului juridic național în domeniu.

Cerințele privind atribuirea contractelor care acoperă atât activitățile menționate în Anexa II, cât și alte activități conform prevederilor din art. 22 al actului UE au fost transpuse prin art. 16 al proiectului național.

Cerințele privind concesiunile care acoperă atât activitățile menționate în Anexa II, cât și activitățile care implică aspecte legate de apărare sau securitate conform prevederilor din art. 23 al actului UE au fost transpuse prin art. 17 al proiectului național.

Dispozițiile art. 24 privind concesiunile rezervate au fost transpuse prin art. 19 al proiectului național.

Dispozițiile art. 25 privind servicii de cercetare și de dezvoltare au fost transpuse prin art. 20 al proiectului național.

Dispozițiile art. 26 privind cerințele față de operatorii economici au fost stabilite prin art. 29 al proiectului național.

Prevederile privind trimerile la nomenclaturi în contextul atribuirii concesiunilor prevăzute în art. 27 al actului UE nu au fost preluate de proiectul național.

Dispozițiile privind asigurarea confidențialității prevăzute la art. 28 din Directivă au fost transpuse prin prevederile art. 30 din proiectul național.

Normele aplicabile comunicărilor prevăzute în art. 29 al actului UE au fost transpuse prin prevederile art. 32 ale proiectului național.

Dispozițiile art. 30 (1) - (3) privind principii generale aplicabile au fost transpuse parțial prin prevederile art. 33 și art. 2 ale proiectului național. Astfel, art. 33 prevede procedurile de atribuire a concesiunilor, nu și principiile care urmează a fi respectate. Totodată, nu a fost transpusă obligația privind aplicarea unor măsuri adecvate pentru a se asigura că, în executarea contractelor de concesiune, operatorii economici respectă obligațiile aplicabile în domeniile legislației de mediu, sociale și a muncii, legislația națională, acorduri colective sau prin dispozițiile internaționale de drept în domeniul social, al mediului și al muncii enumerate în Anexa X.

Cerințele stabilite de art. 31 și 32 față de anunțurile de concesionare și atribuire a concesiunii au fost preluate parțial de proiectul național prin prevederile din art. 37 și art. 46 (6). Astfel, nu au fost transpuse cerințele privind conținutul informațional al anunțurilor prevăzute în Anexa V, VI, VII și VIII din Directivă.

Art. 33 (1) primul paragraf din Directivă privind cerințele de formă și modalitățile de publicare a anunțurilor au fost transpuse parțial de proiectul național. Autorul, în acest context, a inclus referința la Normele metodologice care urmează a fi elaborate pentru aplicarea prezentei legi.

Prevederile privind disponibilitatea în format electronic a documentelor concesiunii prevăzute în art. 34 al actului UE au fost transpuse parțial prin prevederile naționale din art. 37. În context, nu a fost transpusă obligația autorităților contractante, entităților contractante sau a serviciilor competente de a furniza tuturor candidaților sau ofertanților

care participă la procedura de atribuire a concesiunilor informații suplimentare privind documentele concesiunii, cu condiția ca acestea să fi fost solicitate în timp util, cu cel puțin șase zile înainte de termenul stabilit pentru primirea ofertelor.

Cerințele privind combaterea corupției și prevenirea conflictelor de interese prevăzute în art. 35 al Directivei au fost transpuse prin prevederile art. 31 al proiectului național.

Cerințe tehnice și funcționale prevăzute la art. 36 din actul UE au fost transpuse parțial prin art. 39 din proiectul național. Autorul, în acest context, a inclus referința la Normele metodologice care urmează a fi elaborate pentru aplicarea prezentei legi.

Garanțiile procedurale prevăzute în art. 37 al actului UE au fost transpuse parțial prin prevederile art. 38 și art. 41 din proiectul național. Autorul, în acest context, a inclus referința la Normele metodologice care urmează a fi elaborate pentru aplicarea prezentei legi.

Prevederile privind selecția și evaluarea calitativă a candidaților prevăzute în art. 38 al actului UE au fost transpuse prin art. 40 și art. 41 din proiectul național.

Art. 39 privind termenele de primire a candidaturilor și a ofertelor pentru concesiune au fost transpuse parțial de proiectul național prin art. 42. Astfel, nu a fost prevăzut termenul minim de primire a candidaturii pentru procedura ce se desfășoară în etape succesive sau prin mijloace electronice în conformitate cu prevederile art. 39 al actului UE. Dispozițiile privind transmiterea informațiilor către candidați și ofertanți prevăzute în art. 40 al actului UE au fost transpuse prin art. 46 (1) - (4) al proiectului național.

Criterii de atribuire prevăzute în art. 43 din proiectul național au fost stabilite în corespundere cu cerințele prevăzute în art. 41 al Directivei. Cerințele stabilite în cazul subcontractării prevăzute în art. 42 al actului UE au fost transpuse prin prevederile art. 47 din proiectul național. Procedura de modificare a contractelor în cursul perioadei lor de valabilitate prevăzută în art. 43 al Directivei a fost stabilită prin art. 48 din proiectul național. Dispozițiile din art. 44 privind încetarea concesiunilor au fost transpuse prin art. 49 al proiectului național.

Prevederile art. 45 privind monitorizarea și raportarea nu au fost transpuse prin proiectul național. Menționăm că, în scopul implementării prevederilor legale în domeniu, aceste dispoziții urmează a fi transpuse de cadrul juridic național prin crearea unor norme corespondente naționale.

Anexa I Lista activităților menționate la articolul 5 punctul 7 a fost transpusă prin Anexa nr. 1 Lista activităților prevăzute la art. 4 lit. a) a proiectului național.

Anexa II Activitățile exercitate de entități contractante, astfel cum sunt menționate la articolul 6 din proiectul național nu corespunde conținutului Anexei II din actul european. Astfel, actul european nu prevede în această anexă serviciile care au ca obiect apa potabilă. Anexa IV Servicii menționate la articolul 19 din Directivă a fost transpusă prin Anexa nr. 3 din proiectul național.

Anexele III, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI din Directivă nu au fost transpuse prin actul național, iar motivațiile corespunzătoare nu au fost incluse de către autor în tabelul de concordanță.

Spre deosebire de Directiva 2014/24/UE, Directiva privind concesiunile nu prevede proceduri specifice care trebuie urmate la atribuirea unei concesiuni. Însă, statele membre nu sunt împiedicate să facă uz de procedurile permise de Directiva 2014/24/UE. În context, din punctul de vedere al achizițiilor publice, ar fi utilă armonizarea procedurilor puse la dispoziție pentru atribuirea concesiunilor cu cele disponibile pentru atribuirea contractelor de achiziții publice. Directiva privind concesiunile instituie un cadru de bază care reflectă principiile generale și garanțiile procedurale derivate din jurisprudența CJUE menită să asigure transparența și tratamentul egal. Indiferent de modul sau forma de organizare în care autoritățile contractante sau entitățile contractante decid să organizeze procedura care duce la alegerea concesionarului, acestea sunt obligate să respecte în orice moment principiile egalității de tratament, nediscriminării și transparenței față de operatorii economici.

Una dintre cele mai importante schimbări în regimul juridic privind concesiunile de servicii este faptul că Directiva 89/665/CEE privind căile de atac în atribuirea contractelor de achiziții publice și Directiva 92/13/CEE privind căile de atac pentru achizițiile realizate de utilități sunt de asemenea aplicabile la atribuirea concesiunilor. Ofertanții respinși trebuie să aibă posibilitatea de a contesta orice decizie luată în timpul procedurii de atribuire a concesiunii, și, prin urmare, să beneficieze de garanțiile minime prevăzute în directivele privind căile de atac. În context, pentru a asigura protecția jurisdicțională adecvată a candidaților și a ofertanților în cadrul procedurilor de atribuire a concesiunilor, precum și pentru a asigura punerea în aplicare efectivă a normelor prevăzute în prezenta directivă și a principiilor TFUE, este necesar ca **dispozițiile Directivei 89/665/CEE și Directivei 92/13/CEE să fie transpuse în cadrul juridic național.**

b) Prevederi ale actului UE non-aplicabile

Următoarele dispoziții ale actului UE nu constituie obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, precum și obligații pe seama instituțiilor UE care nu pot fi implementate de către Republica Moldova, având în vedere statutul de stat

candidat la aderarea la UE: art. 1 (3) „Obiect și domeniu de aplicare”, art. 6 (2) și (3) „Autorități contractante”, art. 9 „Revizuirea pragului”, art. 15 „Notificarea de informații de către entitățile contractante”, art. 16 „Excluderea activităților care sunt expuse direct concurenței”, art. 30 (4) „Principii generale”, art. 33 (1) al doilea paragraf, (2)-(4), art. 46 „Modificări aduse Directivei 89/665/CEE”, art. 47 „Modificări aduse Directivei 92/13/CEE”, art. 48 „Exercitarea delegării”, art. 49 „Procedura de urgență”, art. 50 „Procedura comitetului”, art. 51 „Transpunere”, art. 52 „Dispoziții tranzitorii”, art. 53 „Monitorizare și raportare”, art. 54 „Intrare în vigoare”, art. 55 „Destinatari”.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Observații la Clauza de armonizare

În rezultatul definitivării proiectului, clauza de armonizare urmează a fi revăzută și inclusă după preambulul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ, în corespundere cu modelul nr. 1 din Anexa nr. 2 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

b) Observații la Tabelul de concordanță

Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde în totalitate cerințelor legale înaintate pentru acesta. În acest sens, se impune actualizarea lui în conformitate cu condițiile stabilite de Anexa 3 la HG nr.1171/2018 (Regulamentul privind armonizarea). Astfel, acesta va fi modificat, după cum urmează:

- Compartimentul 1 va fi completat cu cea mai recentă modificare a actului care constituie obiect al transunerii, prin precizarea tipului, numărului și a datei de adoptare a actului Uniunii Europene de modificare;
- În Compartimentul 3 gradul de compatibilitate va fi modificat din „Compatibil” cu „Parțial compatibil”;
- Compartimentul 7 al tabelului de concordanță va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netransunerii sau transunerii parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actului UE și prevederile proiectului de act normativ național, în corespundere cu obiecțiile prezentate în prezenta Declarație;
- La aprecierea gradului de compatibilitate se vor utiliza calificativele de compatibilitate stabilite și definite în pct. 35 din Regulament.

De asemenea remarcăm că, în conformitate cu pct. 53 din Regulament, tabelul de concordanță actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.

	<p>IV. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul de lege urmează a fi definitivat și îmbunătățit prin prisma normelor naționale armonizate în domeniul achizițiilor publice și observațiilor expuse mai sus.</p> <p>La fel, în procesul de definitivare a proiectului, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele de armonizare conform obiecțiilor formulate în Capitolul III al prezentei Declarații.</p> <p><i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i></p>	
<p>Ministerul Justiției (scr. nr.04/2-2259 din 07.03.2024)</p>	<p>Potrivit notei informative, proiectul de act normativ are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, și vine să transpună prevederile Directivei nr. 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune în ceea ce privește ameliorarea eficacității procedurilor în materie de atribuire a contractelor de concesiune a lucrărilor și serviciilor. Astfel, proiectul, în special, vizează atribuțiile autorităților/entităților contractante, atribuirea contractelor mixte, excepții aplicabile concesiunilor de servicii, reguli de participare la procedura de atribuire a contractelor, reglementări privind evitarea conflictului de interese, precum și sancțiuni.</p> <p>1. De ordin general, subliniem faptul că proiectul de lege a fost remis spre expertiză juridică de către autori fără analiza impactului de reglementare, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație. Astfel, la pct. 3 subpct. 1) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, se menționează despre necesitatea însoțirii proiectului de act normativ de reglementare a activității de întreprinzător, atunci când acesta include stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor pentru întreprinzători pe toată durata activității (de la inițierea până la lichidarea afacerii), de actul privind analiza impactului de reglementare.</p> <p>Menționăm că, analiza impactului de reglementare va permite identificarea problemelor apărute, stabilirea obiectivelor, determinarea opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și estimare a impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta și argumenta necesitatea unei reglementări, având</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prezentul proiect nu reglementează procesul de activitate a întreprinzătorului. Prin proiect se stabilesc doar reguli ce stau la baza atribuirii contractului de concesiune.</p>

	<p>în vedere că nu este clar care vor fi eventualele efecte ale unor asemenea prevederi asupra societăților pe acțiuni și a acționarilor din Republica Moldova.</p> <p>2. Cu referire la clauza de armonizare, considerăm oportună completarea clauzei de armonizare cu gradul de transpunere a legislației Uniunii Europene, cu luarea în considerare a modelului expus în anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>3. La art. 3 lit. a), potrivit terminologiei consacrate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cuvintele „normele privind ajutoarele de stat” se vor substitui cu cuvintele „actele normative din domeniul ajutorului de stat”.</p> <p>4. La art. 4: Alineatul unu, prin care sunt definite noțiunile în sensul legii, urmează a fi numerotat, ținând cont de prevederile art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde.</p> <p>La noțiunea de „candidat” se va exclude cuvântul „orece”, deoarece este excedent, precum și indicat greșit.</p> <p>La fel, în conformitate cu normele de tehnică legislativă, la prezentul articolul se va exclude enumerările cu litere.</p> <p>La definiția „CPV” se va lua în considerare faptul că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.</p> <p>La definiția „drepturi exclusive”, propunem ca cuvintele „orice act legislativ” să se substituie cu cuvintele „orice act normativ”, deoarece noțiunea de „acte normative” este una generică, care înglobează și actele legislative. Obiecția este valabilă în alte cazuri similare din proiect.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Urmare modificării art.4, la acest articol a rămas doar un singul alineat.</p> <p>Se acceptă. S-a expus în redacția Directivei nr. 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Definiția ”CPV” a fost exclusă din proiect</p> <p>Noțiunea a fost expusă în redacția nouă.</p>
--	---	---

	<p>Cu referire la noțiunea de „executare de lucrări” se utilizează termenul de „influență determinantă”, în acest sens autorul proiectului urmează să stabilească în ce condiții se exercită o „influență determinată”. În acest context, relevăm că, potrivit Legii concurenței nr. 183/2012, la art. 4 se definește noțiunea de „influență decisivă” ca fiind capacitatea de a determina comportamentul strategic și tactic al întreprinderii.</p> <p>La noțiunea de „întreprindere publică”, potrivit normelor de tehnică legislativă, literile a)-c) se vor expune doar printr-o paranteză. Obiecție valabilă și pentru art. 6 alin. (1).</p> <p>La noțiunea de „subcontractant” urmează a fi exclus termenul de „subantreprenor”, având în vedere că nemișlocit proiectul, la art. 47, operează cu termenul de „subcontractant”.</p> <p>La alin. (2), lit. e), cuvintele „deosebirea că” urmează a fi substituit cu cuvintele „cu excepția”, în conformitate cu terminologia juridică.</p> <p>5. Cu referire la art. 5, considerăm oportună revizuirea noțiunilor de „autoritate publică centrală”, „autorități administrative centrale”, „autorități publice locale” și „organisme de drept public” prin prisma prevederilor Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p> <p>6. La art. 6, alin. (1), lit. b), referința la art. 4 urmează a fi expusă fără paranteze (obiecție valabilă și în alte cazuri similare din proiect).</p> <p>7. La art. 7 alin. (4), considerăm oportună excluderea cuvântului „poate”, deoarece oferă un nivel de interpretare, care urmează a fi exclus în cazul actelor normative.</p> <p>8. La art. 8 alin. (6), cuvântul „analizei” urmează a fi substituit cu cuvântul „studiului”, având în vedere că potrivit alin. (4), autorul proiectului face referire la studiul de fundamentare.</p> <p>9. Potrivit art. 12 alin. (1), pragul valoric de 100 000 000 lei stabilit de lege, se revizuieste de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și se prezintă Guvernului pentru aprobare. Relevăm în acest context că formula prezentată de autor nu asigură previzibilitate și claritate potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, întrucât nu prevede periodicitatea și criteriile obiective ce vor putea determina necesitatea revizuirii pragului</p>	<p>Noțiunea a fost expusă în redacția nouă.</p> <p>Noțiunea a fost exclusă din proiect</p> <p>Noțiunea a fost exclusă din proiect</p> <p>Alin. (2) din art. 4 a fost exclusă</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art. 1 alin. (6) din proiect)</p>
--	--	---

	<p>valoric. Respectiv, considerăm oportună completarea prezentei propuneri cu periodicitatea în care va avea loc revizuirea pragului valoric și modalitatea de calculare a pragului revizuit în dependență de criteriile obiective stabilite de lege.</p> <p>Adițional, prevederile de la alin. (2) urmează a fi excluse, deoarece sunt excedente, or în cazul intrării în vigoare a modificărilor art. 9 alin. (1), în condițiile art. 56 din Legea nr. 100/2017, acestea sunt opozabile tuturor subiecților de drept.</p> <p>10. Cu referire la art. 13 alin. (2), menționăm că nu este clar și previzibil termenul de „profit rezonabil”, cum acesta o să fie stabilit de către părți și în ce quantum. Menționăm că potrivit art. 18 alin. (2) a Directivei nr. 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune „Pentru concesiunile cu o durată mai mare de cinci ani, durata maximă a concesiunii nu depășește timpul preconizat a-i fi necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a-și recupera investițiile efectuate pentru exploatarea lucrărilor sau a servi ciilor și a obține o rentabilitate a capitalului investit ținând seama de investițiile necesare pentru atingerea obiectivelor contractuale specifice”. În acest context, având în vedere că prezentul proiect are drept scop transpunerea prevederilor Directivei nr. 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune, art. 13 alin. (2) urmează a fi revizuit în conformitate cu art. 18 alin. (2) din Directivă.</p> <p>11. La art. 14 alin. (6), comunicăm că actele normative menționate urmează a fi expuse ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel urmează a fi indicată numărul de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”, conform următorului exemplu: „Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice”(obiecție valabilă și pentru alte cazuri similare din proiect).</p> <p>12. Cu referire la denumirea art. 16, considerăm oportună revizuirea cuvintelor „cât și alte activități”, deoarece prin o asemenea formulă nu este clar și previzibil care anume activități vor fi vizate în afară de cele prevazute în prezentul articol.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă. În redacția proiectului modificat vezi art.21 alin. (2)</p> <p>Se acceptă S-a modificat (art.23 alin. (6))</p> <p>Nu se acceptă. Menționăm că, art.16 în redacția după modificări a devenit art.25. Denumirea art. 25 corespunde cu denumirea articolului respectiv din Directiva nr. 2014/23/UE. De asemenea, precizăm că nu pot fi enumerate toate activități, care pot fi executate în procesul de realizare a</p>
--	--	--

	<p>13. La art. 20 opinăm pentru excluderea referinței exprese la Hotărârea Guvernului nr. 339/2017, având în vedere principiul ierarhiei actelor normative. În context, se va ține cont de faptul că actele normative guvernamentale se adoptă întru executarea legilor. Urmare adoptării legii noi, se va revizui cadrul normativ subsecvent legii. Astfel, se va face trimitere în mod general la un act normativ aprobat de Guvern în acest sens (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p> <p>14. La art. 22 alin. (1) lit. d), se va lua în considerare art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, potrivit căreia „alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.” (obiecție valabilă și pentru art. 30 alin. (1) din proiect).</p> <p>În altă ordine de idei, la alin. (3), lit. a), urmează a fi menționat expres care sunt „dispozițiile legale privind protecția informațiilor clasificate”.</p> <p>15. La art. 23, urmează a fi revizuită numerotarea alineatelor, având în vedere că se repetă alin. (2).</p> <p>Totodată, la alin. (2), al doilea caz, la lit. a) textul „Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018” urmează a fi substituit cu textul „Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”.</p> <p>La fel, la alin. (3) lit. d), considerăm oportună revizuirea cuvintelor „furnizate de fiduciar”, având în vedere că nu este clar ce subiecți anume sunt vizați. În context, comunicăm că art. 10 alin. (8) lit. d) din Directiva nr. 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune, utilizează în acest sens termenii de „mandatari sau tutori”.</p> <p>16. Cu referire la art. 25, considerăm oportună definirea termenului de „întreprinderi afiliate”, în conformitate cu art. 13 din Directiva nr. 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune, pentru a se exclude orice echivoc. Obiecția este valabilă și</p>	<p>lucrărilor/serviciilor atribuite prin contractul de concesiune.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus (art.28)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art. 12 din proiect)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.31)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.12)</p> <p>Se acceptă. Sa-a modificat (art.13)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat (art.13 pct. 4) lit. d)</p>
--	---	--

	<p>pentru termenul de „grup economic” de la alin. (5). În acest context ținem să menționăm că Legea concurenței nr. 183/2012 operează cu termenul de „grup de întreprinderi” ce reprezintă întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.</p> <p>17. Cu referire la art. 30 alin. (4), propunem excluderea cuvântului „tehnice”, reieșind din faptul că legislația Republicii Moldova nu operează cu termenul de „secrete tehnice”, or nemijlocit în cadrul „secretului comercial” – instituție definită și reglementată de Codul Civil al Republicii Moldova, se poate cataloga și informații de ordin tehnic care, la rândul său, constituie secret comercial.</p> <p>18. Potrivit art. 31 alin. (1) „Pe parcursul desfășurării procedurii de atribuire, autoritățile/entitățile contractante au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni, identifica și remedia situațiile...”. Relevăm că, prevederile expuse nu sunt previzibile și clare în privința obligațiilor/acțiunilor autorităților/entităților contractante pentru remedierea situațiilor de conflict de interese, denaturării concurenței, transparenței procedurii de atribuire și a tratamentului egal al tuturor candidaților și ofertanților, respectiv, acest fapt contravine principiului securității raporturilor juridice în componența sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative. Drept urmare, propunem revizuirea prezentului alineat, luând în considerare și art. 46 din Legea nr. 100/2017, conform căruia „Dispozițiile de conținut sunt reglementările în fond ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ. Dispozițiile de conținut stabilesc: a) reguli; b) drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora; c) consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor.”. Menționăm că, o asemenea formulă autorul a prevăzut la alin. (8), în care se prezintă măsurile necesare ce urmează a fi adoptate de autoritatea/entitatea contractantă în cazul în care se stabilește conflictul de interese.</p> <p>19. În conformitate cu normele de tehnică legislativă, alin. (3) al art. 32 se va expune din alineat nou.</p> <p>20. La art. 33 alin. (2), referința la art. 37, alin. (4) și (5), se va expune fără cratimă. Obiecția este valabilă și pentru art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1).</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat (art 16)</p> <p>Se acceptă. Alin. (1) din art. 31 a fost modificat</p> <p>Alin. (1) din art.37 (în redacția actuală) este modificată și expusă în redacția în vigoare a Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice. Mai mult, redacția propusă corespunde prevederilor Directivei nr. 2014/23/UE</p> <p>Art.32 alin. (2) și (3) sunt expuse conform statuărilor art. 29 alin. (2) din Directiva nr.2014/23/UE</p> <p>Art.33 a fost modificat, art. 34 și 35 în redacția prezentată pentru avizare au fost excluse</p>
--	---	--

<p>21. Potrivit art. 36 alin. (9) se menționează că, în cazul în care numărul de candidați care îndeplinesc criteriile de calificare și selecție este mai mic decât numărul minim indicat în anunțul de concesionare, conform dispozițiilor alin. (3), autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a continua procedura de atribuire numai cu acei candidați care îndeplinesc cerințele solicitate sau de a anula procedura. Relevăm că formula prezentată de autor nu asigură claritate și previzibilitate, întrucât nu stabilește condițiile sau criteriile obiective ce pot acorda dreptul autorității/entității contractante să continue procedura și dreptul de a o putea anula. Astfel, în vederea evitării limitării concurenței prin deciziile autorității contractante neprevăzute de lege ce ar putea limita dreptul întreprinderii de comercializare sau procurare, considerăm oportună completarea proiectului cu condițiile/cazurile în care autoritatea/entitatea contractantă poate decide asupra continuării sau anulării procedurii de atribuire a contractelor de concesiune.</p>	<p>Art. 36 (în redacția inițială) a fost exclus din proiect</p>
<p>22. Cu referire la art. 37 alin. (4) lit. b), propunem revizuirea cuvintelor „concurența lipsește din motive tehnice”, deoarece autorul nu a identificat în proiect care sunt nemijlocit acele „motive tehnice” în care autoritățile/entitățile contractante să nu aibă obligația de a publica anunțul de concesionare. Menționăm că formula prezentată de autor ar putea determina la lipsa de transparență în cadrul concesiunilor de lucrări și servicii pe niște criterii care nu sunt previzibile și clare.</p>	<p>Art.37 a fost modificat (în redacția art.34 după avizare)</p>
<p>Adițional, având în vedere art. 37 alin. (8) – (10), anunțurile de concesionare și anunțurile de atribuire a concesiunii de lucrări sau a concesiunii de servicii, se publică în Buletinul Achizițiilor Publice și, după caz, în presa locală sau centrală, la decizia autorității/entității contractante. În acest context, este oportun ca autorul proiectului să prevadă pentru care proceduri de concesionare este necesar de publicat în Buletinul Achizițiilor Publice și în care cazuri este necesar de publicat și în publicațiile periodice pentru asigurarea transparenței la organizarea procedurii concesiunii.</p>	<p>Art.37 a fost modificat (în redacția art.34 după avizare)</p>
<p>La alin. (8), după cuvintele „în condițiile prevăzute prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi” se va indica autoritatea publică responsabilă de aprobarea prezentului act normativ, deoarece această prevedere va constitui temei juridic în vederea elaborării și aprobării prezentului act normativ de o anumită autoritatea publică. Obiecție valabilă și pentru alin. (18) lit. a); art. 38 alin. (7); art. 39 alin. (3); art. 40 alin. (7); art. 41 alin. (16); art. 47 alin. (11); art. 48 alin. (17).</p>	<p>S-a modificat</p>
<p>23. Cu referire la art. 41, se propune concretizarea denumirii articolului, prin completarea cu cuvintele „de la o procedură de atribuire”.</p>	<p>Art.41 a fost exclus din proiect</p>

<p>Totodată, pentru corelarea cu cadrul normativ național din domeniul procedural, care operează cu noțiunea de hotărâre irevocabilă pentru a conferi sensul juridic de hotărâre judecătorească care nu mai poate fi contestată, iar litigiul considerat de drept soluționat, se propune substituirea noțiunii de „hotărâre definitivă” cu noțiunea „hotărâre irevocabilă”. În altă ordine de idei, la alin. (4), lit. a), se va face referire și la prevederile Codului fiscal al Republicii Moldova, deoarece prezentul act normativ reglementează relațiile sociale ce țin de obligația privind plata impozitelor, taxelor sau contribuțiilor la bugetul de stat.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat art.48</p>
<p>La alin. (6), autorul proiectului urmează să stabilească expres „motivele imperative de interes general, sănătate publică sau protecția mediului” sau să facă referire la prevederile actelor normative, în vederea asigurării clarității și previzibilității normelor juridice propuse.</p>	<p>Art.41 a fost exclus din proiect</p>
<p>La alin. (7), considerăm oportună includerea în nota informativă a argumentelor pertinente privind stabilirea a cuantumului „mai mic de 20 000 lei” pentru impozite, taxe și contribuții la bugetul general consolidat datorat și restant, în cazul în care operatorul economic nu este exclus din procedura de atribuire.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La alin. (9), lit. a), considerăm necesară excluderea cuvântului „adecvat”, deoarece este excedent și nu oferă o anumită conduită subiecților vizați (obiecție valabilă și pentru lit. c)). Totodată, obiecția este valabilă la lit. h), pentru cuvintele „în mod nelegal” și la lit. i), pentru cuvintele „greșeli grave”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Cuvântul ”adecvat” este utilizat conform statuărilor și în sensul Directivei.</p>
<p>Menționăm despre oportunitatea revizuirii și a lit. c), deoarece nu este clar și previzibil cum autoritatea/entitatea contractantă va evalua și în baza căror criterii va stabili dacă este o „abatere profesională gravă, care îi pune în discuție integritatea”. Revizuirea acestei prevederi este importantă, ținând cont de faptul că respectiva normă juridică reprezintă situația în care autoritatea/entitatea contractantă va avea posibilitatea excluderii din procedura de atribuire a contractului de concesiuni a operatorului. Obiecția este valabilă și la alin. (15), pentru cuvintele „neconformități majore”, „comportament necorespunzător”, „îndoieli serioase”. Totodată, având în vedere că Codul administrativ al Republicii Moldova operează cu termenul de „autorități publice”, sintagma „autorități administrative” se va substitui cu sintagma „autorități publice” (obiecție valabilă și pentru alin. (20)).</p>	<p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p>

	<p>La lit. e), după cuvintele „în legătură cu procedura în cauză”, se va completa cu textul „constatat printr-un act administrativ”.</p> <p>La fel, cu referire la alin. (9), alin. (12), alin. (13) și alin. (14) de la art. 41 din proiect, atenționăm că competența de a constata existența unui acord anticoncurențial o deține Plenul Consiliului Concurenței, după finalizarea unei investigații. În acest sens, este necesar de menționat că investigația concurențială se realizează în acord cu normele materiale și procedurale ale Legii concurenței nr. 183/2012, pentru care desfășurare, legea prevede un termen rezonabil, fapt obiectiv ce ar putea determina tergiversarea sau suspendarea procedurii de concesionare.</p> <p>Cu referire la alin. (22) și alin. (23), se va exclude sintagma „în mod concret” și „concret”, deoarece sunt excedente.</p> <p>La alin. (24), cuvântul „Dovezile” se va substitui cu cuvântul „Probele” în conformitate cu terminologia juridică.</p> <p>La alin. (26), se va face referire nemijlocit la prevederile alin. (24), deoarece prin prezenta norma se stabilesc măsurile luate de operatorii economici pentru nu a fi excluși din procedura de atribuire.</p> <p>24. În vederea concretizării obiectului de reglementare, denumirea art. 43 se va completa cu cuvintele „a contractelor de concesiune”. În acest sens sugerăm de a revizui denumirile și altor articole, ce nu redau cu claritate obiectul de reglementare al normei.</p> <p>25. Potrivit art. 48 alin. (19) „În situația nerespectării dispozițiilor alin. (18), autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a denunța unilateral contractul de concesiune inițial”. În acest context, propunem ca prezenta norma juridică să se conformeze terminologiei consacrate în Codul Civil al Republicii Moldova ce vizează nulitatea/rezoluțiunea contractelor (obiecție valabilă și pentru art. 49 alin. (1)).</p> <p>26. Cu referire la art. 49 alin. (1) se va indica expres care sunt „dispozițiile dreptului comun” privind încetarea contractelor sau dreptului autorității/entității contractante de a solicita constatarea nulității absolute a contractului de concesiune. (obiecție valabilă și la același alineat, lit. b), pentru sintagma „legislația națională”).</p>	<p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Proiectul a fost revizuit și modificat</p> <p>Art. 48 a fost modificat (în redacția art. (47))</p> <p>Art. 49 a fost modificat, iar textul „dispozițiile dreptului comun” au fost exclus (art.48)</p>
--	---	--

	<p>27. La art. 50 „Contravenții și Sancțiuni”, insistăm asupra excluderii prezentei propuneri cu remiterea în adresa Ministerului Justiției a propunerilor privind modificarea Codului Contravențional al Republicii Moldova care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare și completare a Codului contravențional, cu promovarea ulterioară a acestuia. Oportunitatea acestui fapt reiese în contextul asigurării stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități. În acest sens centralizarea sarcinii de modificare a legislației contravenționale îi revine Ministerului Justiției, potrivit funcțiilor și atribuțiilor stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 698/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției. Menționăm că, Codul Contravențional al Republicii Moldova, reprezintă un act normativ codificat care cuprinde normele de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale. În corespundere cu legislația Republicii Moldova, doar Codul contravențional poate stabili fapte ce constituie contravenții, și doar Codul contravențional poate consacra pedepse pentru săvârșirea unor fapte contravenționale. Același act normativ stabilește condițiile de tragere la răspundere contravențională. Prin prezentul proiect de lege, la art. 50 sunt înscrise un șir de contravenții care, în mod normal, trebuie să se regăsească în Codul contravențional. De altfel, autorul consfințește doar o listă a unor fapte de natură contravențională, fără a specifica și sancțiunile pasibile de aplicare pentru săvârșirea acestora. Acest fapt demonstrează, că însăși autorul recunoaște că doar Codul contravențional poate stabili fapte contravenționale, și sancțiuni pentru acestea.</p> <p>28. Cu referire la anexa nr. 2, relevăm în privința excluderii rubricii „Notă”, deoarece nu corespunde părților constitutive ale actului normativ prevăzute de art. 41 al Legii nr.100/2017. Conținutul acesteia se va indica la un articol separat în partea dispozitivă a proiectului.</p>	<p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă.</p>
Avizare și consultare publică repetată (I)		
Ministerul Finanțelor (scr.nr.13-09/135 din 03.05.2024)	Lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Sănătății (scr. nr. 07/1841 din 03.05.2024)	Lipsa propunerilor	
Comisia Națională a Pieței Financiare	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	

(scr.nr.06-4/1545 din 07.05.2024)		
Ministerul Afacerilor Interne (scr. nr. 22/2027 din 07.05.2024)	La art. 1 alin. (5) din proiectul de lege, se recomandă substituirea cuvântului „poliția” cu cuvintele „sistemul afacerilor interne”, întrucât conform rigorilor Hotărârii Guvernului nr. 778/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia, Inspectoratul General al Poliției este doar una dintre autoritățile administrative și instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Or, în context, se consideră judicios ca norma prenotată să se răsfrângă exclusiv asupra tuturor domeniilor de competență ale Ministerului Afacerilor Interne.	Se acceptă. S-a modificat
Agencia Servicii Publice (scr.nr.01/1027 din 08.05.2024)	Comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor	
Ministerul Energiei (scr.10-1314 din 15.05.2024)	<p>Art. 5 alin. (2) din proiect definește noțiunea de „persoană juridică de drept public”, fără a ține cont de prevederile generale din art. 176 Cod civil, iar conform art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.</p> <p>Art. 13 din proiect propune explicarea unor noțiuni, însă amintim că art. 45 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative subliniază că, noțiunile care explică termenii urmează să se conțină în dispozițiile generale ale proiectului actului normativ. Mai mult ca atât, noțiunile date reprezintă o redare exactă a noțiunilor utilizate în art. 1 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2028. În acest sens, art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, stipulează că reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.</p> <p>Cu referire la art. 25 și art. 26 din proiect, menționăm că denumirea articolului exprimă succint obiectul de reglementare al acestuia (a se vedea art. 51 alin. (2) Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative). Prin urmare, propunem redenumirea articolelor date.</p>	<p>La art.5 alin (2) se precizează că ”în sensul prezentei legi” persoană juridică de drept public este orice entitate care întrunește cumulativ condițiile enumerate. Mai mult, dispozițiile art.5 alin. (2) sunt incluse în proiect în redacția art. 6 alin. (4) din Directiva 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Denumirea art. 25 și art.26 sunt incluse în proiect în redacția art.22 și art.23 din Directiva 2014/23/UE</p>

	<p>La art. 32 alin. (5), sub aspect redacțional recomandăm în cuvântul „ocererilor” excluderea primei litere „o”.</p> <p>La art. 37 alin. (2), propunem ca acesta să fie expus în art. 4 în calitate de noțiune în sensul proiectului prezentei legi.</p> <p>La art. 41 alin. (7) din proiect, în vederea excluderii echivocului, propunem substituirea textului „, despre care are cunoștință că”, cu cuvintele „,se cunoaște”.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus, atragem atenția autorului asupra necesității ajustării proiectului cerințelor specificate supra.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 37 alin. (2) a fost inclus în proiect în ordinea în care aceasta norma este reglementată la art.35 din Directiva 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p>Ministerul Apărării (scr. nr 11/663 din 02.05.2024)</p>	<p>Considerăm judicios să fie reconsiderată propunerea Ministerului Apărării în partea ce ține de revizuirea art. 1 alin.(4) din proiect, prin inserarea unor reglementări clare referitor la etapele/acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către autoritatea contractantă și normele aplicabile în cazul în care potențialele contracte de concesiune nu ating pragul valoric și este mai mic decât cel specificat la alineatul (3) din articolul enunțat supra, în corelație cu prevederile art. 54 alin. (1), lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Mediului (scr. nr.13-05/1268 din 08.05.2024)</p>	<p>Lipsa propunerilor și obiecțiilor</p>	
<p>Ministeru Muncii și Protecției Sociale (scr. nr.19/2290 din 30.04.2024)</p>	<p>Comunică susținerea proiectului fără obiecții sau propuneri</p>	
<p>Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (scr. nr.05/904/24 din 14.05.2024)</p>	<p>Art. 2 alin. (2) al proiectului prevede principiile care stau la baza atribuirii contractelor de concesiuni de lucrări și de concesiuni de servicii. Astfel, la lit. b) este definită noțiunea de „nediscriminare” după cum urmează: „tratarea egală a operatorilor economici, fără discriminare, favorizare sau defavorizare și într-o manieră transparentă și proporțională”. Prin urmare, definiția dată, de fapt, este o enumerare a principiilor tratamentului egal, imparțialității și nediscriminării.</p> <p>În viziunea Agenției, prin nediscriminare se înțelege asigurarea condițiilor de manifestare a concurenței reale pe piață, indiferent de forma de organizare, naționalitate, sau forma de proprietate a viitorului contractant, astfel încât fiecare operator economic cu o calificare corespunzătoare să poată participa la procedurile de concesiuni și să aibă șansa de a-i fi atribuit un contract.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p>

	<p>Totodată, Agenția consideră că Legea privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii trebuie să prevadă și principiile tratamentului egal, imparțialității și proporționalității.</p> <p>Principiul proporționalității nu poate fi exclus din proiect, or acesta trebuie să fie aplicabil pentru întreaga procedură de concesiune. Astfel, autoritățile/entitățile contractante urmează să asigure proporționalitatea atât la elaborarea documentației de atribuire, cât și la examinarea, evaluarea și compararea ofertelor.</p> <p>În contextul celor menționate, Agenția susține aprobarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii ținând cont de cele menționate supra.</p>	<p>Se acceptă. S-a completat</p>
<p> Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (scr. nr. 766 din 08.05.2024)</p>	<p>La art. 44 alin. (5) din proiectul legii nominalizat, se va lua în considerare faptul că regimul juridic al secretelor comerciale, inclusiv protecția împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale de secrete comerciale sunt stabilite în Legea nr. 384/2023 privind protecția secretelor comerciale, normele anterioare din Codul civil, cu referire la acest subiect, fiind abrogate. În acest context, articolul respectiv urmează a fi modificat în modul corespunzător.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p> Agenția Proprietății Publice (scr.05-04-2975 din 02.05.2024)</p>	<p>La articolul 4, se va ține cont că, actul normativ nu este un dicționar juridic, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare. Astfel, se propune excluderea următoarelor noțiuni, inclusiv reieșind din faptul că unele sunt deja reglementate de prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice: inovare, lucrare, mijloace electronice, operator economic.</p> <p>Potrivit articolului 8 alin. (3) (varianta inițială a proiectului), în temeiul unei hotărâri de Guvern, studiul de fundamentare prevăzut la alin. (1), după caz, poate fi elaborat de către o autoritate competentă, luând în considerare interesul public al proiectului. Studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern.</p> <p>În acest sens, Agenția Proprietății Publice a menționat următoarele:</p>	<p>Nu se acceptă. Prezentul proiect a fost elaborat în scopul transpunerii Legii privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii cu Directiva 2014/23/UE. În acest sens menționăm că la art.5 din Directivă sunt incluse noțiuni propuse pentru a fi excluse din proiect. De asemenea, precizăm că aceste noțiuni sunt incluse la art.2 din Directiva 2014/24/UE și la art.2 Directiva 2014/25/UE, care nu sunt considerate ca fiind dicționar juridic.</p> <p>Se acceptă. S-a completat</p>

	<p>a) „studiul de fundamentare poate fi elaborat de către o autoritate competentă, doar în temeiul unei hotărâri de Guvern” și,</p> <p>b) „studiul de fundamentare elaborat se aprobă de Guvern”, contravin principiului consacrat chiar în proiect - a „libertății administrative a autorităților publice locale” și care presupune libertatea autorităților publice de a decide cel mai bun mod de a administra executarea lucrărilor sau prestarea serviciilor, pentru a asigura un nivel ridicat al calității, siguranței și accesibilității, egalitatea de tratament și promovarea accesului universal la serviciile publice și a drepturilor utilizatorilor cu privire la acestea, obiecție care potrivit Sintezei nu a fost acceptată de către autor. Totodată, articolul 8 a fost modificat după cum urmează:</p> <p><i>(3) Prin hotărâre de Guvern studiul de fundamentare prevăzut la alin. (1) poate fi elaborat, după caz, de către o autoritate competentă, luând în considerare interesul public al proiectului.</i></p> <p><i>(4) Studiul de fundamentare elaborat se aprobă de către Guvern sau prin decizia autorității publice locale, după caz.</i></p> <p>În acest sens, reieșind din cele menționate supra, considerăm oportun completarea articolului 8 alineat (3) după cuvântul “Guvern” cu textul “sau, după caz, prin decizia autorității publice locale”.</p> <p>La articolul 21 alin. (2), este specificat că, pentru contractele de concesiune a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, durata maximă a contractului de concesiune nu poate depăși timpul estimat necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și o renatabilitate a capitalului investit obținută pe întreagă durată a contractului de concesiune. Astfel, considerăm oportun completarea la final cu propoziția cu următorul cuprins: „În orice caz, durata maximă nu poate depăși 25 de ani, cu posibilitatea prelungirii, cu condiția ca durata însumată să nu depășească 35 de ani”. Or, riscurile concesiunii pentru autoritățile contractante impun necesitatea limitării termenului maxim al contractului de concesiune, în special la achizițiile sectoriale, la fel cum există o asemenea practică în alte țări europene (de exemplu: România, Franța).</p> <p>La articolul 48, cuvântul “rezilia” se va substitui cu cuvântul “rezoluționa”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Din punct de vedere conceptual, contractul de concesiune este un contract de lungă durată. Stabilirea unui termen limita pentru exercitarea unor lucrări/servicii în baza contractului de concesiune poate duce la majorarea costului investițiilor efectuate.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (scr. 172 din 15.05.2024)</p>	<p>Se propun următoarele modificări și completări ale proiectului:</p> <p>4.1. La art. 45 alin. (8) (În sensul alin. (6), dacă criteriile de atribuire au fost publicate la momentul publicării anunțului de concesiune, autoritatea/entitatea contractantă publică</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p>

	<p>un nou anunț de concesionare, cu respectarea termenelor minime prevăzute la art. 42 alin. (3) cuvântul „publicate” urmează a fi substituit cu cuvântul „modificate”.</p> <p>4.2. Propunem completarea proiectului cu enunțul că „modul de stabilire a cuantumului minim al redevenței în cazul proiectelor de interes public național este de competența Guvernului, iar în cazul proiectelor de interes local, este de competența autorităților deliberative ale administrației publice locale, care vor aproba și condițiile minime privind forma redevenței, modul și termenele de achitare a redevenței”.</p> <p>4.3. În materie de publicitate și transparență, propunem completarea corespunzătoare a proiectului cu următoarele enunțuri: „Anunțurile de concesionare, anunțurile de atribuire, precum și anunțurile de intenție prevăzute la alin. (3) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în Jurnalul Oficial al UE, în Buletinul Achizițiilor Publice, pe paginile web ale Agenției Proprietății Publice și ale autorității/entității contractante”;</p> <p>„Atribuirea unui contract de concesiune fără publicarea prealabilă a unui anunț de concesionare, sau a unui anunț de intenție, în cazurile în care publicarea acestora este obligatorie, constituie temeiuri de nulitate absolută a contractului de concesiune”.</p> <p>4.4. Se propune introducerea unui articol nou (de ex. 53, cu renumerotarea) cu următorul cuprins: „Examinarea litigiilor Litigiile privind atribuirea, încheierea, executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea sau denunțarea unilaterală a contractelor de concesiune, precum și în legătură cu aplicarea de sancțiuni în temeiul prezentei legi, se examinează în instanțele judecătorești competente ale Republicii Moldova”. Menționăm, că o normă cu conținut similar a fost introdusă în Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, prin Legea nr. 193/2023, care intrase în vigoare la 02.08.2023. În acest sens, considerăm că trebuie excluse posibilitățile de trimitere legală a soluționării litigiilor în jurisdicții internaționale, inclusiv prin proceduri de arbitraj sau de mediere internaționale, care ar impune cheltuieli exagerate și reguli complexe autorităților și entităților contractante din Republica Moldova.</p>	<p>Propunerea dată prezintă subiectul de reglementare al altui act normativ</p> <p>Se acceptă. S-a completat art.40 alin. (8)</p> <p>Se acceptă. S-a completat art.40 alin. (9)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (scr.04-01/1381 din 08.05.2024)</p>	<p>Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	
<p>Consiliul Audiovizualului (scr. nr. 73/02 din 02.05.2024)</p>	<p>Prin Decizia nr. 30 din 09 februarie 2024, Consiliul Audiovizualului a aprobat avizul la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, propunând substituirea în textul legii a sintagmei „Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”, la orice formă</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>gramaticală, cu sintagma „Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>În acest sens, urmare a examinării repetate a proiectului hotărârii sus menționat și Sintezei obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, potrivit căreia se menționează că „proiectul a fost modificat și nu conține trimiteri la Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018”, vă comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>Serviciul de Informații și Securitate (scr.E/5085 din 14.05.2024)</p>	Lipsa de obiecții, reieșind din faptul că au fost acceptate toate propunerile enunțate în avizul anterior	
<p>Ministerul Culturii (scr. nr.08/5-09/1498 din 15.05.2024)</p>	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (scr. 2024 PLP-1398 din 03.05.2024)</p>	Comunicăm susținerea acestuia fără propuneri și obiecții.	
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (scr.21/1-2388 din 30.04.2024)</p>	<p>Lipsa obiecțiilor de ordin conceptual.</p> <p>Totodată, remarcăm o inadvertență între propunerile de la art.5 alin.(1) din proiect care vizează că „autoritățile contractante sunt autoritățile publice, definite în legislația Republicii Moldova, persoanele juridice de drept public, asociații ale acestor autorități sau persoane” și prevederile art.11 alin.(3) al Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, care dictează că „autoritățile și instituțiile publice, întreprinderile de stat și municipale nu pot constitui organizații necomerciale și nu pot deveni membri ai asociațiilor obștești”, fapt pentru care optăm pentru excluderea normei propuse în această parte.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (1) din art.5 a fost reformulat în conformitate cu art.6 alin. (1) din Directiva 2014/23/UE</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (scr.DI/3/041.1-4651 din 29.04.2024)</p>	<p>Constată faptul că propunerile expuse de către MAE în avizul nr. DI/3/041.1-874 din 25 ianuarie 2024 au fost acceptate de către autor.</p> <p>În context, MAE comunică lipsa de propuneri sau obiecții suplimentare.</p>	
<p>Consiliul Concurenței (DJ 06/316-626 din 10.05.2024)</p>	<p>Consiliul Concurenței consideră necesar substituirea în conținutul art. 19 (inițial art. 28) din proiect, a termenului „influență determinantă” cu termenul „influență decisivă” pentru a asigura preluarea fidelă a prevederilor legislației UE și corelarea cu prevederile Legii concurenței nr. 183/2012.</p> <p>Totodată, suplimentar, la art. 1 alin. (3) din proiect se propune ca, legea să fie aplicată contractelor de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii, a căror valoare estimată, fără taxa pe valoare adăugată, este egală sau mai mare decât pragul valoric de 20 000 000 lei.În acest context, semnalăm că, nu este argumentat prin calcule și analize</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Pragul minim de 20 mil. lei a fost stabilit reieșind din analiza bunurilor proprietate de stat/autorităților publice locale, care</p>

	economice corespunzătoare cuantumul de 20 000 000 lei, în calitate de prag valoric aplicabil contractelor de concesiune de lucrări sau concesiune de servicii, în condițiile în care, pragul valoric stabilit în proiect nu este proporțional celui indicat în Directiva (UE) 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale.	pot fi propuse pentru concesiune, precum și valoarea lucrărilor care pot fi realizate. Nu în ultimul rând pragul a fost stabilit pentru atractivitatea acestora pentru potențialii investitori.
Ministerul Educației și Cercetării (scr. nr. 08/5-09/3334 din 23.05.2024)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	
Expertizare (I)		
Ministerul Justiției (scr. nr.04/1-4312 din 07.05.2024)	<p>Cu titlu general, reiterăm observația din avizul precedent al Ministerului Justiției potrivit căreia, proiectul de lege a fost remis spre expertiză juridică de către autori fără analiza impactului de reglementare, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare - Legea nr. 100/2017), dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație. Astfel, la pct. 3 sbp. 1) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, se menționează despre necesitatea însoțirii proiectului de act normativ de reglementare a activității de întreprinzător, atunci când acesta include stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor pentru întreprinzători pe toată durata activității (de la inițierea până la lichidarea afacerii), de actul privind analiza impactului de reglementare. Menționăm că, analiza impactului de reglementare va permite identificarea problemelor apărute, stabilirea obiectivelor, determinarea opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și estimare a impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta și argumenta necesitatea unei reglementări, având în vedere că nu este clar care vor fi eventualele efecte ale unor asemenea prevederi asupra societăților pe acțiuni și a acționarilor din Republica Moldova.</p> <p>Cu referire la clauza de armonizare, aceasta necesită a fi conformată modelului nr. 1 din anexa nr. 2 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, inclusiv se va indica gradul de transpunere a acestuia, având în vedere că proiectul național transpune parțial actul UE (fapt constatat de Centrul de Armonizare a Legislației).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege nu stabilește norme de reglementare a activității de întreprinzător, adică nu stabilește obligații cu povară administrativă, acte permissive, cerințe și interdicții pentru întreprinzători în activitatea de zi de zi. Legea se referă mai mult la administrarea patrimoniului public prin încheiere de contracte de concesiune de lucrări și servicii pentru interes public. Operatorii economici intră în raporturi contractuale de concesiune de lucrări și servicii în mod benevol. În cazul în care condițiile contractuale nu sunt convenabile, aceștia pot refuza încheierea acestora.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>

	<p>Totodată, cu referire la modificarea Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, atragem atenția că ultima modificare a fost operată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2497 al Comisiei din 15 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile pentru concesiuni.</p> <p>În context, textul „astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2021/1951 al Comisiei din 10 noiembrie 2021” urmează fi revăzut și conformat celor indicate supra.</p> <p>În subsidiar, clauza de armonizare se va include după clauza de adoptare a proiectului de act normativ, în vederea respectării dispozițiilor pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>În denumirea capitolului I, cât și în tot textul proiectului, din sintagma „principii generale” cuvântul „generale” se va exclude, întru evitarea tautologiilor juridice.</p> <p>Cu referire la redacția art. 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în alin. (2) lit. b), textul „anexa 2” se va substitui cu textul „anexa nr. 2”. Totodată, remarcăm că, potrivit art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului; - referitor la alin. (3) menționăm că, nota informativă la proiect nu prevede care sunt argumentele care justifică stabilirea pragului valoric egal sau mai mare de 20 000 000 lei pentru contractele de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii pentru care se va aplica această lege, prag ce nu corespunde cu pragul stabilit în art. 8 al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, care este de 5 538 000 EUR. Mai mult, remarcăm că la prima etapă de avizare a proiectului, era prevăzut că „prezenta lege se aplică procedurilor de atribuire prevăzute concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii a căror valoare, fără TVA, este egală sau mai mare decât pragul valoric de 100 000 000 lei”; - din redacția alin. (4), cuvintele „privind aplicarea prevederilor prezentei legi” se vor exclude, ca fiind inutile; 	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă. S-a substituit</p> <p>Se acceptă. S-a completat nota informativă.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p>
--	--	--

	<p>- în alin. (6), cuvintele „pragurilor prevăzute” se vor substitui cu cuvintele „pragului valoric prevăzut” (observație similară valabilă și pentru alin. (7), precum și pentru alte articole din proiect).</p> <p>La art. 3 lit. a), cuvintele „autorităților centrale” se vor substitui cu cuvintele „autorităților administrației publice centrale”.</p> <p>La art. 4, cu referire la redacția definiției date termenului „executare de lucrări”, considerăm necesar a se determina exact denumirea anexei nr. 1, astfel încât norma să constituie temei-cadru pentru anexa dată. Menționăm că potrivit art. 49 alin. (3) al Legii nr.100/2017, anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere (observație valabilă și pentru celelalte anexe la care se face referire în textul proiectului de lege). Adicional, atragem atenția că numerotarea elementelor structurale cu litere latine mici între 2 paranteze nu corespunde prevederilor Legii nr. 100/2017.</p> <p>La art. 5:</p> <p>- cu titlu general, entitățile ce se regăsesc în sensul termenului „autorități contractante” urmează a fi revăzute, întru stabilirea clară și fără echivoc a acestora. Totodată, textul „autoritățile publice, definite în legislația Republicii Moldova, persoanele juridice de drept public” se va revizui, întrucât autoritățile publice sunt însăși persoane juridice de drept public;</p> <p>- cuvintele „definite în legislația Republicii Moldova” se vor exclude, ca fiind inutile;</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Termenul ”autorități contractante” este identic cu același termen stabilit în Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice (art.13 alin. (1)). În acest sens precizăm că potrivit art.54 alin. (1) lit. c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p>
--	--	--

<p>-cuvântul „asociații” necesită a fi revăzut, ținând cont că autoritățile publice nu pot constitui organizații necomerciale. Potrivit art. 11 alin. (3) al Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, autoritățile și instituțiile publice, întreprinderile de stat și municipale nu pot constitui organizații necomerciale și nu pot deveni membri ai asociațiilor obștești;</p> <p>- cu referire la alin. (2), care prevede caracteristicile generale ale unei persoane juridice de drept public, menționăm că aspectul dat este reglementat de Codul civil. Astfel, în contextul păstrării redacției propuse, se recomandă a fi precizat că „în senul prezentei legi, persoana juridică de drept public este...” (în continuare după text);</p> <p>- la lit. c) cuvintele „este asigurată cu bani publici” se vor conforma terminologiei juridice prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</p> <p>La art. 6 alin. (2):</p> <p>- dispozițiile (în special cele introductive) se vor conforma strict normei prevăzute în art. 7 al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune;</p> <p>- în dispoziția alin. (2) lit. a) se va revedea referința la Legea privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității, întrucât nu este expus numărul acesteia. Mai mult, se va ține cont că nu putem face referire în textul actului normativ la un proiect de act normativ care nu a fost adoptat (observație valabilă în tot textul proiectului);</p> <p>- la alin. (1) lit. b) și alin. (3), cu referire la termenul de „întreprindere publică”, atragem atenția că legislația actuală nu operează cu un asemenea termen, ci cu termenul de „întreprindere de stat și municipală” (a se vedea Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală). În context, chiar dacă în textul Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune se operează cu termenul de „întreprindere publică” acesta urmează a fi conformat terminologiei juridice naționale utilizate în alte acte normative.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat ținând cont de noțiunea din Directiva 2014/23/UE (art.6 alin. (1)).</p> <p>Se acceptă S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Cuvintele ”este asigurată cu bani publici” sunt utilizate în textul Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, autorul căreia este Ministerul Finanțelor.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Proiectul de lege respectiv se află în proces de promovare și la etapa adoptării acestei legi, proiectul de lege privind concesiunile o să fie completat cu nr. atribuit la documentul menționat supra</p> <p>S-a modificat. Totodată, menționăm că sub noțiunea ”întreprindere publică” cad nu doar întreprinderile de stat, dar și societățile pe acțiuni cu capital majoritar de stat și societățile comerciale (S.R.L.) în care statul este unicul asociat sau deține cota majoritară în capitalul social.</p>
--	--

	<p>Cu referire la dispozițiile art. 7 și 8, menționăm că acestea nu fac obiectul transpunerii Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune. În acest sens, nota informativă necesită a fi completată cu argumentele care justifică includerea unor asemenea norme în textul proiectului de lege (observație valabilă și pentru alte norme din proiect care nu țin nemijlocit de transpunerea Directivei (a se vedea de ex. art. 38, 43, ș.a.).</p> <p>Dispoziția art. 8 alin. (3) se propune a fi revăzută, întrucât este ambiguă.</p> <p>La art. 9 alin. (5), se vor revizui cuvintele „cu excepția cazurilor justificate de motive obiective”, în scopul corespunderii normei criteriilor de claritate și previzibilitate (observație valabilă în tot textul proiectului).</p>	<p>Se acceptă. Cu referire la art. 7 din proiect precizăm că potrivit art.5 alin. 1 din Directiva 2014/23/UE [...] atribuirea unei concesiuni de lucrări sau de servicii implică transferul către concesionar a unui risc de operare legat de exploatarea acestor lucrări sau servicii care cuprinde riscul de cerere sau riscul de ofertă ori ambele. Se presupune că concesionarul își asumă riscul de operare atunci când, în condiții de exploatare normale, nu i se garantează recuperarea investițiilor efectuate sau a costurilor suportate pentru exploatarea lucrărilor sau a serviciilor care fac obiectul concesiunii. Partea riscului transferată către concesionar implică o expunere reală la situațiile neprevăzute care pot apărea pe piață, astfel încât orice pierdere potențială estimată suportată de concesionar nu este doar nominală sau neglijabilă. Astfel, în contextul prevederilor sus-nominalizate în proiectul a fost inclus "Articolul 7 Riscuri de operare". Totodată, nota informativă la proiect a fost completată.</p> <p>Se acceptă. Alin. (3) a fost exclus.</p> <p>Cuvintele "cu excepția cazurilor justificate de motive obiective" sunt</p>
--	---	---

	<p>Denumirea capitolului II, necesită a fi reformulată, în scopul stabilirii clare a obiectului de reglementare al acestuia.</p> <p>La art. 11, alin. (4) se va exclude, deoarece dublează dispozițiile art. 12 alin. (1).</p> <p>La art. 13: - în pct. 2), dispozițiile lit. a)-c) se vor exclude, deoarece dublează dispozițiile art. 1 al Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018; - la pct. 7)-9), considerăm oportun a specifica că codurile indicate sunt prevăzute în Regulamentul privind Vocabularul comun al achizițiilor publice, aprobat de către Guvern (sugestie valabilă și pentru art. 28).</p> <p>La art. 14 alin. (2), dispozițiile lit. a) și b) se vor exclude, în vederea evitării dublajului normativ. Or, definițiile termenilor „rețea publică de comunicații electronice” și „servicii de comunicații electronice” sunt prevăzute în art. 2 al Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007.</p>	<p>preluate din art.8 alin. (4) al Directivei 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă S-a exclus</p> <p>Se acceptă S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă Potrivit art.55 alin. (1) din Legea nr.100/2017, [...] reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. Având în vedere ca dreptul de a participa la procedura de atribuire a contractelor de concesiune o au operatorii economici, rezidenții sau nerezidenții, persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau privat ori asociațiile de astfel de personae, considerăm oportun că termenele respective să fie păstrate în prezenta lege. Or, nu toți operatorii economici, în special nerezidenții, cunosc legislația Republicii Moldova, iar participarea acestora la</p>
--	--	---

	<p>Cu referire la capitolul III „Dispoziții generale”, atragem atenția că, de regulă, dispozițiile generale se expun la începutul actului normativ. Potrivit art. 45 al Legii nr. 100/2017, dispozițiile generale ale actului normativ sunt prevederile care:</p> <p>a) determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare;</p> <p>b) orientează întreaga reglementare;</p> <p>c) explică termeni (noțiuni) și definesc concepte.</p> <p>Respectiv, denumirea acestui capitol, inclusiv ale capitolelor I, II și IV se vor revizui corespunzător.</p> <p>La art. 23 alin. (5), cuvintele „a prezentului articol” se vor exclude, în vederea respectării dispozițiilor art. 55 alin. (4) al Legii nr. 100/2017.</p> <p>La art. 25:</p> <p>- în denumirea articolului, recomandăm ca textul „anexa nr. 2” să fie substituită cu denumirea propriu-zisă a acestei anexe (sugestie valabilă și pentru denumirea art. 26). Totodată, considerăm oportună revizuirea cuvintelor „cât și alte activități”, deoarece prin o asemenea formulă nu este clar și previzibil care anume activități vor fi vizate în afară de cele prevăzute în acest articol.</p> <p>- la alin. (6) lit. b), textul „Legii nr.af/2015” se va substitui cu textul „Legii nr. 131/2015”.</p> <p>La art. 26, se va asigura ca dispozițiile alin. (5) corespund dispozițiilor art. 23 alin. (2) al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune.</p>	<p>procedurile de atribuire a contractelor de concesiune este binevenită.</p> <p>Nu se acceptă. Conform Directivei 2014/23/UE, ”Dispoziții generale” sunt reglementate la Secțiunea III și cuprinde art.18-23. Astfel, atât denumirea cât și conținutul capitolului sunt reflectate în modul prevăzut în Directivă. În acest sens menționăm că potrivit art.39 alin. (2), definitivarea proiectului se efectuează fără a afecta compatibilitatea proiectului cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Nu se acceptă. Denumirea articolelor 25 și 26 este expusă în redacția art. 22 din Directiva</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. Prevederile art.26 alin. (5) corespund prevederilor art.23 alin. (2), ultima propoziție din Directiva 2014/23/UE</p>
--	--	---

	<p>Cu referire la capitolul IV „Principii” menționăm că, dispozițiile incluse în acest capitol nu vizează în mod special identificarea unor principii. Prin urmare, denumirea capitolului se va reformula.</p> <p>La art. 30 alin. (1), textul „aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 339/2017” se va substitui cu cuvintele „aprobat de Guvern”. Potrivit normelor tehnicii legislative, în actul normativ de nivel superior nu se admite trimiterea la actul normativ concret de nivel inferior.</p> <p>La art. 31, care transpune dispozițiile din art. 28 al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, atragem atenția și asupra dispozițiilor care prevăd că „dispozițiile prezentului articol nu împiedică publicarea părților fără caracter confidențial din contractele încheiate, inclusiv a eventualelor modificări ulterioare”.</p> <p>Denumirea art. 33 se va reformula, întrucât acesta nu are ca obiect de reglementare stabilirea unor principii. Mai mult, se vor evita tautologiile juridice, cum ar fi „principii generale”, or, principiul este o normă generală, ridicată la nivel de principiu.</p> <p>La art. 34: - cu referire la alin. (3), se va argumenta în nota informativă necesitatea publicării anunțului de concesiune în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene; - la alin. (8) și (9), textul „alin. 7” se va substitui cu textul „alin. (7)”.</p>	<p>Nu se acceptă. Capitolul II din Directiva cu denumirea ”Principii” este compus din: Articolul 26 – ”Operatori economici”; Articolul 27 – ”Nomenclaturi”; Articolul 28 – ”Confidențialitate”; Articolul 29 – ”Norme aplicabile comunicărilor”. În acest sens, precizăm că dispozițiile capitolului IV din proiect sunt expuse în conformitate cu dispozițiile Directivei.</p> <p>Se acceptă. S-a substituit</p> <p>Se acceptă. S-a completat</p> <p>Nu se acceptă. Prevederile art. 33 sunt conforme prevederilor art.30 cu denumirea ”Principii generale” din Directiva. Totodată, menționăm că, la propunerea Ministerului Justiției cuvintele ”generale” au fost excluse</p> <p>Se acceptă. S-a completat</p> <p>Se acceptă. S-a substituit</p>
--	---	--

	<p>La art. 36, se vor revizui cuvintele „adresa de internet”, în scopul utilizării terminologiei prevăzute de legislația națională (observație valabilă și pentru anexa nr. 4).</p> <p>La art. 40 alin. (1): - referitor la dispoziția lit. a), se va argumenta în nota informativă relevanța textului „(în special tehnice, fizice, funcționale și juridice)”, în contextul în care în art. 37 alin. (1) al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune nu este specificat acest aspect; - la alin. (1) lit. c), textul „art. 41 alin. (20)-(23)” se va substitui cu textul „art. 41 alin. (18)-(21)”.</p> <p>La art. 41 alin. (11) și (13), cuvintele „mijloace adecvate” se vor detalia, pentru corespunderea criteriilor de claritate și previzibilitate a normei.</p> <p>În vederea concretizării obiectului de reglementare, denumirea art. 45 se va completa cu cuvintele „a contractelor de concesiune”. În acest sens sugerăm de a revizui denumirile și a altor articole, ce nu redau cu claritate obiectul de reglementare al normei.</p> <p>La art. 46 alin. (6) referința la art. 41 alin. (7)-(15), urmează a fi revăzută, în scopul asigurării transpunerii depline a normei de la art. 42 alin. (4) lit. b) al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune.</p> <p>La art. 47: - în dispoziția alin. (3), textul „alin. (2) pct. 1)-3)” considerăm necesar a fi substituit cu textul „alin. (2) pct. 1) și 2)”, iar la alin. (9), textul „alin. (5)” se va substitui cu textul „alin. (6)”, în vederea asigurării transpunerii corespunzătoare a normei de la art. 43 din directiva sus citată;</p> <p>- în dispoziția alin. (4), cuvintele „la prezenta lege” se va exclude, în vederea respectării art. 55 alin. (4) al Legii nr. 100/2017.</p> <p>La art. 48, cu referire la termenul „a rezilia”, atragem atenția asupra dispozițiilor Codului civil nr. 1107/2002, care operează cu termenul de „rezoluțiune”.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Nu este necesară argumentarea suplimentară a acestui text, deoarece, în mod normal, stabilirea cerințelor minime este obligatorie pentru orice contract de prestare a serviciilor/executarea lucrărilor, nu doar pentru concesiuni</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a completat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
--	--	--

<p>În denumirea capitolului VII și denumirea art. 49, cuvântul „Guvernanță” se propune a fi substituit cu cuvintele „Competența autorităților publice”. Subsecvent, se consideră că normele ce prevăd competența autorităților publice urmează să fie expuse imediat după dispozițiile generale ale proiectului de lege. Mai mult, expunerea tuturor dispozițiilor de conținut se va revedea, în scopul asigurării sistematizării într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural. Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea, astfel cum este prevăzut în art. 46 alin. (3) al Legii nr. 100/2017.</p> <p>La art. 49:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin. (1) lit. c), cuvintele „secretului informațiilor cu accesibilitate limitată” se propun a fi substituite cu cuvintele „secretului comercial”, în corespundere cu terminologia utilizată în Legea nr. 384/2023 privind protecția secretelor comerciale; - în alin. (3) lit. a), cuvântul „Agenție” se va substitui cu cuvintele „Agenția Proprietății Publice”; - în alin. (6), textul „alin. (5) și (6)” se va substitui cu textul „alin. (4) și (5)”. <p>La art. 51:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu referire la alin. (2), dispozițiile lit. b) se vor exclude, deoarece atribuția prevăzută este stabilită deja în art. 10 lit. f) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice; - referitor la alin. (3) lit. d), a doua parte a normei se propune a fi prevăzută într-un alineat distinct. <p>La art. 53 alin. (3), se va indica sursa publicării Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări, care se propune a fi abrogată.</p>	<p>Se acceptă parțial. Actul normativ a fost structurat similar Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, cu care are tangență în materie de reglementare</p> <p>Se acceptă. S-a substituit</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a substituit</p> <p>Nu se acceptă Legea nr.131/2015 se aplică contractelor de achiziții publice, iar prevederile prezentului proiect se aplică contractelor de concesiuni, respectiv, se optează pentru menținerea prevederilor alin. (2) lit. b) din art. 51.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă parțial. S-a completat cu parafa de aprobare.</p>
--	--

	<p>Cu referire la anexa nr. 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aceasta se va completa cu parafa de aprobare (observație valabilă și pentru celelalte anexe); - este necesar a fi prevăzută denumirea anexei. <p>În anexa nr. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - din denumire se propune a fi exclus textul „, , astfel cum sunt menționate la articolul 6”. Totodată, se va asigura că denumirea anexei prevede clar obiectul de reglementare al dispozițiilor cuprinse în aceasta; - dispozițiile cuprinse în anexe se vor numerota în corespundere cu normele tehnicii legislative și ale Legii nr. 100/2017, referințele la aceste dispoziții, de asemenea fiind precizate corespunzător elementului numerotat; - în dispozițiile cuprinse în secțiunea I, atragem atenția că anexa nr. II a Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune definește termenul „alimentare”, în sensul prezentei directive. Astfel, se va revedea necesitatea transpunerii acesteia în legislația națională. <p>La anexa nr. 4, abrevierile se vor conforma art. 54 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 100/2017, care prevede că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat Potrivit art.49 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, [...] anexele sînt parte integrantă a actului normativ, au natura și forța juridică ale acestuia;</p> <p>Nu se acceptă. Denumirea anexei corespunde cu denumirea acesteia din Directiva 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/8212 din 21.05.2024)</p>	<p>III. <u>Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</u></p> <p>Art. 8 din proiect – Articolul 8. Studiul de fundamentare (...) (5) În cazul în care, autoritatea/entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 7, este transferată operatorului economic,</p>	<p>Se acceptă. Potrivit art.8 alin. (1) și alin. (3) din proiect, [...] (1) în cazul în care</p>

<p>contractul respectiv este considerat contract de concesiune, pentru care se aplică prevederile prezentei legi.</p> <p>(6) În cazul în care, autoritatea/entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 7 nu este transferat operatorului economic, contractul respectiv este considerat contract de achiziție publică, pentru care se aplică prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice.</p> <p>Obiectii: În normă se utilizează sintagma „o parte semnificativă a riscului de operare”. În opinia noastră, nu este clar ce se are în vedere prin „parte semnificativă” și cum are loc identificarea și valorificarea acestei părți. Or, norma nefiind clară va lăsa loc interpretărilor confuze și discreționare. Articolul 7 - Riscul de operare - conține norme care reglementează modul de interpretare a „riscului de operare” și statuează condițiile, care fiind întrunite, duc la stabilirea riscului de operare. Norma, însă, nu face vreo referință la modul de stabilire a „unei părți semnificative a riscului de operare”. În aceste condiții, există riscul ca în aceeași situație juridică „partea semnificativă a riscului de operare” să fie interpretată diferit de către autoritățile/entitățile contractante. Mai mult decât atât, în situații identice, aceeași autoritate/entitate contractantă va putea decide diferit în dependență de interesul și scopul urmărit, ceea ce poate duce, în mod inevitabil, la comiterea manifestărilor de corupție.</p> <p>Recomandări: Propunem autorului fie reglementarea unor condiții clare și transparente din care să se înțeleagă sensul calificării „parte semnificativă a riscului de operare”, fie modificarea normei în vederea excluderii interpretării confuze și discreționare a normei. Modificarea urmează să fie corelată cu normele statuate la articolul 7 care reglementează „riscul de operare”.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale 	<p>autoritatea/entitatea contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung, care cuprinde executarea de lucrări și operarea rezultatului lucrărilor sau prestarea, gestionarea și operarea de servicii, autoritatea/entitatea contractantă, după caz, cu suportul grupului de experți, are obligația de a elabora un studiu de fundamentare pentru a demonstra necesitatea și oportunitatea realizării proiectului în acest mod. (3) studiul de fundamentare elaborat se aprobă de către Guvern sau prin decizia autorității publice locale, după caz. În acest sens, menționăm că Studiul de fundamentare elaborat anterior adoptării deciziei de concesiune trebuie să cuprindă o analiză care să permită definirea și cuantificarea în termeni economici și financiari a riscurilor de proiect, <i>luând în considerare, totodată, și variantele identificate de repartitie a riscurilor între părțile viitorului contract de concesiune, precum și analiza privind încadrarea contractului în categoria celor de concesiune.</i></p> <p>În scopul realizării analizei prevăzute supra, entitatea contractantă poate să utilizeze, ca model, matricea preliminară de repartitie a riscurilor de proiect care urmează a fi elaborată.</p> <p>În sensul dat menționăm că, matricea preliminară de repartitie a riscurilor reprezintă un instrument pentru</p>
---	--

Art. 9 din proiect -

Articolul 9. Modalități de calculare a valorii estimate a contractelor de concesiune (...)

(5) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul să utilizeze metode de calcul al valorii estimate a contractului de concesiune cu scopul de a evita aplicarea procedurilor de atribuire prevăzute de prezenta lege. Se interzice divizarea concesiunii dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi, cu excepția cazurilor justificate din motive obiective.

Obiecții:

Pe de o parte, prin normă se interzice divizarea concesiunii dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi.

Pe de altă parte, norma permite divizarea concesiunii chiar dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi în „cazurile justificate din motive obiective”.

Constatăm că normele nu reglementează mai departe cum, cine și în ce mod va stabili „cazurile justificate din motive obiective”, or, neavând criteriile prestabilite de calificare, fiecare autoritate/entitate contractantă va putea identifica în mod unilateral și subiectiv, pe alocuri, cazurile ca fiind „obiective” cu prezentarea și a unor „justificări” în acest sens.

Astfel, aplicarea normei va permite interpretări confuze cu riscul aplicării acesteia în mod preferențial.

reprezentarea, compararea și, respectiv, ierarhizarea riscurilor pentru un proiect de concesiune, pe baza unei liste generale de referință a riscurilor identificate.

În context, precizăm că potrivit art.53 alin. (2) lit.c) din proiect, [...] Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru implementarea prezentei legi. Prin urmare, modul de repartizare a riscurilor va fi reglementat în actele normative secundare, elaborate în scopul implementării legii.

Nu se acceptă.

În situația în care va avea loc divizarea concesiunii, decizia respectivă va fi adoptată în rezultatul justificărilor din Studiul de fundamentare.

La fel, norma va duce la o interpretare și a modului de răspundere a autorității/entității contractante în cazul excluderii unei concesiuni de la prevederile legii prenotate.

Ambiguitatea administrativă va crea câmp coruptibil pentru a interpreta norma în dependență de interes și scopul urmărit.

Recomandări:

Propunem autorului să modifice norma prin excluderea caracterului confuz al acesteia și stabilirea modalității transparente de calificare a cazurilor când se permite divizarea concesiunii având ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări
- Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 21 din proiect -

Articolul 21. Durata contractului de concesiune

(1) Durata contractului de concesiune este limitată în scopul evitării denaturării concurenței.

Autoritatea/entitatea contractantă estimează durata contractului de concesiune pe baza lucrărilor sau a serviciilor solitate.

(2) Pentru contractele de concesiune a căror durată este mai mare de 5 ani, durata maximă a contractului de concesiune nu poate depăși termenul estimat necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și o rentabilitate a capitalului investit obținută pe întreaga durată a contractului de concesiune

Obiecții:

Din norma art.21 alin.(1) se poate deduce că „durata contractului de concesiune este limitată”.

Or, norma nu stabilește limita maximă în ani pentru care se poate încheia un contract de concesiune de lucrări și concesiune de servicii.

Nu se acceptă.

O trăsătură cheie a contractului de concesiune tinde să fie partajarea sau transferul riscului partenerului din sectorul privat. Concesiunea are de obicei, dar nu totdeauna, o durată îndelungată. În acest sens menționăm că potrivit art. 8 alin. (1) din proiect, [...] în cazul în care autoritatea/entitatea contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung, care cuprinde executarea de lucrări și operarea rezultatului lucrărilor sau prestarea, gestionarea și operarea de servicii, autoritatea/entitatea contractantă,

Totodată, norma articolului 8 reglementează „Studiul de fundamentare”.

Norma stabilește că *„În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung, care cuprinde (...) are obligația de a elabora un studiu de fundamentare pentru a demonstra necesitatea și oportunitatea realizării proiectului în așa mod”*.

Astfel, se poate deduce că studiul de fundamentare urmează să fie întocmit doar în cazul atribuirii „unui contract pe termen lung”.

Pe de o parte, norma nu reglementează ce înseamnă „contract pe termen lung”, pe de altă parte, norma nu reglementează perioada maximă pentru care se poate încheia un contract de concesiune în conformitate cu prevederile prezentei legi.

În opinia noastră, norma este formulată într-un mod confuz cu riscul interpretării termenului maxim pentru încheierea contractului de concesiune, precum și a obligativității elaborării unui studiu de fundamentare.

Lipsa unor termene va permite aplicarea normei în dependență de interes și scop cu riscul comiterii manifestărilor de corupție, iar lipsa clară a cazurilor de întocmire obligatorie a studiilor de fundamentare va permite stabilirea discreționară a acestora (un contract pe termen lung).

Recomandări:

Propunem autorului reglementarea perioadei maxime pentru care se poate încheia un contract de concesiune în condițiile legii, precum și stabilirea cazurilor când urmează să fie elaborat în mod obligatoriu studiul de fundamentare.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 29 din proiect -
 Articolul 29. Operatorul economic
 (...)

după caz, cu suportul grupului de experți, are obligația de a elabora un studiu de fundamentare pentru a demonstra necesitatea și oportunitatea realizării proiectului în acest mod. Respectiv, durata contractului urmează să fie stabilită în cadrul Studiului de fundamentare în baza unei analize ample a obiectului propus pentru realizarea prin contractul de concesiune (lucrări sau servicii). Mai mult remarcăm că, în situația în care în lege urmează a fi stabilit un termen maxim, de exemplu 30 de ani pentru realizarea contractului, iar conform calculelor din Studiul de fundamentare acest termen constituie 31 de ani, pentru contractul respectiv urmează a fi necesară elaborarea unei norme derogatorie de la prevederile legii în cauză, ceea ce necesită o perioadă lungă de promovare. Prin urmare, din motivele evocate nu considerăm necesară stabilirea termenului maxim exact al perioadei pe care poate fi semnat un contract de concesiune.

Nu se acceptă.

(3) Operatorii economici au dreptul de a se asocia în scopul prezentării ofertelor și/sau de a se prezenta în calitate de ofertanți asociați. Asociația poate fi obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare în măsura în care această transformare este necesară bunei executări a contractului și doar după atribuirea contractului.

Obiecții:

Considerăm că textul „asociația poate fi obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare” lasă loc interpretărilor privind obligativitatea obținerii unei forme juridice de organizare.

În opinia noastră, asociația urmează să fie obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare în măsura în care această transformare este necesară bunei executări a contractului (sintagma „poate fi” lasă loc de interpretare).

La fel, norma care reglementează calitatea de „operator economic” nu stabilește în mod clar subiecții care nu pot participa în calitate de „operator economic” la concursul pentru obținerea unui contract de concesiune.

Considerăm în acest sens incidente normele articolului 16 alin.(6) din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice care stabilesc subiecții care nu pot deține calitatea de „operator economic” în sensul Legii privind achizițiile publice.

Recomandări:

Propunem autorului corelarea normei art.29 din proiect cu prevederile similare din art.16 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, în special alin.(6).

La fel, la art. 29 alin.(3) propunem a substitui sintagma „asociația poate fi obligată” cu „asociația este obligată”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 34 din proiect -

Articolul 34. Anunțul de concesionare

(...)

La art.4 subpct.13) este definită noțiunea ”operator economic”.

Totodată, la art.41 alin. (7) – (11), alin. (13), (16) – (17) sunt reglementate cazurile în care operatorul economic trebuie/poate fi exclus din procedura de atribuire a contractului de concesiune.

Concomitent, precizăm că nu poate fi considerată ca un risc forma juridică de organizare, care urmează să fie obținută:

- a) conform cadrului normativ al Republicii Moldova și în formele organizator-juridice prevăzute;
- b) transformarea va avea loc doar după atribuirea contractului și nu poate fi efectuată fără acordul părților.

Nu se acceptă.

Procedura privind negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de

<p>(6) <i>Prin excepție de la alin. (1), autoritatea/entitatea contractantă nu are obligația de a publica un anunț de concesiune dacă un singur operator economic dispune de lucrările și serviciile necesare și nu există o alternativă sau un substitut rezonabil, iar absența concurenței nu este rezultatul unei restrângerii artificiale a parametrilor contractului de concesiune atribuit din motive de creație, tehnice, existența unui drept exclusiv, protecția drepturilor de proprietate intelectuale și a altor drepturi exclusive, decât cele definite la art.4</i></p> <p>(7) <i>Prin excepție de la alin. (1), autoritatea/entitatea contractantă <u>nu are obligația de a publica un nou anunț de concesiune</u> dacă nici o ofertă, nici o candidatură sau nici o ofertă adecvată ori nici o candidatură adecvată nu a fost depusă ca răspuns la un anunț de concesiune la o procedură de concesiune concurențială, <i>atâta timp cât condițiile inițiale ale contractului de concesiune nu au fost modificate în mod substanțial.</i></i></p> <p>Obiecții: Norma nu stabilește clar modul de aplicare a „excepțiilor”. Or, acestea pot fi interpretate diferit. La fel, nu este clar ce înseamnă „nu au fost modificate în mod substanțial”. Ambiguitatea administrativă va permite interpretări discreționare și confuze a normei. Norma urmează să stabilească și să instituie o transparentizare maximă a publicării anunțurilor de concesiune, pe când, în redacția propusă, va lăsa loc autorității/entității contractante să decidă și să stabilească „excepțiile”, precum și dacă „condițiile au fost modificate substanțial”. Astfel, spre exemplu nu este clar cum autoritatea/entitatea contractantă va stabili în mod transparent și unilateral că un singur operator economic dispune de lucrările și serviciile necesare și nu există o „alternativă” sau „condițiile inițiale ale contractului de concesiune nu au fost modificate în mod substanțial”. Norma expusă în redacția propusă va permite aplicarea acesteia în interpretare favorită în dependență de scopul urmărit, ceea ce crește potențialul coruptibil al acesteia.</p> <p>Recomandări: Propunem excluderea caracterului confuz și discreționar al normei. Astfel, urmează a se reglementa clar și transparent cazurile de nepublicare a anunțului de concesiune, precum și stabilirea criteriilor/condițiilor și a modului de calificare că condițiile inițiale ale contractului de concesiune „nu au fost modificate în mod substanțial”.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept 	<p>concesiune va fi reglementată prin cadrul secundar.</p>
--	--

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație.

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 39 din proiect -

Articolul 39. Specificații tehnice

(...)

(3) Cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului, specificațiile tehnice nu pot preciza un anumit producător, o anumită origine sau un anumit procedeu și nici nu se pot referi la o marcă, la un brevet, la un tip, la o origine sau la o producție anumită, care ar avea ca efect favorizarea sau eliminarea anumitor operatori economici sau a anumitor produse.

Obiectii:

Prin textul „cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului” norma, de fapt, va permite ca specificațiile tehnice să indice/stabilească un anumit producător, o anumită origine sau un anumit procedeu și se pot referi la o marcă, la un brevet, la un tip, la o origine sau la o producție anumită, care ar avea ca efect favorizarea sau eliminarea anumitor operatori economici sau a anumitor produse.

În aceste condiții, nu este clar care sunt acele „excepții de cazuri în care sunt justificate de obiectul contractului”.

În redacția propusă, norma va permite interpretări confuze și discreționare.

Astfel, în lipsa unor criterii/condiții se vor putea interpreta „excepțiile cazurilor în care sunt justificate de obiectul contractului”.

La fel, menționăm că prevederi similare cu referință la reglementarea „Specificațiilor tehnice” sunt conținute și în Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, care, la art.37 (în special, alin. (6)) nu stabilește careva excepții de la regulile privind descrierea bunurilor, lucrărilor și serviciilor.

Recomandări:

Norma urmează a fi modificată prin excluderea interpretării caracterului lacunar al textului „cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului” din articolul 39 alin. (3) din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Nu se acceptă.

Nu pot fi prevăzute într-un act normativ toate cazurile posibile, când în specificațiile tehnice poate fi indicat producătorul. Mai mult, cazurile respective, urmează a fi justificate de obiectul contractului. De asemenea remarcăm că dispozițiile art.39 sunt expuse în redacția art.36 alin. (2) din Directiva 2014/23/UE

- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 40 din proiect -
 Articolul 40. Reguli procedurale
 (...)
 (7) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime.

Obiecții:
 Norma stabilește că „Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime”.

Prin textul „are dreptul de a desfășura negocieri (...)” autoritatea/entitatea contractantă nu îi este atribuită o obligație.

Astfel, în dependență de modul de interpretare a normei, autoritatea/entitatea contractantă va aplica norma în interpretarea preferabilă.

Or, în una și aceeași situație, când, spre exemplu, parvin două solicitări de la doi candidați/ofertanți diferiți autoritatea/entitatea contractantă va putea decide în mod diferit în ceea ce privește desfășurarea negocierilor cu unul din candidați/ofertanți.

În aceste condiții, crește riscul aplicării normei prin interpretare favorabilă a acesteia.

La fel, nu este clar dacă urmarea a acestor negocieri, autoritatea/entitatea contractantă (cu respectarea principiilor secretului comercial, tehnologic ș.a.) urmează să înștiințeze pe toți contractanții/ofertanții privind desfășurarea acestor negocieri în vederea transparentizării acțiunilor sale.

Recomandări:
 Propunem autorului instituirea obligației autorității/entității contractante de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții care au solicitat acest lucru în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime.

Nu se acceptă.

Nu este necesară instituirea obligației de a negocia în privința oricărui element al concesiunii, deoarece nu totdeauna elementele separate ale concesiunii trebuie să fi negociate. Acestea pot fi: design, culoarea pereților, dimensiuni ale utilajelor, unii parametri tehnici, conexiuni între utilaje, materialele din care sunt făcute țăvile etc.

În special, având în vedere că nu pot fi negociate obiectul concesiunii, criteriile de atribuire și cerințele minime, nu există un risc că contractul să fie atribuit în modul încorect.

La fel, propunem a completa cu o prevedere care ar asigura transparentizarea acțiunilor de negociere cu informarea tuturor candidaților/ofertanților în privința derulării acestor negocieri și a domeniului/tematicilor negociate.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 41 din proiect -

Articolul 41. Selecția și evaluarea calitativă

(...)

Obiecții:

Norma articolului 41, în opinia noastră, conține multiple sintagme, precum și texte care pot duce la confuzii în interpretări și la diferențe în tratarea normei.

Norma, per general, ar putea cauza dificultăți în interpretare și aplicare.

Astfel -la alin. (4) nu este clar cum va demonstra ofertantul/candidatul că „o altă persoană” întrunește condițiile privind selecția și evaluarea calitativă privind ofertantul câștigător prin prisma verificării criteriilor referitoare la capacitatea profesională și tehnică sau privind situația economică și financiară. Aceste aspecte sunt foarte importante pentru derularea cu succes în interes public a contractului de concesiune (or angajamentul ferm al persoanei nu denotă întrunirea condițiilor);

la alin. (5) prin sintagma „poate solicita” se instituie dreptul autorității/entității contractante de a stabili răspunderea solidară a persoanei pentru executarea contractului;

la alin. (7) și alin. (9) nu este clar de ce autorul în prima normă instituie obligație autorității/entității contractante, în timp ce norma alin.(9) instituie un drept. La fel, nu este clar cum se va stabili că autoritatea/entitatea contractantă „are cunoștință” despre survenirea situațiilor descrise în norme. Or, autoritatea/entitatea contractantă nu i se stabilesc ce acțiuni urmează să fie obligată să le întreprindă pentru a stabili cu fermitate existența sau inexistența situațiilor descrise de norme. În aceste condiții, autoritatea/entitatea contractantă va putea să se apere prin a menționa despre faptul că ea „nu a avut cunoștințe” despre situațiile descrise, pentru care motiv nu a exclus de la

Nu se acceptă.

Nu este necesară stabilirea unor condiții pe care trebuie să le întrunească persoana care poate susține candidatul/ofertantul deoarece acest subiect trebuie să fie prevăzut în contractual de concesiune. De asemenea, precizăm că redacția art.41 (4) este expusă în redacția art. 8 alin.(4) din Directiva.

Concomitant, în cazul aplicării prevederilor alin. (5)-(7) din art. 41, situații respective vor fi prevăzute în contractul de concesiune.

procedura de atribuire a contractului de concesiune ofertantul/candidatul ce se află în acele situații descrise. În redacțiile propuse, normele comportă un risc major de interpretări confuze, ținând cont de interesul public urmărit la aplicarea legii privind concesiunile de lucrări și de servicii;

la alin. (10), la fel, este situația similară descrisă cu referire la alin.(7) și (9), or nu este clar cum autoritatea/entitatea publică va „cunoaște/are cunoștință” dacă au fost sau nu încălcate obligațiile fiscale;

la alin. (11) în mod eronat se atribuie dreptul discreționar autorității/entității contractante de a fi în drept de a decide excluderea din procedura de atribuire a contractului de concesiune a ofertantului/candidatului pentru încălcarea obligațiilor fiscale. Textul „poate exclude din procedura de atribuire” va permite aplicarea normei în dependență de interes și scop. Aceeași remarcă este și pentru alin. (17) care în textul normei se utilizează sintagma „poate exclude”;

la alin.(13) considerăm repetat că autoritatea/entitatea contractantă nu cunoaște care sunt drepturile și acțiunile ce urmează să fie întreprinse în mod obligatoriu de către aceasta pentru a demonstra dacă ofertantul sau candidatul se află sau nu în situațiile descrise la lit. a)-i) din același alineat (13);

la alin. (14) atragem atenția la instituirea dreptului autorității/entității contractate, la fel, după formula „are dreptul să nu excludă”;

la alin. (18)-(21) se acordă în mod discreționar dreptul autorității/contractante de a decide. Astfel, spre exemplu nu este clar cum poate să acționeze autoritatea/entitatea contractantă pentru a nu exclude de la procedura de concesiune în condițiile alin.(18) când ofertantul furnizează dovezi care să arate că măsurile luate de el sunt suficiente pentru a demonstra fiabilitatea sa în cazul în care se dovedește că în ultimii 5 ani a fost condamnat prin hotărâre irevocabilă în condițiile alin.(7) al art.41. Astfel, norma va permite abuzuri din partea tututor subiecților în vederea interpretării în dependență de interesul urmărit.

Toate aceste aspecte examinate supra vor permite interpretări diferite de la caz la caz, generând astfel manifestări de corupție.

Recomandări:

Propunem autorului reexaminarea normei articolului 41.

La alin.(4) urmează a se stabili clar condițiile pe care trebuie să le întrunească persoana care poate susține candidatul/ofertantul.

În întreg conținutul normei art.41 urmează a se reexamina modul de instituire a unor drepturi în loc de obligații după formula utilizată „poate solicita”, „poate exclude”, „are dreptul să nu excludă” și altele.

La alin. (7)-(11) urmează a se stabili ce acțiuni urmează să fie obligată autoritatea/entitatea contractantă să le întreprindă pentru a demonstra existența situațiilor descrise de normele acestor alineate;

La alin.(18)-(21) normele urmează a fi reanalizate în vederea eliminării caracterului discreționar al acestora.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 43 din proiect -

Articolul 43. Clarificări

(1) Orice operator economic interesat are dreptul de a solicita clarificări privind documentația de atribuire

(2) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a răspunde în mod clar, complet și fără ambiguități, cât mai repede posibil la orice solicitare de clarificare într-o perioadă care nu trebuie să depeșească, de regulă, 3 zile lucrătoare de la primirea unei astfel de solicitări din partea operatorului economic

(...)

(4) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (2), în măsura în care clarificările sunt solicitate în timp util, răspunsurile autorității/entității contractante la aceste solicitări trebuie să fie transmise operatorilor economici care au depus cereri de participare nu mai târziu de 6 zile înainte de data limită stabilită pentru depunerea candidaturilor/ofertelor.

(5) *În cazul în care operatorul economic nu a transmis solicitarea de clarificare în timp util, punând astfel autoritatea/entitatea contractantă în imposibilitate de a respecta termenul prevăzut la alin. (4), aceasta din urmă este în drept să nu răspundă. În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă decide transmiterea răspunsului la solicitarea de clarificare, aceasta are obligația de a extinde termenul de depunere a candidaturilor/ofertelor, astfel încât să se respecte termenul prevăzut la alin. (4). În acest caz, extinderea termenului de depunere a candidaturilor/ofertelor nu extinde dreptul de a solicita clarificări.*

Se acceptă.
S-a modificat

Obiectii:

Norma atribuie dreptul autorității/entității contractante de a răspunde sau de a nu răspunde la solicitarea unei clarificări în cazul în care răspunsul oferit nu s-ar încadra în termenul prevăzut la alin. (4) al aceluiași articol.

În cazul în care răspunde, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a extinde termenul de depunere a candidaturilor/ofertanților astfel încât să se respecte termenul prevăzut la alin. (4).

În aceste condiții, autoritatea/entitatea contractantă îi este instituit un drept și nu o obligație de conformare, ceea ce micșorează din transparentizarea activității acesteia.

Totodată, acțiunea autorității/entității contractante poate depinde de interesul urmărit.

Astfel, dacă prelungește termenul, vor putea depune ofertele și alți ofertanți, iar dacă nu prelungește termenul, atunci poate leza, în unele cazuri intenționat, dreptul unui ofertant de a primi răspuns la clarificarea depusă.

În ambele cazuri există riscul comiterii manifestărilor de corupție.

Recomandări:

Propunem autorului excluderea neconformității și abuzului de interpretare a normei art. 43 alin. (6) din proiect.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - trafic de influență
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art. 46 din proiect -

Articolul 46. Subcontractarea

(...)

Se acceptă.
S-a modificat

(4) Concesionarul este obligat să notifice autoritatea/entitatea contractantă despre orice modificări ale informațiilor prevăzute la alin. (3) pe durata contractului de concesiune, precum și să prezinte informațiile privind eventualii noi subcontractanți care vor fi implicați ulterior în lucrările sau serviciile respective.

(...)

(6) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul să verifice dacă există motive de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15). În astfel de cazuri, autoritatea/entitatea contractantă solicită ca concesionarul să înlocuiască subcontractantul în legătură cu care a rezultat, în urma verificării, că există motive obligatorii de excludere.

Obiecții:

Norma instituie un drept autorității/entității contractante de a verifica dacă există motive de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15).

În opinia noastră, textul „are dreptul să verifice” crează în larg câmp coruptibil lăsând la direcția autorității/entității contractante interpretarea normei de drept prin exercitarea sau neexercitarea dreptului instituit de normă.

Astfel, fiind instituit un drept, entitatea publică poate abuza de acesta și aplica norma diferit în aceleași situații juridice, în dependență de interes și scop. În aceste condiții, în una și aceeași situație juridică identică entitatea publică va lua decizia în mod unilateral, fie de a refuza sau de a nu refuza verificarea existenței motivelor de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15).

Sintagma „are dreptul să” comportă pericol coruptibil la aplicarea normei.

Considerăm că odată ce sunt întrunite anumite condiții prestabilite, entitatea publică urmează să aplice norma în mod uniform și fără loc de interpretări discreționare a acesteia.

Recomandări:

Propunem autorului substituirea sintagmei „are dreptul să verifice” cu sintagma „este obligată să verifice”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Se acceptă.
S-a modificat

Art. 48 din proiect -

Articolul 48. Cazuri specifice de încetare a contractului de concesiune Fără a aduce atingere cadrului legal privind încetarea contractelor sau prevederilor prezentei legi referitoare la nulitatea contractului de concesiune, autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a rezilia unilateral un contract de concesiune în perioada de valabilitate a acestuia în una dintre următoarele situații:

- a) contractul a făcut obiectul unei modificări substanțiale care ar necesita o nouă procedură de atribuire a concesiunii în conformitate cu art. 47;
- b) concesionarul, la momentul atribuirii contractului de concesiune, se afla în una dintre situațiile care ar fi determinat excluderea sa din procedura de atribuire potrivit art. 41 alin.(7)-(9);
- c) contractul nu ar fi trebuit să fie atribuit concesionarului respectiv, având în vedere o încălcare gravă a obligațiilor ce rezultă din prezenta lege și/sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, care a fost constatată printr-o decizie irevocabilă a unei instanțe judecătorești naționale sau, după caz, internaționale.

Obiecții:

Norma instituie un drept autorității/entității contractante de a rezilia sau nu, în mod unilateral, contractul de concesiune în perioada de valabilitate a acestuia în situațiile stabilite.

Astfel, fiind instituit un drept, entitatea publică poate abuza de acesta și aplica norma diferit în aceleași situații juridice, în dependență de interes și scop.

În aceste condiții, în una și aceeași situație juridică identică entitatea publică va lua decizia în mod unilateral, fie de a iniția procedura de reziliere sau nu a contractului de concesiune. Sintagma „este în drept” comportă pericol coruptibil la aplicarea normei.

Considerăm că odată ce sunt întrunite anumite condiții prestabilite, entitatea publică urmează să aplice norma în mod uniform și fără loc de interpretări discreționare a acesteia

Recomandări:

Propunem autorului substituirea textului „are dreptul de a rezilia” cu cuvântul „reziliază”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Obiecțiile prezentate au fost examinate și ca rezultat al examinării au fost prezentate unele argumentări, precizări și modificări a proiectului în cauză.

IV. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „Scopul legii constituie: a) promovarea competitivității între operatorii economici; b) utilizarea resurselor publice în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate; c) asigurarea integrității procedurii de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii; d) asigurarea cadrului normativ pentru atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii”.

La fel, în notă se menționează că: „Proiectul legii privind concesiunile de lucrări și servicii a fost elaborat pentru armonizarea cadrului legislativ național la aquis-ul comunitar în conformitate cu angajamentele pe care le are Republica Moldova față de Uniunea Europeană prin semnarea acordurilor bilaterale”.

Articolul 1 din proiectul lege prevede: „Prezenta lege reglementează modul de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii, regimul juridic aplicabil acestor contracte, precum și anumite aspecte specifice în legătură cu executarea acestora”.

În proiect au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurilor de exercitare a unor atribuții/drepturi/obligații ale subiecților responsabili de implementarea normelor proiectului.

Astfel, în conținutul proiectului au fost identificate norme care stabilesc proceduri administrative confuze și ambigui privind:

- aplicarea legii prenotate în cazurile de determinare a „riscului de operare” (art. 8 din proiect);
- stabilirea cazurilor de divizare a concesiunilor care au ca efect excluderea ei de sub incidența prevederilor legii (art. 9 din proiect);
- durata contractului de concesiune (limita maximă în ani pentru care se pot încheia contracte de concesiune în condițiile legii), precum și stabilirea cazurilor când elaborarea studiilor de fundamentare este obligatorie (art. 8 și art. 21 din proiect);
- subiecții care nu pot deține calitatea de operator economic în sensul legii, precum și modul de obținere a unei forme juridice de organizare a asociației (art. 29 din proiect);
- stabilirea cazurilor de nepublicare a anunțului de concesiune (art.34 din proiect);
- reglementarea specificațiilor tehnice (art. 39 din proiect);
- desfășurarea negocierilor cu candidații/ofertanții în condițiile articolului 40 din proiect;
- selecția și evaluarea calitativă (art. 41 din proiect);
- procedura de răspuns la clarificări (art. 43 din proiect);

	<p>- modalitatea de verificare a motivelor de excludere a subcontractanților (art. 46 din proiect);</p> <p>- procedura de reziliere a contractului de concesiune în cazurile stabilite la articolul 48 din proiect.</p> <p>Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p> <p>În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție și eliminarea factorilor și a riscurilor de corupție identificați.</p> <p>Este necesară, deci, o clarificare a prevederilor, astfel încât să fie eliminată orice ambiguitate administrativă în privința aplicării normelor în mod uniform în interes public.</p>	
<p>Centrul de armonizare a legislației (scr. nr.31/02-69-5193 din 14.05.2024)</p>	<p>Ca urmare a examinării versiunii inițiale a proiectului, prin Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-1763 din 15 februarie 2024, au fost înaintate un șir de recomandări și obiecții de compatibilitate care au fost însușite parțial de către autor în procesul definitivării acestuia.</p> <p>În context, ținând cont de prevederile art. 31, alin (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea, reiterăm necesitatea inserării clauzei de armonizare în proiectul național, în următoarea redacție:</p> <p><i>Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 1(1)(2), art. 2-5, art. 6(1)(4), art. 7-8, art. 10-14, art. 17-32, art. 34-45 și Anexele I, II, IV -VIII, XI) Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, (CELEX: 32014L0023), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 094 din 28 martie 2014, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2497 al Comisiei din 15 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile pentru concesiuni.</i></p> <p>Evidențiem că, transpunerea parțială a dispozițiilor actului UE prin proiectul actului normativ național supus examinării este condiționată de următoarele constatări:</p> <p>Art. 5 (1) definește noțiunea de „autoritate contractantă” în corespundere cu dispozițiile art. 6 (1) și (4) din actul UE. Totuși, la definirea „autorității contractante”, pentru claritatea normei, propunem după cuvântul „persoane” a fi introduse următoarele cuvinte „juridice de drept public”.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>

Totodată, menționăm că, proiectul nu a preluat a doua parte a definiției prevăzute în alin. (1) a art. 6 („... altele decât autoritățile, organismele sau asociațiile care exercită una dintre activitățile menționate în anexa II și atribuie o concesiune pentru exercitarea uneia dintre activitățile respective”).

Definiția noțiunii de „Entități contractante” prevăzută în art. 6 al proiectului național nu corespunde în totalitate celei prevăzute de actul UE în art. 7 (1). Astfel, pentru definirea corespunzătoare și asigurarea clarității normei conținute în art. 6 (1) lit. a) a proiectului național, urmează a fi introduse modificările menționate mai sus la art. 5 (1) din proiectul național.

La alin. (2) al art. 7, actul UE stabilește entitățile care nu constituie „entități contractante” și include referințe la Directiva 2014/24/UE, Directiva 2014/25/UE, precum și la Directiva 2009/81/CE, inclusiv, la procedurile prevăzute de alte acte juridice ale Uniunii enumerate în anexa III, prin care se asigură un nivel adecvat de transparență prealabilă pentru acordarea de autorizații pe baza unor criterii obiective. În context, evidențiem că, prevederile naționale urmează a fi reformulate astfel încât să nu contravină principiilor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 (de ex. art. 6 (2) alin. b), prin excluderea referințelor ambigue la acte normative naționale de transpunere în sectorul energetic).

Mai mult, actul UE include trimitere la Anexa III care conține lista actelor juridice ale Uniunii menționate la art. 7 (2) lit. b), prevederi UE care urmează a fi transpuse în cadrul juridic național. La fel, menționăm că, realizarea transpunerii corespunzătoare și totale a prevederilor enumerate este condiționată, inclusiv, de adoptarea cadrului legal național privind achizițiile în domeniul apărării și securității.

Menționăm că, pragul valoric stabilit de proiectul național este mai mic decât cel prevăzut în actul UE. Astfel, proiectul de lege se aplică contractelor de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, este egală sau mai mare decât pragul valoric de 20 000 000 lei, iar actul UE prevede pragul de 5 538 000 EUR. Totodată, proiectul național la art. 1 (4) prevede că procedurile pentru concesiunile a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, nu depășesc pragul menționat, contractele urmează a fi atribuite cu respectarea principiilor generale prevăzute la art. 2, alin. (2) al proiectului, în condițiile și potrivit procedurilor reglementate de Guvern.

Se acceptă.
S-a modificat

Se acceptă.
S-a modificat

Se acceptă.
S-a modificat conform art.7 alin. (2) din Directiva 2014/23/UE

S-a luat act.
Se acceptă.
Actele juridice menționate la art.7 (2) lit. b) se află la etapa transpunerii de către autoritățile publice centrale responsabile de ramurile respective.

Excluderile aplicabile concesiunilor atribuite de autoritățile contractante și de entitățile contractante prevăzute în art. 10 (3) al actului UE au fost transpuse parțial prin prevederile din art. 10 (3) ale proiectului național. În context, menționăm că implementarea completă a prevederilor Directivei din art. 10 (3) este condiționată, inclusiv, de transpunerea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1008/2008 și cele ale Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 în cadrul juridic național.

Cu referire la transpunerea excepțiilor aplicabile concesiunilor care includ aspecte de apărare și securitate, prevederile naționale din art. 11 și 12 transpun parțial dispozițiile corespondente ale actului UE. Evidențiem că implementarea completă a prevederilor Directivei din art. 10 este condiționată de transpunerea prevederilor Directivei 2009/81/CE și crearea cadrului juridic național în domeniu.

În art. 13 al proiectului național, sunt preluate definițiile noțiunilor din Directiva serviciilor mass-media audiovizuale. Reieșind din existența cadrului juridic național în domeniul „mass-media”, recomandăm revizuirea acestuia prin includerea trimiterilor normative la definițiile existente în corespundere cu cerințele Legii nr. 100/2017. Consecutiv, aceleași observații le evidențiem și pentru definițiile incluse în art. 14 din domeniul comunicațiilor electronice.

Cerințele privind atribuirea contractelor de achiziții mixte care implică aspecte legate de apărare sau securitate prevăzute în art. 20 - 23 ale Directivei au fost transpuse parțial prin art. 23 - 26 al proiectului național. Totodată, evidențiem că implementarea dispozițiilor menționate din actul UE este condiționată de transpunerea prevederilor Directivei 2009/81/CE și crearea cadrului juridic național în domeniu.

Deși a fost transpusă obligația privind aplicarea unor măsuri adecvate pentru a se asigura că la executarea contractelor de concesiune, operatorii economici respectă obligațiile aplicabile în domeniile legislației de mediu, sociale și a muncii, legislația națională, acorduri colective sau prin dispozițiile internaționale de drept în domeniul social, al mediului și al muncii, proiectul național nu a asigurat transpunerea Anexei X a actului UE, menționând alinierea treptată a Republicii Moldova la dispozițiile internaționale de drept în domeniul social, al mediului și al muncii în corespundere cu angajamentele internaționale asumate.

Se acceptă.

Actele juridice menionate se află la etapa transunerii de către autoritățile publice centrale responsabile de ramurile respective.

Se acceptă.

Actele juridice menionate se află la etapa transunerii de către autoritățile publice centrale responsabile de ramurile respective.

Se acceptă.

S-a modificat

Se acceptă.

Actele juridice menionate se află la etapa transunerii de către autoritățile publice centrale responsabile de ramurile respective.

Cu referire la anunțul de concesionare care urmează a fi publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și valoarea pragului concesiunii pasibil pentru publicare stabilite în art. 34 al proiectului național, recomandăm revizuirea, calcularea și reglementarea valorii pragului stabilit în conformitate cu metoda de calcul prevăzută în Acordul privind achizițiile publice (AAP) al Organizației Mondiale a Comerțului și menționată în art. 9 al actului UE examinat.

Regulile privind publicitatea și transparența au fost transpuse parțial prin art. 35 și art. 39 ale proiectului național, autorul, în acest context, a inclus referința la Normele metodologice care urmează a fi elaborate pentru aplicarea prezentei legi și aprobate de Guvern.

Garanțiile procedurale prevăzute de actul UE, precum și reglementarea căilor de atac în corespundere cu prevederile Directivei 89/665/CEE și Directivei 92/13/CEE nu au fost transpuse în totalitate de proiectul național, iar autorul menționează în acest sens ulterioara modificare a cadrului juridic național și aducerea în concordanță a acestuia în termen de 12 luni de la data publicării a proiectului de lege (art. 53 al proiectului național).

Suplimentar, cu referire la cerințele înaintate față de întocmirea instrumentelor de armonizare, reiterăm necesitatea ajustării tabelului de concordanță corespunzător condițiilor stabilite în Anexa 3 la HG nr.1171/2018 (Regulamentul privind armonizarea). Astfel, acesta va fi modificat, după cum urmează:

Compartimentul 1 va fi completat cu cea mai recentă modificare a actului care constituie obiect al transpunerii, prin precizarea tipului, numărului și a datei de adoptare a actului Uniunii Europene de modificare.

În Compartimentul 3 gradul de compatibilitate va fi modificat din „Compatibil” în „Parțial compatibil”.

Totodată, reieșind din constatările expuse supra, în Tabelul de concordanță calificativul „compatibil” va fi înlocuit cu „parțial compatibil” în toate cazurile când prevederile proiectului actului normativ național transpun prevederile actului UE, însă: a) nu în totalitate, iar prevederile actului UE netranspuse nu sunt fundamentale; b) prevederile actului UE fac referință la alte acte ale UE ce nu au fost transpuse sau au fost transpuse parțial de proiectul normativ sau de legislația națională în vigoare, iar Compartimentul 7 al tabelului de concordanță va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actului UE și prevederile proiectului de act normativ național.

S-a luat act

Se acceptă

Consecutiv, pentru prevederile actului juridic european, ce nu au fost transpuse prin proiectul de act normativ sau nu au fost transpuse anterior prin alte acte normative se va utiliza calificativul „norme UE netranspuse” (de ex. art. 1 (4), art. 2 (1) al treilea alineat, art. 33 (1) primul paragraf, art. 42 (1),(6) ș.a.), cu includerea mențiunilor corespunzătoare. În final, menționăm că reieșind din prevederile Acordului de Asociere (Anexa XXIX-M „Dispoziții ale Directivei 2014/23/UE care nu fac parte din domeniul de aplicare al procesului de apropiere legislativă”) calificativul „normă UE neaplicabilă” poate fi utilizată doar pentru următoarele prevederi ale actului UE: art. 1 (3) „Obiect și domeniu de aplicare”, art. 6 (2) și (3) „Autorități contractante”, art. 9 „Revizuirea pragului”, art. 15 „Notificarea de informații de către entitățile contractante”, art. 16 „Excluderea activităților care sunt expuse direct concurenței”, art. 30 (4) „Principii generale”, art. 33 (1) al doilea paragraf, (2)-(4), art. 46 „Modificări aduse Directivei 89/665/CEE”, art. 47 „Modificări aduse Directivei 92/13/CEE”, art. 48 „Exercitarea delegării”, art. 49 „Procedura de urgență”, art. 50 „Procedura comitetului”, art. 51 „Transpunere”, art. 52 „Dispoziții tranzitorii”, art. 53 „Monitorizare și raportare”, art. 54 „Intrare în vigoare”, art. 55 „Destinatari”.

De asemenea, remarcăm că, în conformitate cu pct. 53 din Regulament, tabelul de concordanță definitiv și actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate. Cu referire la Nota informativă, menționăm că în Compartimentul 9 urmează a fi incluse „Constatările expertizei de compatibilitate” în corespundere cu cerințele Legii nr. 100/2017. În context, pentru proiectele cu sigla „UE” se va indica expres numărul și denumirea actului/actelor Uniunii Europene, se va indica gradul de compatibilitate a proiectului de act normativ cu legislația Uniunii Europene și concluzia expertizei de compatibilitate reflectată mai sus și pentru clauza de armonizare.

Avizare și consultare publică repetată (II)

Comisia Națională a Pieței Financiare (scr.nr.06-4/2062 din 19.06.2024)	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Afacerilor Interne (scr. nr. 22/2630 din 20.06.2024)	Comunică despre susținerea proiectului	
Agencia Servicii Publice (scr.nr.01/1287 din 24.06.2024)	Comunică despre lipsa propunerilor	

Ministerul Energiei (scr.10-1670 din 20.06.2024)	Pct. 2 din Anexa nr. 2, propunem a fi expus în următoarea redacție: „2. Activitățile licențiate din sectorul electroenergetic (1) În sectorul electroenergetic, se desfășoară și se reglementează următoarele activități: producerea energiei electrice; operarea pieței energiei electrice; transportul energiei electrice; conducerea centralizată a sistemului electroenergetic; distribuția energiei electrice; furnizarea energiei electrice, inclusiv în contextul obligației de serviciu public. (2) Alimentarea de către o entitate contractantă, alta decât o autoritate contractantă, cu energie electrică a rețelelor electrice destinate furnizării de servicii publice nu se consideră activitate în sensul alin. (1) în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) producerea de energie electrică de către entitatea contractantă se realizează pentru acoperirea consumului de energie electrică necesar desfășurării unei activități, alta decât cele menționate la alin. (1) sau la pct. 1 și 3; b) alimentarea cu energie electrică a rețelelor electrice destinate furnizării de servicii publice depinde doar de consumul propriu al entității contractante și nu depășește 30% din producerea totală de energie electrică a entității contractante, calculate în baza mediei pentru ultimii 3 ani, inclusiv pentru anul în curs”.	Se acceptă. S-a modificat
Ministerul Apărării (scr. nr 11/891 din 18.06.2024)	Comunică despre lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Mediului (scr. nr. 13-05/1727 din 21.06.2024)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor	
Ministeru Muncii și Protecției Sociale (scr. nr.19/3206 din 18.06.2024)	Comunică susținerea proiectului fără obiecții sau propuneri	
Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (scr. nr.05/1223/24 din 20.06.2024)	Comunică faptul că susține proiectul fără obiecții sau propuneri.	
Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (scr. nr. 1017 din 20.06.2024)	Lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului	
Agencia Proprietății Publice (scr.05-04-4083 din18.06.2024)	La articolul 21 alin. (2), este specificat că, pentru contractele de concesiune a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, durata maximă a contractului de concesiune nu poate depăși timpul estimat necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și o renatabilitate a capitalului investit	Se acceptă. S-a modificat

obținută pe întreagă durată a contractului de concesiune. Astfel, pentru a nu admite interpretări abuzive, considerăm oportun reglementarea perioadei maxime pentru care se poate încheia un contract de concesiune și, propunem completarea la final cu propoziția cu următorul cuprins: „În orice caz, durata maximă nu poate depăși 25 de ani, cu posibilitatea prelungirii, cu condiția ca durata însumată să nu depășească 35 de ani”. Or, riscurile concesiunii pentru autoritățile contractante impun necesitatea limitării termenului maxim al contractului de concesiune, în special la achizițiile sectoriale, la fel cum există o asemenea practică în alte țări europene (de exemplu: România, Franța).

Totodată, atragem atenția asupra faptului că, pe parcursul proiectului de lege se face trimitere la Legea xx/2024 privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității. Potrivit informației platformei particip.gov.md, la etapa elaborării proiectului transmis spre avizare, la fel era în proces de avizare și proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității (număr unic 126/MF/2024). Astfel, reieșind din prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat, considerăm oportun de examinat acest aspect.

La articolul 40 alin. (8), se propune de revăzut dacă, anunțul de concesionare, de atribuire și de intenție se publică pe pagina web a Agenției Proprietății Publice sau a Agenției Achiziții Publice.

Concomitent, potrivit articolului 47 alin. (11) din proiect, pentru modificările care se intenționează a fi operate unui contract de concesiune pe parcursul perioadei sale de valabilitate, altele decât cele prevăzute de prezentul articol, se organizează o nouă procedură de atribuire a contractului de concesiune, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi. În acest sens, considerăm oportun de prevăzut și ce se întâmplă cu contractul care este în derulare, în situația în care se organizează o nouă procedură de atribuire a contractului de concesiune.

Se acceptă.
S-a modificat

Se acceptă.
S-a modificat

Se acceptă.
S-a completat

	De asemenea, în proiect se operează cu sintagma: “autoritatea/entitatea contractantă”, “autoritate contractantă sau entitate contractantă” și “autoritate contractantă și entitate contractantă”. Astfel, pentru claritate și corectitudinea utilizării acestora, considerăm oportun de revăzut acest aspect.	Se acceptă. S-a modificat
Congresul Autorităților Locale din Moldova (scr. nr.231 din 24.06.2024)	Constatări și concluzie asupra proiectului: 3.1. Proiectul potrivit preambulului și notei informative urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația UE, prin transpunerea Directivei în materie de atribuire a contractelor de concesiune, inclusiv prevede la capitolul „Dispoziții finale și tranzitorii”, la data intrării în vigoare, abrogarea Legii actuale (nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii). 3.2. Proiectul a fost îmbunătățit după primele două avizări, inclusiv prin acceptarea propunerilor CALM. 3.3. Atenționăm, că proiectul mai conține încă multiple greșeli gramaticale, care urmează a fi redactate/corectate înaintea examinării acestuia în ședința de Guvern. 3.4. Finalmente, CALM susține promovarea proiectului în cauză.	Se acceptă La etapa definitivării, proiectul va fi supus verificării suplimentare din punct de vedere gramatical
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (scr.04-01/1861 din 14.06.2024)	Comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor	
Consiliul Audiovizualului (scr. nr. 99/02 din 21.06.2024)	Urmare examinării repetate a proiectului hotărârii și a Sintezelor obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, potrivit căreia se menționează că „proiectul a fost modificat și nu conține trimiteri la Legea serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”, Consiliul Audiovizualului comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
Serviciul de Informații și Securitate (scr.E/6423 din 21.06.2024)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Culturii (scr. nr.08/5-09/2006 din 25.06.2024)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Avizul nu a fost prezentat.	MDED a solicitat avizarea repetată a proiectului de lege prin scrisoarea nr. 12-1864 din 16.06.2024

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (scr.21/1-3349 din 21.06.2024)	Comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor asupra proiectului definitivat	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (scr.DI/3/041.1-6441 din 18.06.2024)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri, reiterând astfel poziția expusă prin avizul nr. DI/3/041.1-4651 din 29 aprilie 2024	
Consiliul Concurenței (DJ 06/419-960 din 24.06.2024)	<p>Consiliul Concurenței ține să menționeze că, obiecțiile privind necesitatea substituirii în conținutul art. 19 (inițial art. 28) din proiect, a termenului „influență determinantă” cu termenul „influență decisivă” pentru a asigura preluarea fidelă a prevederilor legislației UE și corelarea cu prevederile Legii concurenței nr. 183/2012, nu au fost luate în considerare. Prin urmare, autoritatea de concurență, reiterează despre necesitatea operării în proiect a respectivelor modificări, având în vedere că, în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) opinia Consiliului Concurenței este acceptată.</p> <p>Totodată, Consiliul Concurenței semnalează că, proiectul definitivat transmis spre avizare, nu conține calcule și analize economice argumentate, ale cuantumului de 20 000 000 lei, prevăzut la art. 1 alin. (3) din proiect, în calitate de prag valoric aplicabil contractelor de concesiune de lucrări sau concesiune de servicii, în condițiile în care valoarea propusă nu este proporțional pragului valoric stabilit de Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Potrivit art. 9 alin. (1) din Directiva, Comisia verifică dacă pragul prevăzut la articolul 8 alineatul (1) corespunde pragului stabilit în Acordul privind achizițiile publice (AAP) al Organizației Mondiale a Comerțului pentru concesiunile de lucrări și, dacă este necesar, revizuieste pragul în conformitate cu prezentul articol.</p> <p>În conformitate cu metoda de calcul prevăzută în AAP, <u>Comisia calculează valoarea pragului</u> pe baza valorii zilnice medii a monedei euro exprimată în drepturi speciale de tragere (DST) în decursul unei perioade de 24 de luni care se încheie la data de 31 a lunii august anterioare revizuirii care intră în vigoare de la 1 ianuarie. Valoarea pragului astfel revizuit se rotunjește, dacă este necesar, la</p>

		<p>mia de euro inferioară cifrei care rezultă din acest calcul, pentru a se asigura respectarea pragului în vigoare prevăzut în AAP și exprimat în DST. În context precizăm că, la moment nu sunt aplicabile pentru RM prevederile sus-citate. În acest sens menționăm că, conform comentariilor din Tabelul de concordanță, la colonița "observațiile" se specifică că <u>urmează să fie revizuit pragul valoric reieșind din specificul național.</u></p>
Ministerul Educației și Cercetării	Avizul nu a fost prezentat	<p>MDED a solicitat avizarea repetată a proiectului de lege prin scrisoarea nr. 12-1864 din 16.06.2024.</p>
Expertizare repetată (II)		
Centrul Național Anticorupție (scr.06/02/10537 din 27.06.2024)	<p>Rezultatul expertizei anticorupție este expus în raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9690 din 21.05.2024, remis în adresa Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării prin scrisoarea nr. 06/2/8212 din 21.05.2024, care poate fi vizualizat pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție: www.cna.md</p> <p>Prin urmare, ținând cont de faptul că proiectul remis repetat spre expertizare nu a suferit modificări esențiale, în temeiul art. 28 alin. (8) din Legea integrității nr. 82/2017, considerăm inoportună efectuarea expertizei anticorupție, în mod repetat, asupra proiectului respectiv.</p> <p>Rezultatul expertizei anticorupție expus în raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9690 din 21.05.2024:</p> <p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</p> <p>Art. 8 din proiect – Articolul 8. Studiul de fundamentare (...) (5) În cazul în care, autoritatea/entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 7, este transferată operatorului economic, contractul respectiv este considerat contract de concesiune, pentru care se aplică</p>	

prevederile prezentei legi.

(6) În cazul în care, autoritatea/entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 7 nu este transferat operatorului economic, contractul respectiv este considerat contract de achiziție publică, pentru care se aplică prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice.

Obiectii:

În normă se utilizează sintagma „o parte semnificativă a riscului de operare”.

În opinia noastră, nu este clar ce se are în vedere prin „parte semnificativă” și cum are loc identificarea și valorificarea acestei părți.

Or, norma nefiind clară va lăsa loc interpretărilor confuze și discreționare.

Articolul 7 - Riscul de operare - conține norme care reglementează modul de interpretare a „riscului de operare” și statuează condițiile, care fiind întrunite, duc la stabilirea riscului de operare.

Norma, însă, nu face vreo referință la modul de stabilire a „unei părți semnificative a riscului de operare”.

În aceste condiții, există riscul ca în aceeași situație juridică „partea semnificativă a riscului de operare” să fie interpretată diferit de către autoritățile/entitățile contractante.

Mai mult decât atât, în situații identice, aceeași autoritate/entitate contractantă va putea decide diferit în dependență de interesul și scopul urmărit, ceea ce poate duce, în mod inevitabil, la comiterea manifestărilor de corupție.

Recomandări:

Propunem autorului fie reglementarea unor condiții clare și transparente din care să se înțeleagă sensul calificării „parte semnificativă a riscului de operare”, fie modificarea normei în vederea excluderii interpretării confuze și discreționare a normei.

Modificarea urmează să fie corelată cu normele statuate la articolul 7 care reglementează „riscul de operare”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

Se acceptă.

S-a modificat art. 8 alin. (5)

Art. 9 din proiect -

Articolul 9. Modalități de calculare a valorii estimate a contractelor de concesiune

(...)

(5) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul să utilizeze metode de calcul al valorii estimate a contractului de concesiune cu scopul de a evita aplicarea procedurilor de atribuire prevăzute de prezenta lege. Se interzice divizarea concesiunii dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi, cu excepția cazurilor justificate din motive obiective.

Obiecții:

Pe de o parte, prin normă se interzice divizarea concesiunii dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi.

Pe de altă parte, norma permite divizarea concesiunii chiar dacă acest lucru are ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi în „cazurile justificate din motive obiective”.

Constatăm că normele nu reglementează mai departe cum, cine și în ce mod va stabili „cazurile justificate din motive obiective”, or, neavând criterii prestabilite de calificare, fiecare autoritate/entitate contractantă va putea identifica în mod unilateral și subiectiv, pe alocuri, cazurile ca fiind „obiective” cu prezentarea și a unor „justificări” în acest sens.

Astfel, aplicarea normei va permite interpretări confuze cu riscul aplicării acesteia în mod preferențial.

La fel, norma va duce la o interpretare și a modului de răspundere a autorității/entității contractante în cazul excluderii unei concesiuni de la prevederile legii prenotate.

Ambiguitatea administrativă va crea câmp coruptibil pentru a interpreta norma în dependență de interes și scopul urmărit.

Recomandări:

Propunem autorului să modifice norma prin excluderea caracterului confuz al acesteia și stabilirea modalității transparente de calificare a cazurilor când se permite divizarea concesiunii având ca efect excluderea ei de sub incidența prezentei legi.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Nu se acceptă.

Potrivit pct. (30) din preambul la Directiva 2014/23/UE [...] în cazul contractelor mixte care pot fi divizate, autoritățile contractante și entitățile contractante au întotdeauna posibilitatea de a atribui contracte separate pentru diferite părți ale contractului mixt, situație în care dispozițiile aplicabile fiecărei părți ar trebui stabilite exclusiv în funcție de

- Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 21 din proiect -
 Articolul 21. Durata contractului de concesiune
 (1) Durata contractului de concesiune este limitată în scopul evitării denaturării concurenței.
 Autoritatea/entitatea contractantă estimează durata contractului de concesiune pe baza lucrărilor sau a serviciilor solitate
 (2) Pentru contractele de concesiune a căror durată este mai mare de 5 ani, durata maximă a contractului de concesiune nu poate depăși termenuil estimat necesar în mod rezonabil concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și o rentabilitate a capitalului investit obținută pe întreaga durată a contractului de concesiune

Obiecții:
 Din norma art.21 alin.(1) se poate deduce că „durata contractului de concesiune este limitată”.
 Or, norma nu stabilește limita maximă în ani pentru care se poate încheia un contract de concesiune de lucrări și concesiune de servicii.
 Totodată, norma articolului 8 reglementează „Studiul de fundamentare”.
 Norma stabilește că „În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung, care cuprinde (...) are obligația de a elabora un studiu de fundamentare pentru a demonstra necesitatea și oportunitatea realizării proiectului în așa mod”.
 Astfel, se poate deduce că studiul de fundamentare urmează să fie întocmit doar în cazul atribuirii „unui contract pe termen lung”.
 Pe de o parte, norma nu reglementează ce înseamnă „contract pe termen lung”, pe de altă parte, norma nu reglementează perioada maximă pentru care se poate încheia un contract de concesiune în conformitate cu prevederile prezentei legi.
 În opinia noastră, norma este formulată într-un mod confuz cu riscul înțepetării termenului maxim pentru încheierea contractului de concesiune, precum și a obligativității elaborării unui studiu de fundamentare.
 Lipsa unor termene va permite aplicarea normei în dependență de interes și scop cu riscul comiterii manifestărilor de corupție, iar lipsa clară a cazurilor de întocmire obligatorie a

caracteristicile contractului respectiv. În context precizăm că dispozițiile din art.23 stabilesc modul de atribuire a contractelor mexte

studiilor de fundamentare va permite stabilirea discreționară a acestora (un contract pe termen lung).

Recomandări:

Propunem autorului reglementarea perioadei maxime pentru care se poate încheia un contract de concesiune în condițiile legii, precum și stabilirea cazurilor când urmează să fie elaborat în mod obligatoriu studiul de fundamentare.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 29 din proiect -

Articolul 29. Operatorul economic

(...)

(3) Operatorii economici au dreptul de a se asocia în scopul prezentării ofertelor și/sau de a se prezenta în calitate de ofertanți asociați. Asociația poate fi obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare în măsura în care această transformare este necesară bunei executări a contractului și doar după atribuirea contractului.

Obiecții:

Considerăm că textul „asociația poate fi obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare” lasă loc interpretărilor privind obligativitatea obținerii unei forme juridice de organizare.

În opinia noastră, asociația urmează să fie obligată să obțină o anumită formă juridică de organizare în măsura în care această transformare este necesară bunei executări a contractului (sintagma „poate fi” lasă loc de interpretare).

La fel, norma care reglementează calitatea de „operator economic” nu stabilește în mod clar subiecții care nu pot participa în calitate de „operator economic” la concursul pentru obținerea unui contract de concesiune.

Se acceptă.

S-a stabilit la art.21 alin. (3)

Considerăm în acest sens incidente normele articolului 16 alin.(6) din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice care stabilesc subiecții care nu pot deține calitatea de „operator economic” în sensul Legii privind achizițiile publice.

Recomandări:

Propunem autorului corelarea normei art.29 din proiect cu prevederile similare din art.16 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, în special alin.(6).

La fel, la art. 29 alin.(3) propunem a substitui sintagma „asociația poate fi obligată” cu „asociația este obligată”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 34 din proiect -

Articolul 34. Anunțul de concesiune

(...)

(6) *Prin excepție de la alin. (1), autoritatea/entitatea contractantă nu are obligația de a publica un anunț de concesiune dacă un singur operator economic dispune de lucrările și serviciile necesare și nu există o alternativă sau un substitut rezonabil, iar absența concurenței nu este rezultatul unei restrângeri artificiale a parametrilor contractului de concesiune atribuit din motive de creație, tehnice, existența unui drept exclusiv, protecția drepturilor de proprietate intelectuale și a altor drepturi exclusive, decât cele definite la art.4*

(7) *Prin excepție de la alin. (1), autoritatea/entitatea contractantă nu are obligația de a publica un nou anunț de concesiune dacă nici o ofertă, nici o candidatură sau nici o ofertă adecvată ori nici o candidatură adecvată nu a fost depusă ca răspuns la un anunț de concesiune la o procedură de concesiune concurențială, atâta timp cât condițiile inițiale ale contractului de concesiune nu au fost modificate în mod substanțial.*

Obiecții:

Norma nu stabilește clar modul de aplicare a „excepțiilor”.

Or, acestea pot fi interpretate diferit.

Se acceptă parțial.

Potrivit art.4 din proiect, [...] 1) *candidat* - orice operator economic, care a solicitat o invitație de participare sau a fost invitat să participe la o procedură de atribuire a contractului de concesiune; 2) *oferant* - operator economic care a prezentat o ofertă în cadrul procedurii de atribuire a contractului de concesiune.

În conformitate cu art. 41 alin. (7)-(11) și alin.(13) sunt enumerate persoane care trebuie să fie excluse din procedura de atribuire a contractului de concesiune. În acest sens considerăm că normele stabilite în prezentul proiect sunt corelate cu normele din Legea nr.131/2015.

La art.29 alin.(3) cuvintele ”asociația poate fi obligată” au fost substituie cu cuvintele”asociația este obligată”

La fel, nu este clar ce înseamnă „nu au fost modificate în mod substanțial”.

Ambiguitatea administrativă va permite interpretări discreționare și confuze a normei.

Norma urmează să stabilească și să instituie o transparentizare maximă a publicării anunțurilor de concesiune, pe când, în redacția propusă, va lăsa loc autorității/entității contractante să decidă și să stabilească „excepțiile”, precum și dacă „condițiile au fost modificate substanțial”.

Astfel, spre exemplu nu este clar cum autoritatea/entitatea contractantă va stabili în mod transparent și unilateral că un singur operator economic dispune de lucrările și serviciile necesare și nu există o „alternativă” sau „condițiile inițiale ale contractului de concesiune nu au fost modificate în mod substanțial”.

Norma expusă în redacția propusă va permite aplicarea acesteia în interpretare favorită în dependență de scopul urmărit, ceea ce crește potențialul coruptibil al acesteia.

Recomandări:

Propunem excluderea caracterului confuz și discreționar al normei.

Astfel, urmează a se reglementa clar și transparent cazurile de nepublicare a anunțului de concesiune, precum și stabilirea criteriilor/condițiilor și a modului de calificare că condițiile inițiale ale contractului de concesiune „nu au fost modificate în mod substanțial”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 39 din proiect -
 Articolul 39. Specificații tehnice
 (...)
 (3) Cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului, specificațiile tehnice nu pot preciza un anumit producător, o anumită origine sau un anumit procedeu și nici nu se pot referi la o marcă, la un brevet, la un tip, la o origine sau la o producție anumită, care ar avea ca efect favorizarea sau eliminarea anumitor operatori economici sau a anumitor produse

Obiecții:

Se acceptă parțial.

Dispozițiile art. 34 sunt expuse în redacția art.31 din Directiva. La alin. (6) sunt enumerate motive care servesc drept temei pentru ne publicarea anunțului de concesiune, iar alin. (7) a fost modificat.

Prin textul „cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului” norma, de fapt, va permite ca specificațiile tehnice să indice/stabilească un anumit producător, o anumită origine sau un anumit procedeu și se pot referi la o marcă, la un brevet, la un tip, la o origine sau la o producție anumită, care ar avea ca efect favorizarea sau eliminarea anumitor operatori economici sau a anumitor produse.

În aceste condiții, nu este clar care sunt acele „excepții de cazuri în care sunt justificate de obiectul contractului”.

În redacția propusă, norma va permite interpretări confuze și discreționare.

Astfel, în lipsa unor criterii/condiții se vor putea interpreta „excepțiile cazurilor în care sunt justificate de obiectul contractului”.

La fel, menționăm că prevederi similare cu referință la reglementarea „Specificațiilor tehnice” sunt conținute și în Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, care, la art.37 (în special, alin. (6)) nu stabilește careva excepții de la regulile privind descrierea bunurilor, lucrărilor și serviciilor.

Recomandări:

Norma urmează a fi modificată prin excluderea interpretării caracterului lacunar al textului „cu excepția cazului în care sunt justificate de obiectul contractului” din articolul 39 alin. (3) din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 40 din proiect -

Articolul 40. Reguli procedurale

(...)

(7) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime.

Obiecții:

Se acceptă.
S-a modificat

Norma stabilește că „Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime”.

Prin textul „are dreptul de a desfășura negocieri (...)” autoritatea/entitatea contractantă nu îi este atribuită o obligație.

Astfel, în dependență de modul de interpretare a normei, autoritatea/entitatea contractantă va aplica norma în interpretarea preferabilă.

Or, în una și aceeași situație, când, spre exemplu, parvin două solicitări de la doi candidați/ofertanți diferiți autoritatea/entitatea contractantă va putea decide în mod diferit în ceea ce privește desfășurarea negocierilor cu unul din candidați/ofertanți.

În aceste condiții, crește riscul aplicării normei prin interpretare favorabilă a acesteia.

La fel, nu este clar dacă urmare a acestor negocieri, autoritatea/entitatea contractantă (cu respectarea principiilor secretului comercial, tehnologic ș.a.) urmează să înștiințeze pe toți contractanții/ofertanții privind desfășurarea acestor negocieri în vederea transparentizării acțiunilor sale.

Recomandări:

Propunem autorului instituirea obligației autorității/entității contractante de a desfășura negocieri cu candidații sau ofertanții care au solicitat acest lucru în privința oricărui element al concesiunii, cu excepția obiectului concesiunii, criteriilor de atribuire și cerințelor minime.

La fel, propunem a completa cu o prevedere care ar asigura transparentizarea acțiunilor de negociere cu informarea tuturor candidaților/ofertanților în privința derulării acestor negocieri și a domeniului/tematicilor negociate.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 41 din proiect -

Articolul 41. Selecția și evaluarea calitativă

(...)

Se acceptă.

S-a modificat

Obiecții:

Norma articolului 41, în opinia noastră, conține multiple sintagme, precum și texte care pot duce la confuzii în interpretări și la diferențe în tratarea normei.

Norma, per general, ar putea cauza dificultăți în interpretare și aplicare.

Astfel - la alin. (4) nu este clar cum va demonstra ofertantul/candidatul că „o altă persoană” întrunește condițiile privind selecția și evaluarea calitativă privind ofertantul câștigător prin prisma verificării criteriilor referitoare la capacitatea profesională și tehnică sau privind situația economică și financiară. Aceste aspecte sunt foarte importante pentru derularea cu succes în interes public a contractului de concesiune (or angajamentul ferm al persoanei nu denotă întrunirea condițiilor);

la alin. (5) prin sintagma „poate solicita” se instituie dreptul autorității/entității contractante de a stabili răspunderea solidară a persoanei pentru executarea contractului;

la alin. (7) și alin. (9) nu este clar de ce autorul în prima normă instituie obligație autorității/entității contractante, în timp ce norma alin.(9) instituie un drept. La fel, nu este clar cum se va stabili că autoritatea/entitatea contractantă „are cunoștință” despre survenirea situațiilor descrise în norme. Or, autoritatea/entitatea contractantă nu i se stabilesc ce acțiuni urmează să fie obligată să le întreprindă pentru a stabili cu fermitate existența sau inexistența situațiilor descrise de norme. În aceste condiții, autoritatea/entitatea contractantă va putea să se apere prin a menționa despre faptul că ea „nu a avut cunoștințe” despre situațiile descrise, pentru care motiv nu a exclus de la procedura de atribuire a contractului de concesiune ofertantul/candidatul ce se află în acele situații descrise. În redacțiile propuse, normele comportă un risc major de interpretări confuze, ținând cont de interesul public urmărit la aplicarea legii privind concesiunile de lucrări și de servicii;

la alin. (10), la fel, este situația similară descrisă cu referire la alin.(7) și (9), or nu este clar cum autoritatea/entitatea publică va „cunoaște/are cunoștință” dacă au fost sau nu încălcate obligațiile fiscale;

la alin. (11) în mod eronat se atribuie dreptul discreționar autorității/entității contractante de a fi în drept de a decide excluderea din procedura de atribuire a contractului de concesiune a ofertantului/candidatului pentru încălcarea obligațiilor fiscale. Textul „poate exclude din procedura de atribuire” va permite aplicarea normei în dependență de interes și scop. Aceași remarcă este și pentru alin. (17) care în textul normei se utilizează sintagma „poate exclude”;

la alin.(13) considerăm repetat că autoritatea/entitatea contractantă nu cunoaște care sunt drepturile și acțiunile ce urmează să fie întreprinse în mod obligatoriu de către aceasta

pentru a demonstra dacă ofertantul sau candidatul se află sau nu în situațiile descrise la lit. a)-i) din același alineat (13);
la alin. (14) atragem atenția la instituirea dreptului autorității/entității contractate, la fel, după formula „are dreptul să nu excludă”;
la alin. (18)-(21) se acordă în mod discreționar dreptul autorității/contractante de a decide. Astfel, spre exemplu nu este clar cum poate să acționeze autoritatea/entitatea contractantă pentru a nu exclude de la procedura de concesiune în condițiile alin.(18) când ofertantul furnizează dovezi care să arate că măsurile luate de el sunt suficiente pentru a demonstra fiabilitatea sa în cazul în care se dovedește că în ultimii 5 ani a fost condamnat prin hotărâre irevocabilă în condițiile alin.(7) al art.41. Astfel, norma va permite abuzuri din partea tututor subiecților în vederea interpretării în dependență de interesul urmărit.
Toate aceste aspecte examinate supra vor permite interpretări diferite de la caz la caz, generând astfel manifestări de corupție.

Recomandări:
Propunem autorului reexaminarea normei articolului 41.
La alin.(4) urmează a se stabili clar condițiile pe care trebuie să le întrunească persoana care poate susține candidatul/ofertantul.
În întreg conținutul normei art.41 urmează a se reexamina modul de instituire a unor drepturi în loc de obligații după formula utilizată „poate solicita”, „poate exclude”, „are dreptul să nu excludă” și altele.
La alin. (7)-(11) urmează a se stabili ce acțiuni urmează să fie obligată autoritatea/entitatea contractantă să le întreprindă pentru a demonstra existența situațiilor descrise de normele acestor alineate;
La alin.(18)-(21) normele urmează a fi reanalizate în vederea eliminării caracterului discreționar al acestora.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 43 din proiect -

Se acceptă.
S-a modificat

Articolul 43. Clarificări

(1) Orice operator economic interesat are dreptul de a solicita clarificări privind documentația de atribuire

(2) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a răspunde în mod clar, complet și fără ambiguități, cât mai repede posibil la orice solicitare de clarificare într-o perioadă care nu trebuie să depeșească, de regulă, 3 zile lucrătoare de la primirea unei astfel de solicitări din partea operatorului economic

(...)

(4) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (2), în măsura în care clarificările sunt solicitate în timp util, răspunsurile autorității/entității contractante la aceste solicitări trebuie să fie transmise operatorilor economici care au depus cereri de participare nu mai târziu de 6 zile înainte de data limită stabilită pentru depunerea candidaturilor/ofertelor.

(5) *În cazul în care operatorul economic nu a transmis solicitarea de clarificare în timp util, punând astfel autoritatea/entitatea contractantă în imposibilitate de a respecta termenele prevăzute la alin. (4), aceasta din urmă este în drept să nu răspundă. În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă decide transmiterea răspunsului la solicitarea de clarificare, aceasta are obligația de a extinde termenul de depunere a candidaturilor/ofertelor, astfel încât să se respecte termenul prevăzut la alin. (4). În acest caz, extinderea termenului de depunere a candidaturilor/ofertelor nu extinde dreptul de a solicita clarificări.*

Obiecții:

Norma atribuie dreptul autorității/entității contractante de a răspunde sau de a nu răspunde la solicitarea unei clarificări în cazul în care răspunsul oferit nu s-ar încadra în termenul prevăzut la alin. (4) al aceluiași articol.

În cazul în care răspunde, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a extinde termenul de depunere a candidaturilor/ofertanților astfel încât să se respecte termenul prevăzut la alin. (4).

În aceste condiții, autoritatea/entitatea contractantă îi este instituit un drept și nu o obligație de conformare, ceea ce micșorează din transparentizarea activității acesteia.

Totodată, acțiunea autorității/entității contractante poate depinde de interesul urmărit.

Astfel, dacă prelungește termenul, vor putea depune ofertele și alți ofertanți, iar dacă nu prelungește termenul atunci poate leza, în unele cazuri intenționat, dreptul unui ofertant de a primi răspuns la clarificarea depusă.

În ambele cazuri există riscul comiterii manifestărilor de corupție.

Recomandări:

Propunem autorului excluderea neconformității și abuzului de interpretare a normei art. 43 alin. (6) din proiect.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:

- corupere activă
- corupere pasivă
- trafic de influență
- conflict de interese și/sau favoritism
- influențare necorespunzătoare

- Legalizarea actelor de:

- abuz de serviciu
- depășire a atribuțiilor de serviciu

Art. 46 din proiect -

Articolul 46. Subcontractarea

(...)

(4) Concesionarul este obligat să notifice autoritatea/entitatea contractantă despre orice modificări ale informațiilor prevăzute la alin. (3) pe durata contractului de concesiune, precum și să prezinte informațiile privind eventualii noi subcontractanți care vor fi implicați ulterior în lucrările sau serviciile respective.

(...)

(6) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul să verifice dacă există motive de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15). În astfel de cazuri, autoritatea/entitatea contractantă solicită ca concesionarul să înlocuiască subcontractantul în legătură cu care a rezultat, în urma verificării, că există motive obligatorii de excludere.

Obiectii:

Norma instituie un drept autorității/entității contractante de a verifica dacă există motive de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15).

Se acceptă.
S-a modificat

În opinia noastră, textul „are dreptul să verifice” crează în larg câmp coruptibil lăsând la direcția autorității/entității contractante interpretarea normei de drept prin exercitarea sau neexercitarea dreptului instituit de normă.

Astfel, fiind instituit un drept, entitatea publică poate abuza de acesta și aplica norma diferit în aceleași situații juridice, în dependență de interes și scop. În aceste condiții, în una și aceeași situație juridică identică entitatea publică va lua decizia în mod unilateral, fie de a refuza sau de a nu refuza verificarea existenței motivelor de excludere a subcontractanților în temeiul art. 41 alin. (7)-(15).

Sintagma „are dreptul să” comportă pericol coruptibil la aplicarea normei.

Considerăm că odată ce sunt întrunite anumite condiții prestabilite, entitatea publică urmează să aplice norma în mod uniform și fără loc de interpretări discreționare a acesteia.

Recomandări:

Propunem autorului substituirea sintagmei „are dreptul să verifice” cu sintagma „este obligată să verifice”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

Art. 48 din proiect -

Articolul 48. Cazuri specifice de încetare a contractului de concesiune

Fără a aduce atingere cadrului legal privind încetarea contractelor sau prevederilor prezentei legi referitoare la nulitatea contractului de concesiune, autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a rezilia unilateral un contract de concesiune în perioada de valabilitate a acestuia în una dintre următoarele situații:

- a) contractul a făcut obiectul unei modificări substanțiale care ar necesita o nouă procedură de atribuire a concesiunii în conformitate cu art. 47;
- b) concesionarul, la momentul atribuirii contractului de concesiune, se afla în una dintre situațiile care ar fi determinat excluderea sa din procedura de atribuire potrivit art. 41 alin.(7)-(9);

Se acceptă.
S-a modificat

c) contractul nu ar fi trebuit să fie atribuit concesionarului respectiv, având în vedere o încălcare gravă a obligațiilor ce rezultă din prezenta lege și/sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, care a fost constatată printr-o decizie irevocabilă a unei instanțe judecătorești naționale sau, după caz, internaționale.

Obiecții:

Norma instituie un drept autorității/entității contractante de a rezilia sau nu, în mod unilateral, contractul de concesiune în perioada de valabilitate a acestuia în situațiile stabilite.

Astfel, fiind instituit un drept, entitatea publică poate abuza de acesta și aplica norma diferit în aceleași situații juridice, în dependență de interes și scop.

În aceste condiții, în una și aceeași situație juridică identică entitatea publică va lua decizia în mod unilateral, fie de a iniția procedura de reziliere sau nu a contractului de concesiune.

Sintagma „este în drept” comportă pericol coruptibil la aplicarea normei.

Considerăm că odată ce sunt întrunite anumite condiții prestabilite, entitatea publică urmează să aplice norma în mod uniform și fără loc de interpretări discreționare a acesteia

Recomandări:

Propunem autorului substituirea textului „are dreptul de a rezilia” cu cuvântul „reziliază”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de

Obligație

IV. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „Scopul legii constituie: a) promovarea competitivității între operatorii economici; b) utilizarea resurselor publice în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate; c) asigurarea integrității procedurii de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii; d) asigurarea cadrului normativ pentru atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii”.

La fel, în notă se menționează că: „Proiectul legii privind concesiunile de lucrări și servicii a fost elaborat pentru armonizarea cadrului legislativ național la aquis-ul comunitar în conformitate cu angajamentele pe care le are Republica Moldova față de Uniunea Europeană prin semnarea acordurilor bilaterale”.

Se acceptă.

S-a modificat

Recomandările înaintate au fost luate în considerare fiind operate modificări corespunzătoare

Articolul 1 din proiectul lege prevede: „Prezenta lege reglementează modul de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii, regimul juridic aplicabil acestor contracte, precum și anumite aspecte specifice în legătură cu executarea acestora”.

În proiect au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurilor de exercitare a unor atribuții/drepturi/obligații ale subiecților responsabili de implementarea normelor proiectului.

Astfel, în conținutul proiectului au fost identificate norme care stabilesc proceduri administrative confuze și ambigui privind:

- aplicarea legii prenotate în cazurile de determinare a „riscului de operare” (art. 8 din proiect);
- stabilirea cazurilor de divizare a concesiunilor care au ca efect excluderea ei de sub incidența prevederilor legii (art. 9 din proiect);
- durata contractului de concesiune (limita maximă în ani pentru care se pot încheia contracte de concesiune în condițiile legii), precum și stabilirea cazurilor când elaborarea studiilor de fundamentare este obligatorie (art. 8 și art. 21 din proiect);
- subiecții care nu pot deține calitatea de operator economic în sensul legii, precum și modul de obținere a unei forme juridice de organizare a asociației (art. 29 din proiect);
- stabilirea cazurilor de nepublicare a anunțului de concesiune (art.34 din proiect);
- reglementarea specificațiilor tehnice (art. 39 din proiect);
- desfășurarea negocierilor cu candidații/ofertanții în condițiile articolului 40 din proiect;
- selecția și evaluarea calitativă (art. 41 din proiect);
- procedura de răspuns la clarificări (art. 43 din proiect);
- modalitatea de verificare a motivelor de excludere a subcontractanților (art. 46 din proiect);
- procedura de reziliere a contractului de concesiune în cazurile stabilite la articolul 48 din proiect.

Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție și eliminarea factorilor și a riscurilor de corupție identificați.

Este necesară, deci, o clarificare a prevederilor, astfel încât să fie eliminată orice ambiguitate administrativă în privința aplicării normelor în mod uniform în interes public.

<p>Ministerul Justiției (scr. nr.04/1-5888 din 25.06.2024)</p>	<p>La proiectul hotărârii, în formula de atestare a autenticității actului normativ cuvântul „Ministra” se va substitui cu cuvântul „Ministrul” (a se vedea în acest sens Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 839/2023 privind numirea Guvernului).</p> <p>La proiectul legii: În clauza de armonizare, textul „(transpune art. 1 (1) (2), art. 2-5, art. 6 (1) (4), art. 7-8, art. 10-14, art. 17-32, art. 34-45 și Anexele I, II, IV -VIII, XI)” se propune a fi substituit cu textul „transpune art. 1 alin. (1) și (2), art. 2-5, art. 6 alin. (1) și (4), art. 7, art. 8, art. 10-14, art. 17-32, art. 34-45 și Anexele I, II, IV –VIII și XI din”.</p> <p>Totodată, articolele și alineatele care se transpun se vor revizui suplimentar, întrucât, spre exemplu, deși este indicat că prezenta lege transpune art. 6 alin. (4), se remarcă că acest alineat nu este transpus.</p> <p>La art. 1 alin. (2) remarcăm că, potrivit art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului. Astfel, se propune ca anexa nr. 2 să fie notată cu anexa nr. 1 și viceversa, iar referințele din textul legii să fie substituite corespunzător.</p> <p>La art. 1 alin. (3), cu referire la stabilirea pragului valoric egal sau mai mare de 20 000 000 lei pentru contractele de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii pentru care se va aplica această lege, menționăm că pragul stabilit nu corespunde cu pragul prevăzut în art. 8 al Directivei 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune. Subliniem că, potrivit alin. (1) din articolul citat directiva se aplică anume în cazul concesiunilor a căror valoare este cel puțin egală cu 5 538 000 EUR. Mai mult, deși în clauza de armonizare se face referire la art. 8 din Directivă, se atestă incompatibilitatea pragului valoric pentru contractele de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. Prevederile art. 6 alin. (4) din Directiva sunt reglementate la art.5 alin. (2) din proiectul de lege, păstrându-se sensul reglementărilor. Remarcăm că art. 6 alin. (4) din Directivă operează cu noțiunea ”Organisme de drept public”.</p> <p>Se acceptă. Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Nu se acceptă. Potrivit preambulului la lege se stabilește că, [...] prezenta lege transpune <i>partial</i> art. 8. Prin urmare, este stabilit pragul concesiunii, însă valoarea acestuia, stabilită în Directiva, rezultă din realitățile pieței autohtone, reieșind din existența bunurilor/serviciilor, care pot fi propuse pentru contractile de concesiune. Totodată, este stabilit doar pragul minim,</p>
---	--	---

	<p>La art. 4, cu referire la redacția definiției date termenului „executare de lucrări”, considerăm necesar a determina exact denumirea anexei nr. 1, astfel încât norma să constituie temei-cadru pentru anexa dată. Menționăm că, potrivit art. 49 alin. (3) al Legii nr. 100/2017, anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere (observație valabilă și pentru celelalte anexe la care se face referire în textul proiectului de lege).</p> <p>În art. 5, textul „anexa II” se va substitui cu textul „anexa nr. 2”.</p> <p>La art. 8 alin. (3), cuvântul „elaborat” sugerăm a fi exclus, ca fiind inutil.</p> <p>La art. 9 alin. (5) se vor revizui cuvintele „cu excepția cazurilor justificate de motive obiective”, în scopul corespunderii normei criteriilor de claritate și previzibilitate (observație valabilă în tot textul proiectului). Or, este necesar a se stabili care sunt acele motive obiective.</p> <p>În art. 13 pct. 2) se va exclude referința la sursa publicării Codului serviciilor media audiovizuale, ca fiind inutilă.</p> <p>La art. 14, dispozițiile cuprinse în ultimul alineat se vor numerota cu alin. (2).</p> <p>Cu referire la capitolul III „Dispoziții generale”, atragem atenția că, de regulă, dispozițiile generale se expun la începutul actului normativ. Potrivit art. 45 al Legii nr. 100/2017, dispozițiile generale ale actului normativ sunt prevederile care: a) determină obiectul,</p>	<p>iar valoarea maximă a contractului nu este limitată, respectiv în cazul apariției propunerii privind realizarea unui eventual contract prin aplicarea procedurii de concesiune acesta poate fi propus pentru implementare conform prevederilor legii în cauză.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
--	--	---

	<p>scopul și domeniul de aplicare; b) orientează întreaga reglementare; c) explică termeni (noțiuni) și definesc concepte. Respectiv, denumirea acestui capitol, inclusiv ale capitolelor II și IV se vor revizui corespunzător. Menționăm că, aspectele ce privesc normele de tehnică legislativă nu afectează compatibilitatea proiectului cu legislația Uniunii Europene, astfel cum a fost precizat în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege respectiv. Este de subliniat faptul că, tehnica de copiere se aplică la transpunerea formulelor, schemelor, valorilor numerice, diferitor tipuri de limitări și excepții, anexe cu specificații tehnice, care presupune copierea literală a dispozițiilor UE.</p> <p>Următoarele recomandări de tehnică legislativă, de asemenea nu vor afecta compatibilitatea proiectului cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>La art. 25, în denumirea articolului, recomandăm ca textul „anexa nr. 2” să fie substituit cu denumirea propriu-zisă a acestei anexe (sugestie valabilă și pentru denumirea art. 26). Totodată, considerăm oportună revizuirea cuvintelor „cât și alte activități”, deoarece prin o asemenea formulă nu este clar și previzibil care anume activități vor fi vizate în afară de cele prevăzute în acest articol.</p> <p>Cu referire la capitolul IV „Principii” menționăm că, dispozițiile incluse în acest capitol nu vizează în mod special identificarea unor principii. Prin urmare, denumirea capitolului se va reformula.</p> <p>Denumirea art. 33 se va reformula, întrucât acesta nu are ca obiect de reglementare stabilirea unor principii.</p> <p>În art. 40 alin. (1) lit. c), textul „art. 41 alin. (20)-(23)” se va substitui cu textul „art. 41 alin. (18)-(21)”.</p> <p>La art. 43 sugerăm a revizui denumirea acestuia, în scopul stabilirii cu claritate a obiectului de reglementare a articolului.</p> <p>La capitolul VII, considerăm că normele ce prevăd competența Guvernului și a altor autorități publice urmează să fie expuse imediat după dispozițiile generale ale proiectului de lege. De asemenea, expunerea tuturor dispozițiilor de conținut se va revedea, în scopul</p>	<p>Se acceptă partial. Nu se acceptă. Denumirea art.25 și art.26 corespunde denumirii art. 22 și art. 23 din Directiva</p> <p>Se acceptă. Dispozițiile incluse la Capitolul IV sunt reglementate la Capitolul II din Directiva ”Principii” (art.26-29)</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p> <p>Se acceptă. S-a modifica</p> <p>Nu se acceptă. Denumirea articolului 43 corespunde cu Directiva 2014/23/UE</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
--	--	---

	<p>asigurării sistematizării într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural. Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea, astfel cum este prevăzut în art. 46 alin. (3) al Legii nr. 100/2017.</p> <p>În denumirea art. 49, cuvintele „și a autorităților publice” se propun a fi substituite cu cuvintele „și a altor persoane juridice de drept public”.</p> <p>La art. 51 alin. (3) lit. d), ultimul enunț se va exclude, în vederea evitării dublajului normativ (a se vedea art. 51 alin. (4)).</p> <p>În anexa nr. 2, dispozițiile cuprinse se vor numerota în corespundere cu normele tehnicii legislative și ale Legii nr. 100/2017. Astfel, menționăm că punctele nu conțin alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde, ci prin subpuncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p> <p>Se acceptă. S-a modificat</p>
<p>Sedinta interinstituțională privind examinarea obiecțiilor și propunerilor înaintate de către autoritățile publice în procesul de avizare repetată a proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii (număr unic 29/MDED/2024)</p> <p>Proces-verbal din 01.07.2024</p>		
Ministerul Energiei	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Cancelaria de Stat, Centrul de armonizare a legislației	Avizul asupra proiectului va fi prezentat după prezentarea proiectului definitivat urmare a sesiunii, concomitent cu tabelul de concordanță ajustat conform modificărilor efectuate în procesul de avizare.	
Agencia Proprietății Publice	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	S-a recomandat reviuirea termenului de examinare a contestațiilor, stabilit la art. 33 alin. (4) din proiect, conform cadrului normativ din domeniu.	Se acceptă. Art. 33 alin. (4) a fost modificat.

Consiliul Concurenței	S-a reiterat necesitatea substituirii în conținutul art. 19 din proiect a termenului „influență determinantă” cu termenul „influență decisivă” pentru a asigura preluarea fidelă a prevederilor legislației UE și corelarea cu prevederile Legii concurenței nr. 183/2012.	Se acceptă. Art. 19 a fost modificat conform obiecției formulate.
Consiliul Audiovizualului	Lipsă se obiecții și propuneri.	
Centrul Național Anticorupție	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Avizele SIGMA/DG GROW		
SIGMA/DG GROW (june 2024)	<p>Art. 4 of the Draft Law – ‘exclusive rights’ and ‘special rights’ We come back with the same comments we made in February: According to Article 5 (10) – (11) of Directive 2014/23/EU, the <i>exclusive rights/special rights</i> may be granted ‘by means of any law, regulation or published administrative provision’. The word ‘published’ should be added in the text of the draft Law, to avoid any situation in which the granting of such a right would be based on an internal administrative decision of an authority, which might not be published as is the case with laws and regulations.</p> <p>Art. 6 (1) let. c) of the Draft Law The text '<i>any legal person, other than the one provided for in letter a...</i>' should be modified, the correct wording being '<i>any legal person, other than the one provided for in letters a) and b</i>'. Art. 6 (2) of the Draft Law Letter c) from the second paragraph should be deleted, once letters a) and b) were put in correspondence with the provisions of art 6 para. (2) of Directive 2014/23/EU. The exception is not allowed for procedures other than those provided for in letters a) and b). Art. 19 (4) let. b) of the Draft Law Use the plural in the phrase ‘more than 80 % of the activities of the legal person are carried out in the performance of tasks entrusted to it by the controlling contracting authorities/entities or by other legal persons controlled by the same contracting authorities/entities’, because, according to the hypothesis from letter a), the regulation refers to all contracting authorities/entities that exercise control over the respective legal person. Art. 22 of the Draft Law</p>	<p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p>

<p>Article 19 of Directive 2014/23/EU refers not only to the applicability of the rules for publishing prior information and concession award notices (Art. 31 (3) and 32), but also to the obligation to ensure that the Remedies Directives¹ are also applied to this type of services (Art. 46 and 47). Consequently - apart from the current references to art. 34 (5) and art. 35 – it should also be added in the text art. 50 (plus, the article on the standstill period, which is currently missing from the draft Law).</p>	
<p>Art. 24 (4) of the Draft Law Replace "contracting entity" in the text with the words "contracting authority/entity".</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 25 (6) let. a) of the Draft Law At the end of the sentence, it should be added ‘...in accordance with the present law applicable to concessions awarded by contracting authorities.’</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 31 of the Draft Law A new paragraph should be added, in order to ensure the transposition of Art. 28 para (3) of the Directive 2014/23/EU. (This paragraph existed in the previous version, but was omitted in the current text.)</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 34 (6) of the Draft Law The final part of this paragraph is written in a way that is difficult to understand. This provision was more clearly drafted in the initial version from February (art. 37 (4) in the old version).</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 34 (9) of the Draft Law At letter a) of this paragraph, there is a reference to article 41 para. (7) – (23). It is probably a transcription error, because article 41 has only 21 paragraphs.</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 40 (1) of the Draft Law At letter c) of this paragraph, there is a reference to article 41 para. (20) – (23). It is probably a transcription error, because article 41 has only 21 paragraphs.</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 41 (13) let. c) of the Draft Law Article 38 (7) (c) of the Directive 2014/23/EU refers to ‘grave professional misconduct’. The word ‘grave’ should be added in the text of the draft Law.</p>	<p>Accepted, modified</p>
<p>Art. 41 (13) let. f) of the Draft Law There are a few discrepancies with the text of Art. 38 (7) (f) of the Directive, which might lead in practice to excessive measures of eliminating some economic operators from the concession procedure. The Directive refers to the economic operators that have shown ‘significant or persistent deficiencies in the performance of a substantive</p>	<p>Accepted, modified</p>

	<p>requirement...’. Also, the text of the Directive refers to ‘other comparable sanctions’ (i.e. comparable with an early termination of the contract or with damages). We suggest that you keep the text of the Directive to ensure that national law gives the same meaning to this rule.</p> <p>Art. 41 (13) let. g) of the Draft Law The text of the Directive refers to the economic operators that have been guilty of ‘serious misrepresentation in supplying the information...’. Again, our recommendation is to keep the same text as in Directive.</p> <p>Art. 41 (15) of the Draft Law According to Art. 38 para. 10 of the Directive 2014/23/EU, the maximum period of exclusion (if no measures are taken by the economic operator to demonstrate its reliability) must be determined for the cases referred to in paragraphs (4) and (7). Consequently, the text of the draft Law should refer not only to paragraph (13), but also to paragraphs (7) – (9).</p> <p>Art. 44 (1) of the Draft Law It should be added the obligation of the contracting authority/entity to inform each candidate and tenderer of the grounds for any decision not to award a contract or to recommence the procedure.</p> <p>Art. 46 (6) of the Draft Law The reference to art. 41 should cover para. (7) – (21).</p> <p>Art. 47 (2) point 2) of the Draft Law It should be clear from the text that the conditions provided for in letters a) and b) are cumulative.</p> <p>Art. 47 (2) point 3) letter a) of the Draft Law Replace "contracting entity" in the text with the words "contracting authority/entity".</p> <p>Art. 47 (3) of the Draft Law The limit of 50% of the value of the original concession should not be imposed for para (2) point 1). It is sufficient to indicate para (2) points 2) – 3).</p> <p>Art. 47 (6) of the Draft Law We suggest to avoid the expression ‘even in case of substantial changes’ and to replace it with the wording ‘without the need to verify whether the conditions set out under points (a) to (d) of paragraph (5) are met’.</p> <p>Art. 47 (7) - (8) of the Draft Law This rule should specifically refer to para. (6).</p> <p>Art. 47 (9) of the Draft Law</p>	<p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p>
--	---	---

	<p>The rule regarding the way of calculation should refer to the values provided in paragraph (3) and paragraph (6). Practically, it is about the maximum values resulting by applying the percentages of 50% or 10%, provided in the regulations mentioned in the respective paragraphs.</p>	<p>Accepted, modified</p> <p>Accepted, modified</p>
<p>DG Grow (după avizarea proiectului definitivat)</p>	<p>La art. 4: Please note the difference between the definition of ,exclusive right' (right granted to one/single economic operator) and ,special right' (right granted to two or more economic operators). It seems that by mistake under point 6) of article 4 of the draft law (definition of special rights), reference is made to ,one or more economic operators' instead of ,two or more economic operators' as in point 11) of article 5 of the concessions Directive.</p> <p>La art. 18: Please see concerns already communicated with respect to the relevant provision of the utilities procurement law</p> <p>La art. 29 alin. (1): Please see the definition of economic operator set out in article 4 (13) of the draft Law. The definition in article 29 (1) of the draft Law does not seem necessary; in any case it does not seem to cover groups, including temporary associations.</p> <p>La art. 29 alin. (3): It seems that there is no explicit reference to ,temporary associations' as in article 26 (2) of the Concessions Directive. Is there an objective to restrict participation for such temporary associations? Please align the text to the Directive.</p> <p>La art. 31 alin. (1) : It could be due to translation- please replace ,<i>ensure the maintenance of the integrity of information</i>' by ,<i>shall not disclose information</i>'.</p> <p>La art. 34 alin. (7): We strongly suggest removing the reference to the 35% percentage from article 34(7) of the draft concessions law. It is not clear on what this percentage is applied/how it would</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat. La noțiunea ”drepturi speciale” a fost comisă o greșeală tehnică (traducere încorectă).</p> <p>Se acceptă. Preocupările vor fi luate în considerare la etapa elaborării proiectului Hotărîrii de Guvern pentru punerea în aplicare a art.26¹ din Legea nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, care urmează a fi consultat cu Comisia Europeană.</p> <p>Se acceptă. Art. 29 alin. (1) a fost modificat (a fost exclus textul ”rezident sau nerezident, persoană fizică sau persoană juridică de drept public sau privat ori asociație de astfel de persoane).</p> <p>Se acceptă. S-a modificat conform dispozițiilor art.26 (2) din Directivă</p> <p>Se acceptă. S-a modificat art.31 alin. (1)</p> <p>Se acceptă. S-a exclus</p>

be calculated. If only one element/term has been changed but this is substantial, this should be considered as a substantial modification under article 31 (5) of the Directive.

La art. 36 alin. (4): Please note that article 34(3) of the concessions Directive provides that additional information shall be made available to, all applicants or tenderers taking part in the concession award procedure'. Article 36(4) of the draft concessions law refers to, each candidate or tenderer'. Please adjust the text accordingly. In any case the above situation is clearly reflected in article 43(3) of the draft concessions law.

La art. 37: It seems that the last subparagraph of article 35 of the Concessions Directive is not reflected in the draft concessions law.

La art. 40 alin. (3): Please also refer to the limitation being done ,in a transparent manner' as in article 37(3) of the concessions Directive.

La art. 40 alin. (7): It might be a translation issue, but it is not clear why ,may hold negotiations' (as in article 37(6) of the concessions Directive) has been replaced by an obligation in article 40(7) of the draft concessions law (,shall be obliged (...) on any element of the concession'). It also seems that the last sentence of article 37(6) of the concessions Directive is not reflected in the draft Concessions law.

La art. 41 alin. (6): It is not clear whether the term, association' is synonymous to the ,group' mentioned in the concessions Directive.

La art. 41 alin. (7): In article 41(9) please align to the concessions Directive by replacing ,shall be obliged' by ,may exclude' (with respect to contracting authorities other than the ones referred to in article 6(1) of the draft concessions law -flexibility provided by the utilities directive for certain categories of contracting entities).

Se acceptă.

S-a modificat art.36 alin. (4)

Se acceptă,

Art.37 a fost completat cu alin. (3) cu următorul cuprins. "(3) Pe parcursul desfășurării procedurii de atribuire, autoritățile și entitățile contractante au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni un potențial conflict de interese sau a elimina un conflict de interese care a fost identificat".

Se acceptă.

Art.40 alin. (3) a fost completat cu textul "cu condiția ca aceasta să se realizeze într-un mod transparent"

Se acceptă.

Art.40 alin. (7) a fost modificat conform prevederilor art.37 alin. (6) din Directiva.

Se acceptă.

La art. 41 alin. (6) a fost modificat (cuvântul "asociației" a fost substituit cu cuvântul "grupului")

Se acceptă.

S-a modificat art.41 alin. (9) conform prevederilor Directivei

	<p>La art. 41 alin. (10): Please also refer in article 41(10) to breach of obligations regarding the payment of social security contributions as in article 38(5) of the concessions Directive.</p> <p>The same comment applies to paragraphs 11 and 12 of article 41 of the draft concessions law.</p> <p>EC comment 20.09.2024: It is up to a country to decide whether to introduce such provision. However, please consider whether this might be useful for the future (especially for the case of minor amounts due for taxes or social security contributions).</p> <p>La art. 41 alin. (16) și (17) : For consistency purposes please refer to contracting entities as well, under point c) of article 41(13) of the draft concessions law.</p> <p>La art. 41 alin. (21): It seems that the last part of article 38(9) of the concessions Directive (,during the period of exclusion resulting from that judgment in the Member States where the judgment is effective’) has not been reflected in article 41(21) of the draft concessions law.</p> <p>La art. 41 alin. (15): Please ensure that the maximum period of 3 years is only applied where the period of exclusion has not been set by final judgment.</p> <p>La art. 42: Such reference of the ,dispatch for publication’ would be appropriate when the dispatch refers to the TED publication. Will that be the case in all cases above MLD 50,000,000?</p> <p>La art.44 alin. (5): Please also refer to the, legitimate commercial interests of economic operators’ which is a notion wider than trade secrets.</p> <p>La art. 46 alin. (6): Please check the reference under article 46(6) of the draft concessions law; it seems that reference should be made to article 33(5) and not 33(4).</p>	<p>Se acceptă. Alin. (10) și (11) și (12) din art. 41 au fost modificate conform prevederilor Directivei</p> <p>La moment, norma prevăzută la art. 38 alin. (6) din Directiva nu este transpusă. Totodată, în caz de necesitate norma respectivă urmează a fi stabilită.</p> <p>Art. 41 alin. (16), (17) și alin. (13) lit. c) sunt expuse în redacția art.38 din Directiva</p> <p>La art. 41 alin. (21) din proiectul de lege a fost modificat conform ultimei părți al art.38 alin. (9) din Directiva</p> <p>Se acceptă. S-a modificat. Alin. (15) din art. 41 a fost modificat și va avea următorul cuprins: ”(15) Dacă perioada de excludere nu a fost stabilită prin hotărâre definitivă a instanței de judecată, în cazurile prevăzute la alin. (7)-(9) și alin. (13), perioada de excludere din procedura de atribuire nu trebuie să depășească 3 ani de la producerea evenimentului”.</p> <p>Prevederile art.42 din proiect se vor aplica în toate cazurile, inclusiv și pentru contractele de concesiune cu valoarea de peste 50 mil. lei.</p> <p>Se acceptă. Art.44 alin. (5) din proiect a fost modificat.</p> <p>Se acceptă. S-a modificat. La art. 46 alin. (6)</p>
--	---	--

	<p>La art. 47 alin. (2) pct. 2) lit. b): Article 47(2) 2)b) of the draft concessions law (it could be an issue of translation): please note that point (ii) of article 43(1)b) of the concessions Directive refers to ,duplication of costs' not ,increase of costs'. The notions are different. Please align.</p> <p>La art. 47 alin. (11): It is not clear why in the end of article 47(11) it is mentioned that the concession contract is terminated in case a new award procedure is needed. Please verify. This seems to correspond to article 43(5) of the concessions Directive.</p> <p>La art. 48: Please note that the Directive refers to the possibility of the contracting authority/entity to terminate the contract. It is here reflected as an obligation.</p> <p>La Anexa II: It seems that the coverage of ,activities in the thermal energy and natural gas sector' and in the ,electricity sector' exceed what is foreseen in Annex II to the concessions Directive.</p>	<p>Se acceptă. S-a modificat alin. (2) pct. 2) lit. b) la art. 47 din proiectul de lege conform redacției din Directiva.</p> <p>Se acceptă, art.47 alin. (11) a fost modificat conform prevederilor art.43 (5) din Directiva.</p> <p>Se acceptă Art. 48 din proiect a fost modificat.</p> <p>Prevederile din anexa nr. 1 a proiectului de lege sunt stabilite în conformitate cu art. 9 și art. 10 din Legea 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale. Reieșind din opinia oficială exprimată de Comisia UE asupra actului național de transpunere a Directivei 2014/23/UE, la proiectul a fost modificată anexa nr. 1 din proiectul de lege conform ANEXEI II din Directivă, și anume pct. 1 subpct 1) lit. a) și b) și pct. 2 subpct. 1). Menționăm că la etapa de avizare a proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 74/2020 (Legea nr. 291/2023) la acest subiect experții SIGMA și DG GROW nu au înaintat obiecții.</p>
--	--	---

Secretar de stat

Digitally signed by Ceban Cristina
Date: 2024.10.28 16:52:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Cristina CEBAN